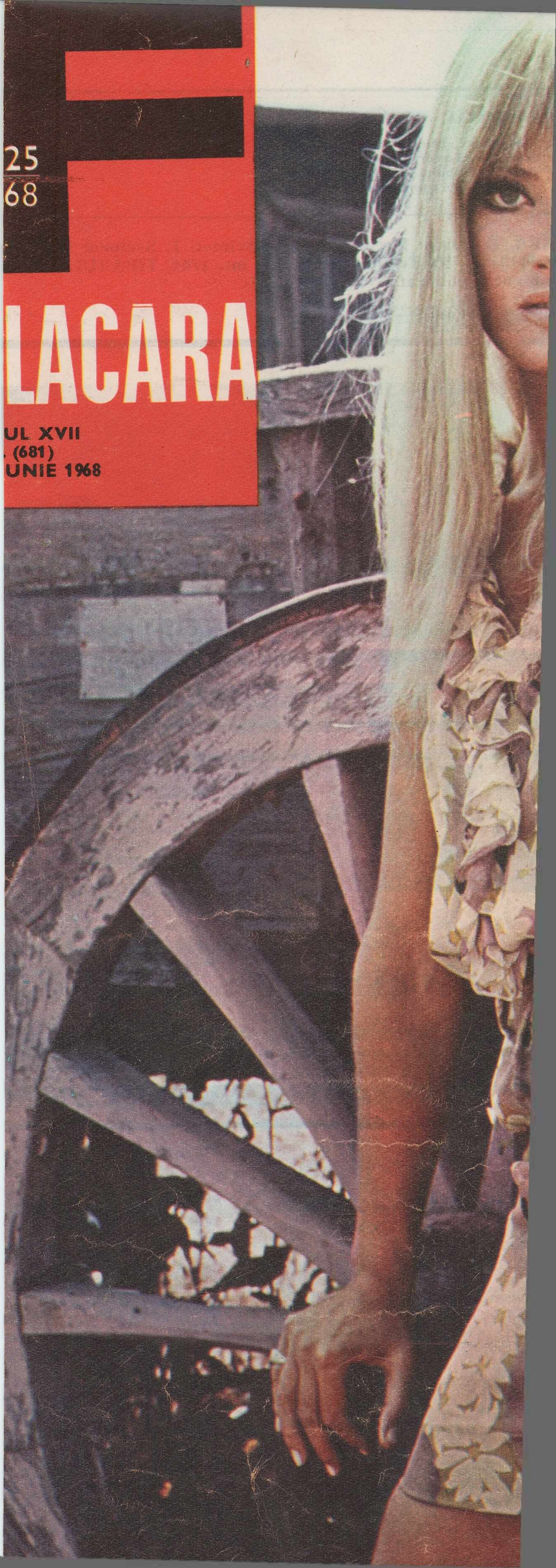

25
68

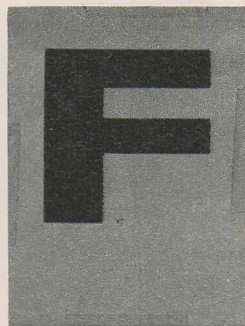
LACĂRA

UL XVII
(681)
UNIE 1968

Biblioteca
Regională
Hunedoara-Dera

COPERTA NOASTRĂ

Filmul «Ce noapte, băieți!» ne-a făcut cunoștință cu o actriță de origine austriacă, Marisa Mell, care, stabilită în Italia, pare a se afla pe drumul unei frumoase cariere.

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Școlii 1, Sectorul 1. Căsuța poștală 4112, Of. 33. Telefon 17.60.10 — int. 1744. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic «Casa Școlii».

Prezentarea artistică: Vlad MUȘATESCU

▲ **PREMIUL I — «Capriciu»**
(fotografie).

RĂCEALĂ Valentina
cl. V-a, Casa pionierilor — Tr. Măgurele

PREMIUL SPECIAL — Compoziție.

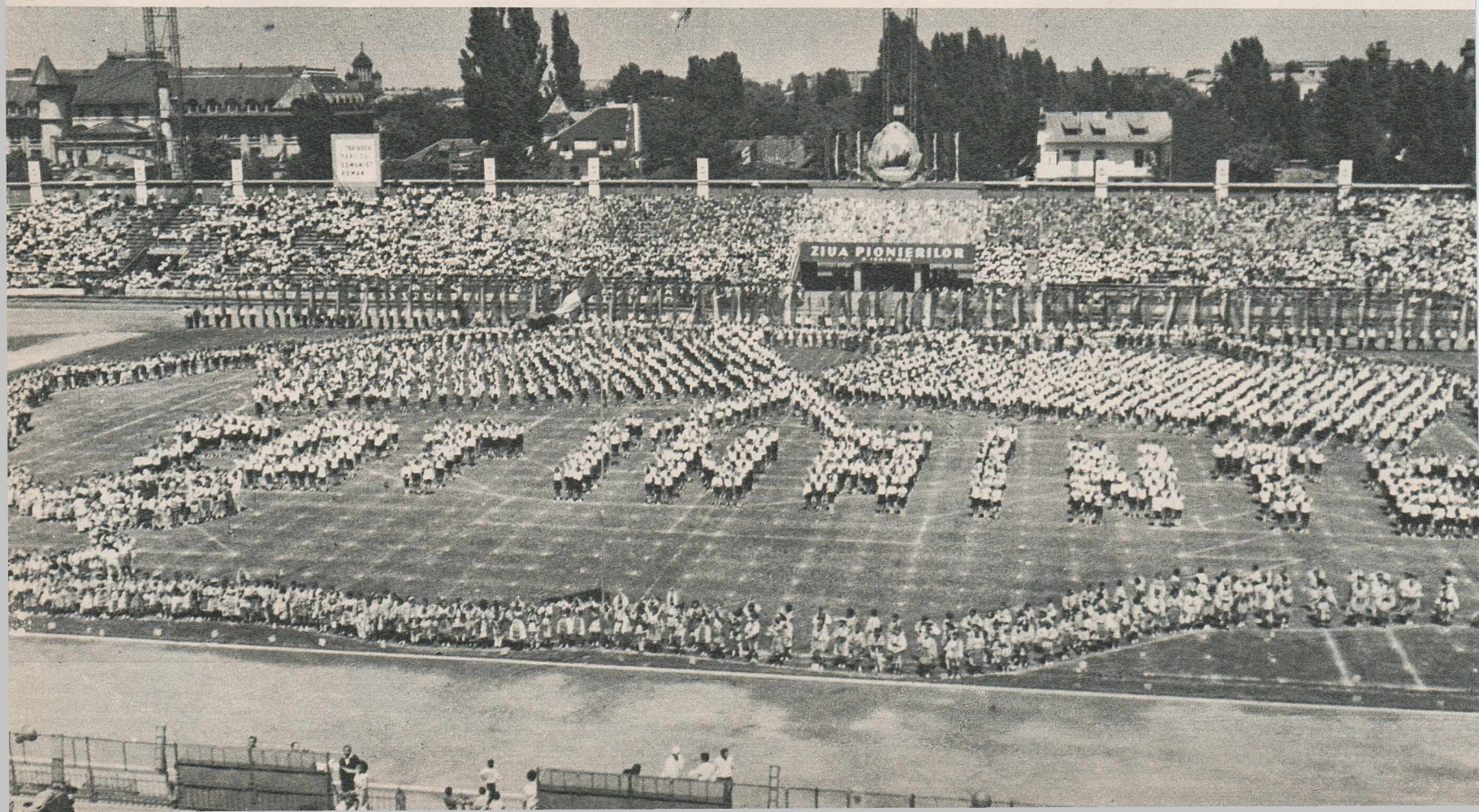
FOTA Florian
cl. X-a, Liceul de artă — Craiova

▲ **PREMIUL III — Portret.**

VLAD Ion
cl. V. Șc. gen. nr. 9 — jud. Maramureș

▼
În incheierea mării serbări cultural-artistice de pe Stadionul Republicii din Capitală, mii de pionieri au înscris pe gazon, cu trupurile lor, deviza pionierască «Tot înainte».

Conducătorii de partid și de stat vizitând expoziția «Tinere speranțe» deschisă la Palatul pionierilor din București.

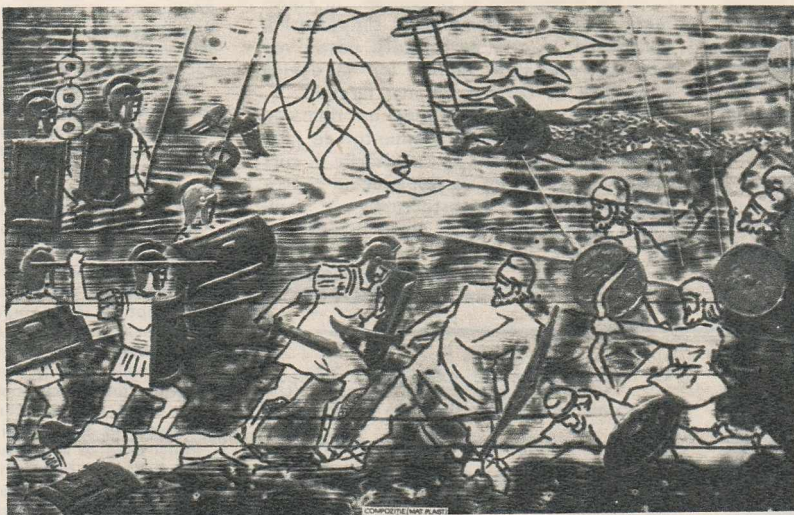
„tinere speranțe”

Constrinși zilnic să constatăm că, deși pământul e rotund ca un măr, este înfinit mai puțin dulce, rămânem mereu îndatorați acelor evenimente în stare să ne întrețină omenească speranță că puritatea și candoarea nu-s chiar niște păsări atât de rare. Mai mult ca sigur, deschiderea, cu prilejul sărbătorii pionierilor, a expoziției de la Dalles poate fi socotită un atare eveniment, cu mențiunea că sentimentul nostru de grațitudine este născut aici și de alte, nenumărate alte virtuți.

Era poate de așteptat ca într-o expoziție înmănunchind creații ale copiilor — pictură, desen, lucrări de artizanat, aparate și instalații tehnice — să descoperim în primul rând imacularea și suavitatea vârstei irepetabile. Era, de asemenea, de așteptat, expoziția fiind a fiilor și fiicelor noastre și nu a unor copii de oriunde și de oricând, să descoperim în linii și culoare, în jocul nepotolii al fanteziei acea superbă bucurie de a fi copil într-o țară unde tinăra generație este inconjurată de o iubire și o generozitate conducând spre împliniri armonioase. Mărturisesc însă că, deși frecvent vizitator al acestui gen de expoziții, a fost pentru mine o emoționantă surpriză întâlnirea cu un desen care nu numai că înseamnă o promisiune, dar își ciștigă pe merit (în ciuda faptului că creatorii poartă încă pantalonii scurți) dreptul de a fi analizat ca o operă de artă, contactul cu o fotografie presupunând savante cunoștințe de tehnică, aparate nu doar atestând iscusință și îndemnare în a minui unealta, ci reliefând o concepție originală în tehnica construcției.

Nu intenționez ceea ce s-ar numi o cronică a expoziției și a exponatelor. Prea modeste, prea de «om mare care n-a avut vreme să fie copil», cum ar spune părintele Micului Prinț, ar apărea niște aprecieri fugare, fie ele făcute astfel încât să nu lase nici un fel de dubii cu privire la entuziasmul cronicarului. Dar o asemenea expoziție nu se poate povesti. Mai exact: nu permite crearea altor imagini în afara celor pe care ea le transmite direct, nemijlocit. În felul ei este unică. Pentru că este o lume unică. Lumea exuberantă, romantică, stînd sub semnul unor visuri cutezătoare. Lumea celei mai tinere generații a României de azi care printre multele-i titluri de noblețe îl mai poartă și pe acela de țară a copilăriei fericite. O bucurie fără egal, trăind în culoare, în mișcare, în ingeniozitatea construcțiilor. Este prezentă bucuria continuării unor vechi tradiții ale meșterilor populari, și nu mai puțin bucuria descoperirii noului în metafore ale prezentului. Este, la ea acasă, vie și dezlănțuită, declanșînd un farmec irezistibil, bucuria de a visa, de a înălța neconștient zmeiele fanteziei.

Octav PANCU-IAȘI

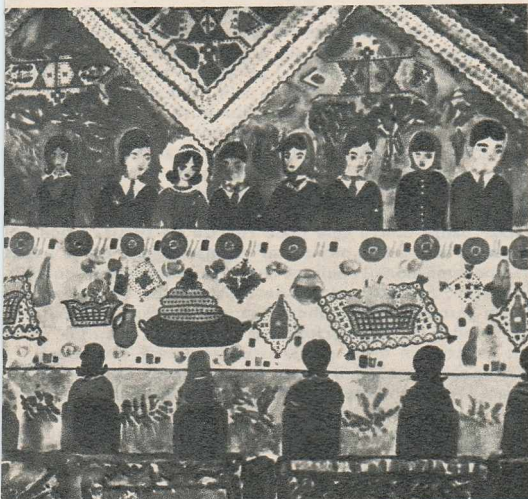

Compoziție (mat. plastic).

GYÖRFY Maria
Liceul nr. 3 Brașov

PREMIUL SPECIAL

La nunta fratelui meu.
SAVA Marin
cl. X-a Șc. gen. nr. 1 Dorohoi

PREMIUL I — La moși

SĂBĂREANU Mariana
cl. V-a, Șc. gen. nr. 44, Pipera — București

E DREPT, FACHETTI ARE UN HOTEL...

Poate firesc ar fi fost ca astăzi, la aproape o săptămână după consumarea celui mai important act al campionatului de fotbal ediția a 50-a, să mă ocup de cele petrecute pe terenurile din București, Ploiești și Tg. Mureș, acolo unde cele două întrebări dramatice ale soccerului autohton și-au primit răspunsuri așteptate de-a lungul a 26 de etape.

Ar fi fost poate cu atât mai justificată această revenire cu cinci săptămâni trecută mă hazardasem să fac un pronostic, primul în cei aproape 30 de ani de profesie, pronostic pe care ar fi trebuit să-l dau exact pe dos pentru a se confirma (întru cimeciul egal s-a produs la București) din nou victoria la Ploiești. Ei bine, nici acest amănunt, de loc neglijabil pentru unii poate, dar care mă onorează totuși prin dezmințire, nu mi s-a înduplecat să dedic cronică de azi fotbalului desfășurat pe terenurile amintite, pentru un motiv foarte simplu, deși — aparent — irațional: finalul celei mai populare competiții sportive de la noi a stat sub semnul tristului său destin, care i-a marcat jubileul semicentenar. (Apropo, câte speranțe nu s-au legat de începutul recent epuizatei competiții, în august anul trecut, când s-a dat startul întrecerii într-o atmosferă sărbătorească, prea repede uitată.)

Finalul de stagioni internă a coincis cu cel internațional ceea ce ne-a făcut să blagoslovim televizorul, pentru imaginile pe care ni le-a adus de la Londra și Roma. Dacă așteptarea acumulată săptămână de săptămână s-a epuizat asemeni unui balon al cărui flisat nu-i mai sperie nici pe copii, în schimb supremația europeană de club și de reprezentative a onorat și sportul regelui și pe cei care-l practică în Anglia, Iugoslavia, Italia, U.R.S.S. și Portugalia.

Cronicarii și comentarii și-au făcut datoria, iar propriile dumneavoastră opinii, stimei cititorii, au avut vreme să se sedimenteze în câteva concluzii.

Mie mi-a rămas însă, peste toate acestea, o imagine, desigur anonimă printre cele cu pregnanțe tehnice și spectaculare imaginea lui Fachetti prăbușit pe gazon după primele 15 minute ale prelungirilor. Las la o parte senzația pe care o conferă un astfel de tablou, al cărui personaj central este un atlet de cefrușe vecin cu perfecțiunea, ca Fachetti, căpitanul echipei Italiei, pentru a da loc altor gânduri. Fachetti era obosit. I se citea adâncimea oboselii sale totale, a epuizării care-l amenința pe chipul său de obicei destins, zîmbitor chiar în plin efort. În clipele de care-mi amintesc, idolul publicului italian nu mă era atent nici la indiscretele camere de luat vederi, nici la prestața unui căpitan de echipă, nici măcar la preocupările sale extrasportive, pentru că, nu știu dacă sînteți informați, Fachetti are un hotel.

Am încercat atunci să-mi imaginez într-un costum impecabil la «Recepția» propriului său stabiliment, luînd cu delicatețe de pe panou o cheie cu breloc uriaș pentru a o oferi unui client grăbit. Nici urmă de efort pentru îndeplinirea unui astfel de gest, mai degrabă cochet decît util, atunci cînd este făcut de un asemenea om.

De ce oare totuși imaginea aceasta m-a solicitat acum? Pentru că adeseori am auzit, de la mulți jucători și antrenori de pe la noi rostirea unei scurte propozițiuni investite cu calitate de argument pentru explicarea valorii fotbalului italian: «Fachetti are un hotel!»

E drept, la 26 de ani, după 7-8 ani de sport de performanță la «Inter», Fachetti a devenit proprietarul unui hotel, nu interesează de ce anume propoziții.

Dar iată-l totuși în teren, apărînd culorile echipei naționale iată-l luptîndu-se cu oboseala firească după cele 105 minute de dispută sportivă, care veneau după alte 120 de minute suportate cu numai 48 de ore mai înainte, în jocul cu U.R.S.S.

Mulți cred că scopul unei cariere sportive este sinonim cu asigurarea unei bătrîneți liniștite. Și poate au dreptate, pentru că tinerețea nu e veșnică și nici măcar integritatea fizică nu rezistă anilor și adversităților uneori criminale.

Dar văzînd chipul epuizat al lui Giacinto Fachetti trebuie să înțelegem cu ce preț se poate obține liniștea viitoare, un preț care se numește muncă, chiar dacă este plătit în public, pe un stadion, în prezența a milioane de spectatori.

Fachetti are un hotel, e adevărat, și nici nu este primul, cum nu va fi nici cel din urmă fotbalist care își fructifică astfel calitățile sportive. El preferă însă scaunului pluşat de la «Recepția» gazonul terenului și nu cred s-o facă exclusiv din considerente pecuniare tocmai acum cînd și-a asigurat retragerea. Asemenea gânduri știu că-i mai frămîntă și pe alții, în lumea sportului de pretutindeni. Tenisul, aristocrat prin naștere, a șters bariera dintre amatori și profesioniști. Ciclismul se luptă pentru a face același pas prin intermediul licenței unice. Ce-nseamnă toate acestea? Că însăși noțiunea de sport a evoluat, o dată cu accesul maselor largi de oameni pe stadioane și cu obținerea marilor performanțe, necesitînd un mare volum de muncă, de pregătire, sacrificii materiale și de timp...

...Dar pauza dintre cele două reprize s-a sfîrșit. Acum îmi dau seama că n-a fost nici măcar regulamentară, că s-a impus de la sine după efortul epuizant la care fuseseră supuși sportivii.

Pe teren, Fachetti, alături de ceilalți fotbalști, își reluse locul în formație reîncepîndu-și munca pe care a îndrăgit-o, îndeplinind-o cu conștiințiozitatea și pasiunea celui mai desăvîrșit meșter din orice domeniu de activitate omenească.

Vă rog să mă credeți, îl simțeam pentru ceea ce face, indiferent dacă are sau nu un hotel și dacă va sta vreodată în frac, la «Recepție».

Îi mulțumesc, mai ales pentru că m-a pus pe gânduri. Gîndurile sînt uneori molipsitoare...

Em. VALERIU

INTERVIU DE 5 MINUTE

După darea în funcțiune a primului furnal de 1 700 mc, după ce fabrica de aglomerare a minereului, cu o capacitate anuală de 1 440 000 tone, a început să producă, cu două luni mai devreme față de data planificată, iar fabrica de oxigen a livrat primele «șarje» pentru probele tehnologice ale oțelăriei, la Combinatul siderurgic de la Galați a fost obținut un nou și important succes: primul convertizor de oțel cu insuflare de oxigen, agregat unic în țară, a început să producă.

Am cerut inginerului Ion Cheșa, adjunct al ministrului industriei metalurgice, câteva lămuriri:

— Ce reprezintă pentru industria noastră siderurgică noul convertizor gălățean?

— Agregatul are o capacitate de 130-150 tone pe șarjă, permițînd fabricarea unei game variate de oțeluri speciale. Durata elaborării unei șarje este de numai 51 minute. Un calcul simplu arată că producția anuală a convertizorului va fi de peste 1 250 000 tone oțel (în 1970 capacitatea oțelăriei se va dubla). Aș putea spune deci că importanța acestui eveniment rezultă în primul rînd din aceea că noul agregat va permite siderurgiștilor gălățeni să realizeze sarcina prevăzută în planul de stat, de a acoperi, în 1968, 71% din creșterea producției de oțel a țării față de anul trecut.

— Cîteva cuvinte despre nivelul tehnic al convertizorului...

— Întreaga oțelărie de la Galați și desigur, și agregatul la care ne referim se înscriu printre cele mai perfecționate realizări de acest fel de pe continentul european. În general, nivelul tehnic este comparabil cu al celor mai moderne oțelării din lume.

— În încheiere, vă rugăm să încercați o caracterizare generală a volumului de lucrări executate pînă acum la oțelăria gălățeană.

— Începută în 1965, oțelăria a necesitat «punerea în operă» a unor impresionante cantități de materiale. Numai construcțiile metalice ale halei cîntăresc 24 000 tone. Utilajele tehnologice și echipamentele electrotehnice au o greutate de peste 16 000 tone. Acestea au fost montate într-un timp record: 15-16 luni.

Un interesant simpozion de ergonomie aplicată la sectorul forestier a avut loc în zilele de 7-8 iunie, sub auspiciile Ministerului Economiei Forestiere în colaborare cu Ministerul Sănătății.

Ne-am adresat ing. Victor Chiribău, ad-

junct al ministrului economiei forestiere, rugîndu-l să facă unele precizări cu privire la conținutul și utilitatea comunicărilor prezentate cu prilejul acestei reuniuni științifice.

— Cum se explică prezența, în acest moment, a problemelor de ergonomie pe agenda preocupărilor ministerului?

— Sîntem și noi în plină campanie de perfecționare a organizării științifice a producției. Iată de ce s-a socotit oportun să se prezinte, în cadrul acestui simpozion, o parte dintre lucrările unor cercetători specialiști în ergonomia aplicată la sectorul forestier.

— Care sînt principalele probleme abordate de simpozion?

— Domeniul este vast și divers. În genere, se studiază comportamentul lucrătorilor, țînîndu-se seama de cauzele care pot favoriza creșterea productivității muncii, obținerea rezultatelor optime cu minimum de cheltuieli de energie fizică și nervoasă. Se țîne seama și de asigurarea unei depline securități a muncii. Un exemplu concret: se știe că, în genere, vibrațiile și zgomotele produc oboseală, îngreunînd procesul de producție. În cazul vibrațiilor produse de ferăstraiele mecanice folosite la doborîrea arborilor în păduri, s-a constatat că acestea au capacitatea de a modifica substanțial tensiunea arterială și pulsul lucrătorilor. Corelate cu o anumită stare emoțională provocată de prăbușirea arborelui, acestea au efecte asupra desfășurării muncii în ansamblul ei. Interesantă este constatarea că la acei lucrători cărora li s-a explicat fenomenul, care îl cunosc în detaliu, modificările fiziologice de care am vorbit apar diminuate.

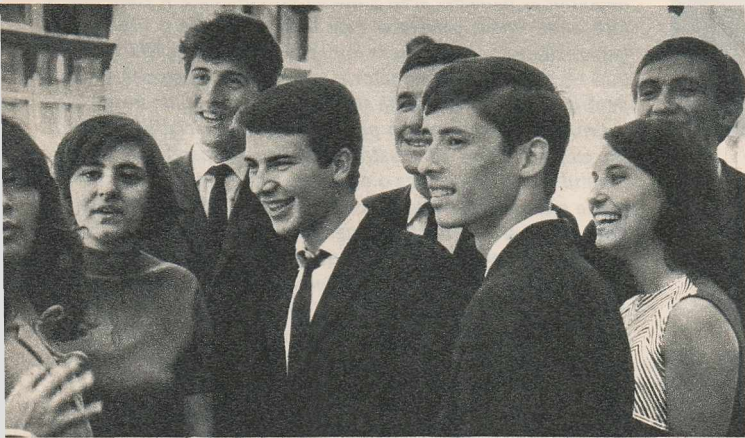
— Ce își propune Ministerul Economiei Forestiere să realizeze, în viitor, în domeniul ergonomiei aplicate la sectoarele de muncă din industria forestieră?

— Ne propunem să organizăm, în continuare, ședințe de comunicări, simpozioane, consfătuiri, în care cercetătorii noștri vor face ca rezultatele muncii lor să devină cunoscute în cercuri cît mai largi.

Ergonomia forestieră este un domeniu puțin explorat pînă în momentul de față. Sperăm că în anii ce vin cercetările în curs vor fi încununare de succes, aducînd contribuții prețioase la cunoașterea cît mai nuanțată a comportamentului uman în procesul de producție.

Interviuri realizate de N. RĂDULESCU

O nouă sesiune de examene a început. La «confrontarea decisivă» de sfîrșit de an universitar, studenții se prezintă, ca de obicei, cu curaj și... speranțe. Recentele măsuri ale Ministerului Învățămîntului privind punerea în aplicare a unor noi planuri de învățămînt și stabilirea mai judicioasă a numărului de examene vor contribui, cu siguranță, la o mai justă oglindire a nivelului pregătirii studenților în calificativele pe care ei le vor obține. În fotografie: un grup de studenți de la Institutul poli-tehnic din Capitală, așteptînd optimiști primul examen din actuala sesiune.

ZIUA AVIAȚIEI

Mîine, 16 iunie. Ziua aviației Republicii Socialiste România, vor avea loc în Capitală și în țară manifestări festive închinare zburătorilor români.

Pe Aeroportul Băneasa din București, în cadrul unui mare miting aviatic, vor evolua cei mai buni piloți ai aviației românești. Programul va cuprinde zboruri în formații, evoluții de planoare, lansări de parașutiști, acrobație aeriană etc.

În numărul viitor al revistei vom publica imagini de la festivitatea sărbătoririi Zilei aviației.

LA ÎNCEPUT DE VACANȚĂ MONTANĂ

Cum este pregătit angrenajul complex al întreprinderilor răspunzătoare de satisfacerea cerințelor vilegiaturiștilor? Ce este nou anul acesta în stațiunile noastre de odihnă? Sînt valorificate resursele și specificul local al minunatului nostru peisaj natural?

Iată cîteva întrebări la care vom încerca să răspundem prin constatările făcute de reporterii noștri în stațiunile balneoclimaterice Sinaia, Predeal, Govora, Tușnad, Borsec, Lacul Roșu și Vatra Dornei.

În numărul următor al revistei vom publica continuarea anchetei noastre pe litoral.

de V. CIORBAGIU, I. CORIBAN, M. HETCO, N. RĂDULESCU și L. TIMBUS

DE LA PREDEAL LA VATRA DORNEI

Cum natura cu frumusețile ei nu poate completa integral ambianța, administrația stațiunii Predeal (respectiv I.S.C.P.) a avut inițiativa și grija ca în actualul sezon să ridice pe cît posibil nivelul de confort. Nouă dintre vile au fost dotate cu mobilier nou. Suma investită: 732 000 lei. O cameră bună și cu gust aranjată invită fără îndoială la o odihnă plăcută...

Recompartimentarea spațiului de cazare, introducerea apei curente, crearea unor grupuri sanitare, încălzirea centrală la unele dintre vile etc. au făcut ca gradul de confort să crească substanțial, diminuîndu-se numărul camerelor de categoria a III-a (-188) și sporind cele de categoria a II-a (+72) și cele de categoria I (+161).

I.C.S.-Predeal administrează un fond important turistic: 26 de cabane cu 1 474 locuri de cazare (inclusiv camping). An de zile unele dintre cabane au fost ținta unor critici făcute pe bună dreptate de către temerarii drumeți ai potecilor de munte. Lipsa apei curente, a iluminatului la unele dintre acestea diminuau mult farmecul «aventurilor montane». În sfîrșit, cîteva vești bune. La «Trei Brazi», «Poiana Secuilor», «Cheia» și «Cabana Schiorilor» s-au executat importante lucrări de electrificare, permițîndu-se astfel și introducerea unor utilaje electrice pentru gospodărirea cabanelor.

În aceste zile pe versanții Bucegilor au înflorit trandafirii sălbatici de munte! Cerul este înalt și în depărtare se pot zări în toată splendoarea lor Făgărașii. Deci, nimic mai simplu! Urci la Cotă (fără să te oprești însă aici, fiindcă întregul hotel este supus unor reparații capitale ce se vor sfîrși «în august anul acesta sau cel viitor», cum a ținut să ne precizeze administratorul, reparații ce conferă clădirii un aer dramatic, de locuință devastată) și de acolo pe platou. Aici ai la dispoziție vreo 20 de cabane, așa că greutatea la prima vedere stă numai în alegere.

Dar pentru precizări suplimentare să coborîm din înălțimile montane și să ne oprim la Sinaia la serviciul cabane al I.S.B.C. Aflăm aici că reparațiile capitale au cuprins și cabanele Babele și Omu (aproape, de ce oare «cei din vale» nu cunosc aceste amănunte, de ce nu există un buletin cu situația la zi a cabanelor?), iar la Muntele Roșu s-au reamenajat anexele și s-a creat un camping permanent, format din vreo zece căsuțe. Imediat în vecinătatea telefericului, la Virful cu Dor, se va da în exploatare un bufet modern cu o capacitate de deservire de 50 de locuri. Pentru amatorii de premiere (mai puțin alpine și mai mult... cabaniere, ca să zic așa), o surpriză plăcută:

construirea unei noi cabane pe Muntele Vinturiș, denumită «Cuibul Dorului». Spațioasă, modernă, electrificată, cu o capacitate de cazare de 60 de locuri.

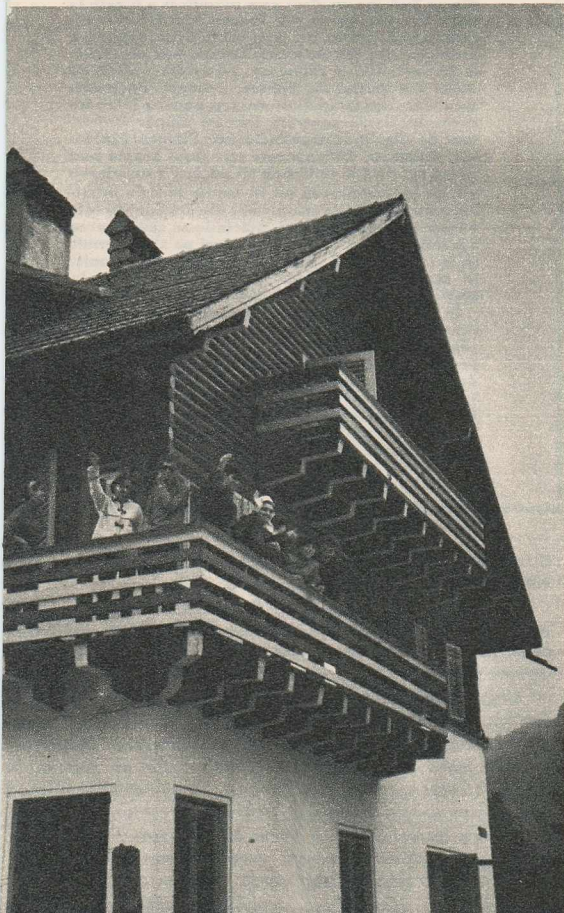
Și fiindcă veni vorba de dotări. La Peștera și Padina s-au investit milioane pentru mari lucrări de modernizare. Cabana Peștera posedă chiar un bar utilat cu toate cele necesare și un camping modern cu 80 de locuri, iar la Padina s-au construit camere cu două paturi, lucru evident și pe bună dreptate foarte rar la mare altitudine. La ora actuală toate cele 20 de cabane de pe platoul Bucegi sînt electrificate, mai puțin cabanele Omu și Ciucaș, iar șapte dintre ele sînt încălzite cu gaze (Cota 1500, Virful cu Dor, Piatra Arsă, Babele, Caraiman, Căminul Alpin, Furnica). În privința instalațiilor sanitare problema rămîne, ca și în anii trecuți, în suspensie. La Virful cu Dor, la Omu, la Babele, a te spăla sau a uza de instalațiile sanitare respective reprezintă încă un adevărat act de curaj.

De la Gheorghieni și pînă în defileul Bicazului, pe toată întinderea arcului carpatin, natura și-a păstrat în întregime originalitatea ei seculară. Dar pentru omul modern, valorificarea frumuseților naturale înseamnă deopotrivă confort, bună deservire, civilizație. Ce au făcut în această privință gospodarii stațiunilor Borsec, Tușnad și Lacul Roșu?

Pentru Tușnad, foarte multe cuvinte de laudă. Noile clădiri, lucrările de amenajare și reparațiile capitale vor oferi o plăcută surpriză celor care au vizitat localitatea cu un an în urmă. Prima noutate: un nou birou de cazare, cu o sală de primire spațioasă și un bufet (cei care sosesc noaptea nu se vor mai culca cu stomacul gol). Apoi, o nouă cantină cu 300 de locuri (care va avea la etaj o terasă-restaurant, un bufet-bar și podium pentru orchestră). În centrul localității, cofetăria-terasă «Veverița» (80 de locuri) iar la vila nr. 5, reamenajată structural, a fost introdusă încălzirea centrală. Crearea celor două termocentrale a făcut posibilă introducerea apei calde în tot spațiul sanatorial (400 locuri), iar prin construcția viitoarei centrale termice Tușnadul va beneficia de calorifere și apă caldă pentru alte 300 de locuri. Și tot în această vară, localitatea va avea pe malul lacului un camping cu 200 locuri și spațiu destinat parcajului pentru cei sosiți cu mașini cu rulotă.

Întreprinderea balneoclimaterică a obținut aceste realizări utilizînd ca fonduri de investiții beneficiile realizate cu un an în urmă și întrebuițînd atît la proiectare cît și în construcție grupul de tehnicieni din Tușnad. În felul acesta direcția între-

(Continuare în pag. 6)

Bun venit în vilă nouă!...

LA ÎNCEPUT DE VACANȚĂ MONTANĂ

Vine, nu vine?...

C.F.R. ȘI VACANȚA

Direcția generală a mișcării și direcția exploataării comerciale C.F.R. au elaborat un cuprinzător plan de măsuri care să asigure transportul, în bune condițiuni, a vilegiaturiştilor în perioada sezonului de vară.

Să vedem în primul rând ce s-a făcut pentru îmbunătățirea traficului de călători spre și de la stațiunile de pe litoral. Ca și în anii trecuți, numărul trenurilor accelerate cu punct terminus Mangalia a fost sporit cu 5 perechi pe zi. În afara celor ce asigură legătura directă între București și litoral, au luat (sau vor lua) ființă trenuri speciale pe liniile *Timișoara-Mangalia* (cu vagoane speciale din Reșița și Craiova), *Baia Mare-Mangalia* (cu vagoane directe din Tg. Mureș, Sighetul Marmăției și Brașov), *Suceava-Mangalia* (cu vagoane speciale din Bacău și Iași). Au fost incluse și în traficul internațional vagoane directe pentru litoral: *Praga-Mangalia, Budapesta-Mangalia, Varșovia-Mangalia*.

O seamă din măsurile luate privesc activitatea de deservire a călătorilor în gări și agenții de voiaj. S-a luat astfel măsura salutară de a se evita sau măcar a se limita aglomerația la casele de bilete din gări prin înființarea unor ghișee «de întărire» și sporire a numărului casierilor. Birourile de informații își vor îmbunătăți activitatea nu numai prin amplasarea în spații potrivite, ci și prin încadrarea lor cu personal bine pregătit. În acest sens, este interesant de urmărit experiența de la Cluj, unde s-a făcut apel la studenții cunoscători de limbi străine să accepte să lucreze, în lunile de vacanță, la biroul de informații pentru deservirea turiștilor străini.

Birourile de informații din câteva stații principale (București-Nord, Craiova, Timișoara, Deva, Cluj, Brașov, Iași, Galați, Constanța) vor fi în curând dotate cu un material de informare foarte modern, conștient dintr-o schemă luminoasă care, răspunzând simplei apăsări pe un buton, va informa pe călător asupra rutei celei mai convenabile pe direcția solicitată, orarul trenurilor ce urmează să folosească, costul biletelor etc. Într-adevăr, ingenios!

În sfârșit, în legătură cu măsurile de îmbunătățire a deservirii în stații s-a asigurat, în colaborare cu unitățile de exploatare, o bună funcționare a restaurantelor, bufetelor, chioșcurilor din gări.

Altă categorie de măsuri vizează buna deservire a călătorilor în timpul călătoriei. Aici lucrurile au început cu selecționarea și pregătirea tuturor funcționarilor C.F.R. care vin în directă legătură cu publicul, instruirea lor, de la cunoașterea perfectă a îndatoririlor de serviciu pînă la comportarea față de călători, ținuta îngrijită a uniformei etc. În limitele actualului parc de vagoane-restaurant, au fost incluse numeroase vagoane pe parcursurile mai solicitate în lunile de vară, introducîndu-se pe alte trasee vagoane-bufet aprovizionate cu băuturi răcoritoare și gustări preambalate.

N-avem nici un temei să ne îndoim că, o dată puse în aplicare, aceste măsuri — și poate și altele, impuse de necesități — vor da roade bune. Ne-am îngăduit însă observația că unele stări de lucruri nesatisfăcătoare, unele lipsuri evidente în deservirea civilizată a călătorilor dăinuie cam de multă vreme. Cităm, printre acestea, aspectul deplorabil al unităților de alimentație publică din incinta unor stații de cale ferată, organele C.F.R. manifestînd în acest sens o prea mare îngăduință; amintim de asemenea că serviciul în vagoanele restaurant și vagoanele-bufet se cere îmbunătățit de urgență sub aspectul aprovizionării, al comportării personalului ș.a.m.d. De aceea, credem că măsurile luate — bune, în general — vor fi și rodnice dacă un control serios și preventiv va asigura respectarea lor totală.

E. DASCĂLU

prinderii a izbutit să evite veșnicele discuții și numeroasele jalbe adresate trusturilor de construcții și D.S.A.P., acest tirg infructuos care handicapează pregătirea sezonului estival în foarte multe stațiuni de odihnă și tratament. Multe felicitări tovarășului director, Ion Perelecan.

«Laclul Roșu s-a bucurat de un sprijin mai substanțial. «Între 1965 și 1968 — ne spune directorul stațiunii, tovarășul Kibeni Dionisie — am beneficiat de un fond de 2 milioane lei. Anul acesta am cheltuit ultimii 200 000 lei sau, cu alte cuvinte, am introdus mobilier nou în absolut toate vilele. Dar vă rog să notați: mobilierul nu este același. Uniformitatea, monotonia a fost înlăturată prin dotarea vilelor și cabanelor cu piese variate, de stiluri diferite». Și tot la Laclul Roșu este pe terminate centrala termică. «Pînă în 1970, ne spune interlocutorul nostru, stațiunea noastră va fi la fel de... caldă și iarna și vara».

Stațiunea balneară (curativă) Vatra Dornei dispune de 13 vile, construite la începutul secolului nostru. Anual se execută aici lucrări de reamenajare și modernizare. Fondurile afectate în acest scop pentru anul 1967 nu s-au cheltuit însă decît parțial. Vila nr. 2, supusă unor reamenajări structurale, pentru creșterea gradului de confort (apă curentă, baie, încălzire centrală etc., etc.), a reintrat în uzul pacienților abia la începutul lunii mai 1968 în loc de octombrie 1967. Grupul Trustului de construcții al județului Suceava, care a izbutit «efortul» acestei întîrzieri de aproximativ opt luni în predarea vilei nr. 2, prelungește acum «justificat» terminarea lucrărilor de renovare la vila 5! Dumirindu-se cît de puțin se poate conta pe termenele contractate cu amintitul grup de construcții, conducerea întreprinderii balneare Vatra Dornei a efectuat reparații și amenajări — bunăoară la vila 13 — folosind sistemul regiei proprii. Și, evident, cu mai mult succes.

Așadar, gospodarii stațiunilor balneoclimaterice întîmpină sezonul estival procedînd la revizuirea spațiului locuibil, reamenajînd numeroase vile și cabane. Ne întrebăm totuși dacă ri și sipirea fondurilor alocate prin reparații și amenajări costisitoare vor avea pretutindeni eficiența scontată. Sulemenirea unor clădiri vechi, degradate, nu reprezintă de loc o măsură de bun augur (degeaba: bătrînețea nu se poate ascunde după fard și căneală). Aceste injecții care prelungesc în fiecare an viața unor edificii vechi, totalizează sute de milioane (40 milioane lei numai la Sinaia, echivalentul costului construcției unor vile cu 2 000 de locuri! Este știut doar că acțiunea de sistematizare va cuprinde și stațiunile de odihnă și tratament. Or, în acest caz numeroase clădiri vechi vor fi supuse demolării (la Borsec, de exemplu, jumătate din locurile existente vor avea această soartă). Cite clădiri, astăzi oblojite cu grijă, nu vor cădea sub loviturile excavatoarelor din moment ce nu există un acord deplin între munca proiectanților și activitatea desfășurată de reprezentanții stațiunilor de odihnă...

AERUL BUN CERE HRANĂ BUNĂ

La 1 040 de metri altitudine, înălțime la care este așezată stațiunea Predeal, fără îndoială ozonul și mișcarea trezesc apetitul. Prevăzînd sporul de vilegiaturişti dar în același timp și scurtarea timpului la servirea meselor, administrația a procedat la importante extinderi la câteva cantine, mărindu-le capacitatea: cantina «8 Martie» plus 128 locuri, cantina «23 August», plus 200 locuri etc. Unitățile de deservire au fost dotate cu utilaje de conservare și preparare dintre cele mai moderne și în același timp productive. Va fi mîncarea mai bună? Să sperăm. În tot cazul toate aceste măsuri vor duce în primul rând la o servire mai rapidă a cetățeanului, așa cum și-o dorește.

Am aflat de asemenea că pentru necesarul de legume, fructe și zarzavaturi s-au făcut numeroase contractări cu unități agricole din județele Brașov, Prahova, Buzău, Ilfov.

Deci o mare parte din pămînturile țării concură la marcateteanului în vacanță la Predeal. Vom avea, sperăm, bere, din moment ce s-a stabilit cu fabrica din Dîrsteu grafic de livrare zilnică. Nu va lipsi, credem, nici gheața pentru frapiere (cei din Tușnad, prevăzători și practici, s-au îngrijit din vreme. În timpul iernii dulgherii întreprinder au «tăiat» din apa Oltului înghețat 120 camioane de gheață pe care au stocat-o într-un depozit de beton).

Înceiem acest tur de orizont alimentar amintind că anul acesta rețetarul gastronomic se va îmbunătăți și prin sollicitudinea... mandatarilor. În stațiunea Predeal, circa 13 cabane vor fi sub administrația lor directă (Cerbu, Simbăta, Plaiul Foi, Gîrbova, Mălăiești, Curmătura etc.). Cabanieri cu experiență, al căror spirit gospodăresc a fost verificat anterior, acești proaspeți mandatarți sînt puși pe mai multe fapte: înlăturarea șabloanelor culinare. Dar să nu anticipăm cu laudele!

«Cu o floare și o vorbă dulce cucerești inima unei fete». Mutatis mutandis, nu totdeauna edificiile mari, monumentale cîștigă interesul și satisfac gustul omului sosit la odihnă. Sătu de beton, praful și zgomotul, vilegiaturistul caută în concediul liniștea, atmosfera de intimitate, spațiul recreativ. Un preceput pe care gospodarii Tușnadului l-au materializat, construind în centrul orașului un mic salonaș-bar. Totul făcut «în casă». Într-o încăpăre ruptă din spațiul cantinei și placată cu imitații de furnir a fost instalată o simplă tejghea (îmbrăcată în P.V.C.), câteva măsuțe joase și scaune comode. Delegații comerciali au făcut rost de sticle cu Pepsi («de unde, cum treaba noastră!»), iar bucătarii cantinei au garnisit bufetul cu gustări apetisante. La cîțiva zeci de metri de această modestă încăpăre cu sandvișuri și băuturi răcoritoare se află restaurantul «Oltul». Zeci de locuri, muzică, ospătări numeroși. Și acum o concluzie fără comentarii: într-o singură lună veniturile obținute în micul salonaș au întrecut cu 15 000 lei pe cele ale grandiosului restaurant...

Un exemplu asemănător în stațiunea Laclul Roșu. Cabana «Cheile Bicazului» poate sluji drept exemplu pentru foarte multe dintre marile restaurante. Iar pentru Suhard, cealaltă cabană turistică din localitate, edificatoare sînt aceste rînduri lăsate în «Cartea de impresii» de către un grup de turiști parizieni: «Toate felicitările pentru buna ținută a acestor frumoase așezări, pentru caldă primire pe care ne-a făcut-

Noutăți, noutăți, noutăți

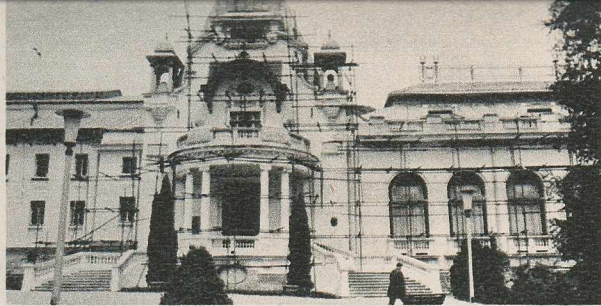
În 1967 stațiunilor balneoclimaterice li s-au alocat pentru construcții, amenajări, modernizări și dotări peste 122 milioane lei, cu 16,5 milioane lei mai mult ca în anul precedent. Dintre obiectivele principale realizate din această sumă, care contribuie la sporirea spațiului de cazare, a gradului de confort din vile precum și la îmbunătățirea condițiilor de servirea mesei, amintim câteva mai importante: un bloc cu 300 de locuri la Eforie Sud, iar un altul este planificat a fi gata la Băile Herculane cu 500 locuri; blocuri alimentare, adică spațiu de pregătire și de servirea mesei cu cîte 750 de locuri fiecare, s-au construit la Geoagiu-Băi și Moneasa; s-au extins sălile de mese din stațiunile Borsec, Predeal, Pucioasa; s-au făcut instalațiile necesare pentru introducerea încălzirii centrale într-un număr important de vile din stațiunile Sovata, Sîlnic Moldova, Olănești, Călimănești etc. Anul acesta s-au prevăzut încă 36 milioane lei pentru amenajarea vilelor și înzestrarea lor în continuare cu mobilier nou. Bazele de tratament din stațiuni au fost dotate cu noi aparaturi, mărindu-se capacitatea acestora cu circa 1 600 proceduri pe zi mai mult ca în 1967. Pentru îngrijirea sănătății celor veniți în stațiuni, Ministerul Sănătății a detașat în stațiuni peste 800 de cadre medico-sanitare.

În multe localități din țară, în special în cele renumite pentru efectul lor tămăduitor, au început sau vor începe anul acesta construcții importante: un complex sanatorial de peste 1 000 de locuri la Amara, două complexe însumînd 1 250 de locuri și o bază terapeutică la Băile Felix, alte două cu 1 500 de locuri la Sîngeorz Băi, unul cu 800 de locuri la Techirghiol și două cu 640 de locuri la Căciulata.

direcțiunea și întreg personalul. Dorim ca și alți francezi să vină să viziteze această splendidă regiune».

Atît doar că nu pretutindeni felicitările curg gîrlă. Direcțiile comerciale ale întreprinderilor balneoclimaterice întîmpină mari dificultăți în privința aprovizionării cantinelor cu legume și carne. I.R.I.C. județean distribuie săptămîni la rînd un singur sortiment de carne, iar O.V.L.F.-Gheorghieni nu a deschis nici pînă astăzi mult promisele chioșcuri cu zarzavat. Aprovizionarea defectuoasă și spațiul comercial insuficient știrbesc buna dispoziție a cetățeanului aflat la odihnă, în special a celor sosiți pe cont propriu. La Borsec și la Tușnad turiștii sînt nevoiți să vindeze locurile în restaurante sau să piardă ore întregi stînd la coadă în magazinele alimentare.

Uneori, e adevărat, aceste greutăți «inevitabile» pot fi înlăturate prin găsirea unor soluții compensatorii, dar asta reclamă spirit gospodăresc, mobilitate, inițiativă. Cei din Tușnad au renunțat în mare măsură la ofertele rețelei comerciale locale și se aprovizionează din județul Prahova, iar în prezent depistează în Banat noi baze de aprovizionare. Aceste măsuri de extremă urgență vor permite ca încă anul acesta să se introducă în meniul cantinelor șase feluri, la alegere, la prînz, și cîte două dimineața și seara.

▲ Înăuntru e frumos, curat, se dansează în fiecare seară. Afară, fațada împănată de schele. De luni de zile Cazinoul din Sinaia oferă vizitatorilor aceeași imagine contradictorie și de loc reconfortantă.

DRUMURI ȘI... DRUMURI

La Tușnad, cei mai mulți turiști sosesc cu trenul de 30 noaptea. De la gară pînă la biroul de cazare, proximativ 500 metri. Întreprinderea balneoclimaterică a luat toate măsurile pentru ca formalitățile de cazare să se desfășoare cît mai repede cu utință. O autofurgonetă preia bagajele proaspeților sosiți, funcționarii ai biroului de primire înmănează de îndată foile de repartizare, iar ghidul de erviciu încheie oficiile de gazdă. Însoțind turiștii înă în fața vilelor respective.

Nu la fel de primitori s-au dovedit în schimb cei de la orsec. Oamenii sosiți la odihnă cu trenurile de noapte înt nevoiți să aștepte în gară la Toplița pînă la ora 4 dimineața cînd, în fine, pleacă un autobuz spre Borsec. Dar ici cei sosiți cu trenul de 5 dimineața nu beneficiază de un ratament mai bun. Următorul autocar se înființează abia este două ore. E chiar atît de greu să se asigure o corecție între mersul trenurilor și cel al autobuzelor?

La Sinaia, altă drăcovenie. Întreprinderea balneoclimaterică a avut pînă deunăzi două microbuze care transportau etățenii veniți la odihnă. I.G.O. din localitate a făcut e-a făcut și a pus mîna pe microbuze. De atunci fiecare iou sosit în gara Sinaia își caută vila după noroc și inspirație. Dar dacă ajunge noaptea, n-are încotro: e nevoit să aștepte. osirea zilei, bineînțeles.

Nici la Vatra Dornei lucrurile nu se prezintă mai bine. De la intrarea în vigoare a noului mers al trenurilor, accelerările nu mai opresc în halta stațiunii. Și nici vagon de ormit direct nu se mai atașază. De ce? Întreprinderea alneară a trimis o întîmpinare la Ministerul Căilor Ferate pentru a se reveni asupra acestei măsuri. Deocamdată nsă nici un răspuns... Urmările: de la gara mare din Vatra Dornei pînă la stațiune sînt aproape 2 km, și în zilele cînd e schimbă seriile unui pacienți, dacă nu pot merge pe jos — și majoritatea nu pot — trebuie să aștepte pînă cînd microbuzul face transportul cu cei 12 oameni și se întoarce pentru a lua alți 12... Or, după un drum de 12-13-20 de ore, șteptarea e mai mult decît chinuitoare.

BINE AȚI VENIT?..

Scenă ce se repetă de cîteva ori pe zi în biroul tov. Ion Dinu, șeful serviciului cabane din cadrul I.S.B.C.-Sinaia. Cîțiva ilegiaturisti, proaspeți sosiți, arată candid repartizarea pentru una dintre cabanele de la Padina, Peștera, Bolboci, icropoasa ori Zănoaga. Cînd termină, sînt trimiși (spre evlenta lor stupefacție și minie) la... Pucioasa sau Tirgoviște! ă ne explicăm. Cabanele mai sus-amintite sînt unele dintre cele mai dotate și deci... cătate din întregul platou al Bucegilor. rin noua împărțire administrativ-teritorială cele cinci cabane u trecut la județul Dimbovița. S-a argumentat că județul ecin n-are de loc cabane, pe cînd dincoace, în Prahova, ele

prisosesc. Toate bune. numai că, de cînd se știu, oamenii urcă în Bucegi prin Sinaia și nu pe la Tirgoviște. Sinaia a fost dintotdeauna «patroana» cabanelor de aici și nu Pucioasa (sau Tirgoviște), prima aflată la 40 kilometri depărtare de Sinaia! Să-si imagineze oricine cu cît crește pretul de cost al transporturilor. aprovizionarea etc., etc. datorită acestui plus de kilometri de drum de munte... Urmarea? Enervări, schimbări de repartitii (dacă mai sînt locuri!), vacanță otrăvită.

Alteori vina o poartă personalul medical care stabilește diagnosticul și tratamentul curativ pentru numeroși bolnavi trimiși la sanatoriu. Despre acest lucru ne-au vorbit în special medicii din Vatra Dornei:

— Triajul celor sosiți la tratament ar trebui să se facă nu de către un singur medic, ci de către o comisie medicală competentă și obiectivă... Pentru că nu-i de loc plăcut să întorci din drum un om care nu suferă de inimă ci de nevroză astenică (asa cum s-a întîmplat recent).

...NUMAI ODIHNĂ...

...Asta în primul rînd. Dar în concediu omul po- posește la munte dorind, deopotrivă, să se distreze, să participe la excursii, să fie antrenat într-o bogată și variată activitate cultural-sportivă. Vrea filme, spectacole de teatru, muzică, dans, cărți, reviste și jocuri distractive.

Din păcate și spre marele nostru regret, nu vă putem oferi în această privință informații deosebite. Reporterii noștri au căutat cu luminarea noutăți și aspecte inedite dar de cele mai multe ori blocnotesul lor a rămas imaculat. Ici-colo, surprize sau încercări și inițiative timide.

La Vatra Dornei, bunăoară, conducerea stațiunii a hotărît să organizeze excursii pe distanțe scurte, la Prislop, Măgura Calului și Valea Bistriței, excursii la care să participe exclusiv cei care beneficiază de avizul medicului. Și tot aici, întreprinderea balneară organizează excursii la mănăstirile din nordul Moldovei, la Complexul turistic-Borșa etc.

Ingenioasă ni s-a părut intenția cabanierului de la Cerbu (stațiunea balneoclimaterică Predeal) de a pune la dispoziția turiștilor 2-3 cai pentru plimbări.

O știre de ultimă oră pe care o dorim cît mai grabnic confirmată: construirea unui mare bazin de înot la Sinaia. S-ar crea astfel vara un punct de atracție irezistibil, care n-ar face decît să sporească faima stațiunii.

În rest? Rest... nu prea există. Nimic nou, nimic deosebit. Programele întocmite de casele de cultură seamănă leit cu cele ale anilor precedenți. În incinta clubului, aceleași cîteva jocuri distractive: șah, rummy, table. Serile de dans sînt rare, iar cînd se ivesc totuși, sălile rezervate acestui «eveniment» se transformă în veritabile cutii de sardale. «N-ai ce să faci, n-ai unde să te distrezi» — oftează bretutindenii turiștii.

În privința excursiilor, altă poveste. De fapt aceeași de ani de zile. Sosit la odihnă, omul vrea să călătorească, să viziteze

locurile de interes turistic, să se miște prin împrejurimi. Excursii se organizează frecvent, dar cît de departe sînt ele de ce ar trebui să fie! Mai întii caracterul întîmplător al programelor după care acestea se desfășoară. Apoi veșnicul criteriu al rentabilității: o singură excursie pe serie, dar pe un traseu lung și obositor. Cel sosit la Sinaia n-are de loc chef să viziteze, știu eu, Sibiul, iar turistul din Gova, zău că nu simte nevoia de a se plimba cu autocarul prin... București!

Alteori excursiile sînt pur și simplu șterse din program. «Am stat la Tușnad 20 de zile — declară Marin Iorgulescu din București — răsîmp în care O.N.T. n-a organizat nici o excursie».

Se tot vorbește apoi de valorificarea specificului local. Succesul «Șurii dacilor» de la Poiana Brașov rămîne o excepție. De ce, bunăoară, se ignorează marile frumuseți ale unei localități ca Poiana Țapului? (lasă că drumurile neingrijite, gunoaiile de pe Zamora, lipsa acută de apă ar merita o promptă și rapidă acțiune). Aici, ca și la Bușteni, Sinaia, Predeal, Gova, Tusnad sau Borsec, s-ar putea crea localuri de o arhitectură rustică, terenuri de sport gazonate, popicării etc. Unde sînt micile magazine de artizanat a căror marfă se vinde peste tot ca pîinea caldă? După știința noastră, există un singur asemenea magazin în Sinaia și nici acesta nu strălucește prin conținut și prezentare.

Nici cu programele culturale nu stăm mai bine. Se pare că ne-a fost predestinat să ascultăm aceleași conferințe și pe aceiași conferențieri. Audițiile muzicale sînt aproape inexistente, iar cărțile bibliotecilor, îngălbenite și roase de scurgerea anilor, găsesc puțini amatori. Nu mai este pentru nimeni un secret că, în stațiuni, cluburile au mai degrabă menirea de a cultiva plictisul decît de a-l destrăma.

Inerție, comoditate, lipsă de fantezie. Lăsată pe seama întîmplării sau a specialiștilor de circumstanță, activitatea cultural-sportivă se prezintă la un nivel cu totul și cu totul nesatisfăcător.

ÎN LOC DE CONCLUZII...

Fără indoială că raidul-anchetă întreprins de reporterii revistei noastre este departe de a cuprinde sau de a epuiza problematica pe care o ridică actualul sezon estival. Ceea ce rezultă în mod clar este faptul că munca organelor răspunzătoare de odihna oamenilor muncii nu s-a conjugat armonios cu investițiile financiare alocate, cu posibilitățile extrem de largi și variate existente. Acest lucru apare evident în cazurile de întîrziere a unor lucrări de investigații, în modul funcționăresc, birocratic, de a lucra al unor membrii din personalul stațiunilor, a lipsei de inițiativă și fantezie în organizarea de programe cultural-distractive pentru cei veniți la odihnă. Ceea ce se poate spune însă este că asemenea neplăcute situații sînt mult mai puține ca în anii trecuți și sperăm că ele vor fi «rara avis» în viitor.

Pînă: cînd vom reveni, urmă cititorilor noștri vacanță plăcută!

mic lexicon de vacanță

Da, vizitați Palasul, Cazinoul dar mai puțin Cota (reparații capitale, elemente de calorifer scoase afară, pereți sparti, miroase de carbid etc., etc.). Cînd va corespunde reclama de mai sus realității?

AUTOBUZELE Direcției generale a transporturilor auto, acoperă în mod practic, întreg teritoriul țării. Din 139 autobuze, mii de autobuze pornesc în cel puțin două curse zilnice (dus-întors) pe circa 2.700 trasee. Printre localitățile deservite se află și 89 de stațiuni balneoclimatice și cabane.

BILETE ÎN CIRCUIT se eliberează la cerere de către orice stație sau agenție C.F.R. Solicitorii își întocmesc itinerarul pe care-l doresc, acesta neputînd fi mai mic decît 700 km dar nici mai mare de 2.300 km. Costul unui bilet în circuit clasa a II-a variază între 111,50 lei (pentru 700 km) și 214,50 lei (pentru 2.300 km). Biletul în circuit are o valabilitate de 60 de zile. El dă dreptul posesorului său să

întrerupă călătoria oriunde, oricît și ori de cîte ori dorește; sînt obligatorii minimum 3 întreruperi. **CAMPINGURILE** au fost înființate în țara noastră acum 3 ani. În momentul de față turismul nostru auto dispune de 33 de campuri (dintre care 4 au fost inaugurate în aceste zile) și 68 terenuri de campare. Alte circa 15 campuri sînt în curs de amenajare. De asemenea, în ultimii ani au fost construite primele moteluri; ele sînt: «Paralela 45» (la Băicoi), «Bucium» (lingă Iași) și «Căciulata» (pe Valea Olteului).

CABANELE din întreaga țară — în număr de aproximativ 150, majoritatea în zonele turistice de munte. Numai în masivul Bucegi există 19 cabane. **DELTA DUNĂRII**, cel mai tînăr pămînt al țării (s-a format în epoca preistorică), este în același timp un paradis al pescarilor, vînatărilor și turiștilor. Suprafața totală a Deltei (inclusiv complexul lacustru Razelm), depășește (pe teritoriul țării noastre)

4.300 km. Accesul turiștilor în Delta se poate face cu mijloace auto, aviație, feroviare (pînă la Tulcea) sau cu vapoarele NAVROM de la Brăila sau Galați (în sezonul de vară) și de la Cernavoda, cu navele rapide. Posibilitățile de cazare sînt foarte variate: de la hotelurile din Sulina, Măliuc și Tulcea (în acest oraș s-a terminat recent construcția unui nou și modern hotel turistic, «Delta»), la cabanele de la Iligani — aparținînd O.N.T. — și Crișan — aparținînd A.G.V.P.S. — și pînă la cazarea în satele pescărești de pe tot cuprinsul Deltei.

EXCURSII în toate orașele țării sînt organizate de agențiile și filialele O.N.T. — în țară și peste hotare — cu autocarele, cu trenurile, cu navele fluviale și maritime și cu avioanele.

Excursiile organizate de O.N.T. sînt de mai multe tipuri, după durata lor (de la 1 la 11 zile). Numai prin Agenția O.N.T.-București circa 200.000 iubitori ai drumetiei participă anual la excursiile prin diferite regiuni tradiționale ale țării noastre și în țările vecine.

FESTIVALURI, ca și în alte veri, și în acest sezon vor avea loc pe litoral. Cele mai prestigioase sînt: Festivalul internațional al filmului de animație (Mamaia: 23—28 iunie) și Festivalul formațiilor folclorice de amatori (în toate stațiunile litoralului 1—15 august). Este o mare lipsă a organizatorilor de asemenea manifestări (Comitetul de Stat pentru Cultură și Artă și O.S.T.A., în primul rînd) că nu folosesc admirabilele noastre stațiuni de pe litoral și

(Continuare în pag. 8)

LA ÎNCEPUT DE VACANȚĂ MONTANĂ

Pe drumuri de munte.

mic lexicon de vacanță

din zonele de munte, pentru organizarea a cât mai multe festivaluri de prestigiu — manifestări care în alte țări cu turism dezvoltat s-au dovedit de mare succes.

GHIDURI = tipărituri cuprinzând informații turistice, itinerare, hărți-planuri-etc. Două foruri se ocupă în țara noastră de editarea ghidurilor: O.N.T. și Editura «Meridiane». În anii 1967—1968 O.N.T. a editat, în cooperare cu diferite edituri de peste hotare, 17 ghiduri ale României, cu tiraje variind între 5 și 10 mii exemplare. În Editura «Meridiane» a apărut anul trecut, într-un tiraj de 60 000 exemplare, lucrarea «România — ghid turistic», în limba română și în 4 limbi de largă circulație internațională. Acest ghid este în curs de reeditare, iar în aceste zile au ieșit sau sînt pe punctul de a ieși de sub tipar încă două ghiduri. În colecția «Mic îndreptar turistic» s-au editat câteva zeci de titluri, prezentînd din punct de vedere turistic toate orașele principale ale țării, precum și toate stațiunile balneoclimatice. Aceeași editură mai editează seria «Itinerare turistice» cuprinzînd circuite, zone etc.

HOTELURILE din întreaga țară sînt în număr de 271. Dintre acestea, 93 hoteluri aparțin O.N.T. iar 178 sistemului Ministerului Comerțului Interior. Posibilitățile de cazare ale turiștilor sînt multiplicată prin campinguri, moteluri, cabane și hanuri turistice, prin vilele din stațiunile balneoclimatice ca și prin închirierile ce se fac la diferiți cetățeni ce dispun de spațiu și au încheiat în acest sens contracte speciale cu O.N.T. 16 hoteluri turistice noi au intrat în funcțiune în acest sezon turistic: 14 pe litoral și cite unul la Tulcea și în orașul Gheorghe Gheorghiu-Dej.

IARMAROACELE mai mari trebuie și ele să stea în atenția turiștilor, datorită îndeosebi bogăției, frumuseții și pitorescului manifestărilor folclorice de care sînt însoțite: iarmarocul din Pitești ((3-15 iunie), cel din Buzău, «Drăgaica» (12-24 iunie), Bacău (19-29 iunie), Cimpulung (1-28 iunie), Brădu-

leț, județul Argeș (20-24 iulie), Uda, județul Argeș (1-15 august), Bogați, județul Argeș (6-29 august), Reghin (6-10 august), Buhuși (10-14 septembrie) etc.

JOCURI SPORTIVE mai importante: 20-28 iunie Cupa Mamaia la iahting; 1-3 iulie Campionatul republican masculin de canotaj academic (Snagov); 6-13 iulie turneu de fotbal cu participarea unor echipe străine (Constanța); 11-12 iulie Cupa speranțelor olimpice la caiac-canoe (Snagov); 15-16 iulie Regata Snagov la caiac-canoe, cu participarea

echipajelor din 11 țări europene; 27-28 iulie — Campionatele internaționale de atletism ale României, la care și-au anunțat participarea 15 țări (Poiana Brașov); 4 august — manifestările prilejuite de Ziua marinei (Mangalia-Constanța); 14-17 august—Campionatul republican de înot seniori, etapa finală (București); 24 august — cursa de mare fond pe Dunăre la înot, pe distanța Brăila-Galați; 12-20 septembrie — Campionatul republican de iahting (Mamaia); 20-22 septembrie — Campionatul republican feminin de canotaj academic (Snagov).

KILOMETRI însumați de rețeaua drumurilor naționale din țara noastră ating cifra de 12 000, dintre care aproape 8 000 km drumuri asfaltate. În cursul anului 1968 se realizează asfaltarea a încă 700 km drumuri: 370 km șosele modernizate și 330 km șosele cu îmbrăcăminte asfaltică ușoară. Dintre cele modernizate au fost sau sînt pe punctul de a fi terminate șoselele: Reghin-Toplița—67 km; Crasna-Huși-Albița—47 km și Călărași-Chiciu—7 km (terminîndu-se prin această porțiune modernizarea șoselei București-Ostrov-Constanța). Lucrările de îmbrăcăminte asfaltică ușoară s-au terminat (sau se vor încheia total sau parțial încă în actualul sezon turistic) pe drumurile: Tg. Frumos-Hirlău-Botoșani—77 km; Albești-Urziceni—42 km (șosea care scurtează distanța dintre zona de munte și litoral cu 55 km); Caracal-Corabia—40 km; Gheorghieni-Lacul Roșu—25 km; Oradea-Carei—104 km ș.a.

◀ Valea Frumoasei

▲ Lacustră

mic lexicon de vacanță

LITORALUL românesc al Mării Negre este de 245 km. De-a lungul sau se înșiră stațiunile și localitățile: Mamaia, Constanța, Agigea, Eforie (Nord și Sud), avînd în vecinătate și stațiunea Techirghiol), Costinești, Mangalia (Nord și Sud), precum și mai multe sate pescărești, mult prețuite pentru plajele și pitorescul lor.

Litoralul se bucură de largi posibilități în ce privește cazarea, aprovizionarea și distracția turiștilor și a celor veniți la tratament din țară și de peste hotare. Numai stațiunea Mamaia, prin darea în funcțiune a 9 hoteluri noi, are în acest sezon 41 de hoteluri cu o capacitate de circa 20 000 locuri (față de 17 000 locuri anul trecut). De asemenea, la Mangalia s-au construit și au fost date în funcțiune 5 hoteluri noi cu 2 200 locuri și căsuțe cu 1 500 locuri. Pentru buna aprovizionare a turiștilor rețeaua unităților comerciale stabile de pe litoral a fost sporită cu 28 de magazine. Numai la Mamaia numărul unităților comerciale este de 41, plus 4 unități mobile (2 ruloțe și 2 automagazine) pentru zona de campinguri.

MUZEE sînt în număr de 220, dintre care unele cu renume internațional, ca: Muzeul de artă al României, Muzeul Satului și Muzeul George Enescu din București, Brukenthal din Sibiu, muzeele din Cluj, Iasi, Constanța ș.a.

NEDEILE sînt serbări cîmpenești tradiționale, pline de pitoresc, ce se țin pe virfuri de munte. Le înțîlnim sub acest nume în aproape întreaga țară, dar mai ales în județele Dolj, Mehedinți, Gorj, Vâlcea și Olt, precum și în unele părți ale Transilvaniei (jud. Hunedoara, Alba, Sibiu ș.a.) și ale Munteniei (Argeș, Dimbovița ș.a.). În diferite regiuni tradiționale ale țării mai poartă alte denumiri: govie (în unele sate din Oltenia), rugă (Banat), sinziene

(Continuare în pag. 12)

NE nouvelles galeries
YEMA **Mutzig**

DE CE NU SE CUMPĂRA

de Alexandru BUIA
 doctor în științe economice
 Ilustrații de Vasile OLAC

Cu ocazia unui schimb de vederi, asupra
 ceptelor de organizare științifică a planificării
 și desfacerii, pe care l-am avut cu un speci
 al unui concern farmaceutic din Europa occide
 ntală, reținusem o maximă pe care interlocutor
 nostru o sublinia cu deosebită tărie: «As
 nu mai vindem simple produse. Vânzarea
 seamă desfăcerea unui întreg complex de val
 de utilități. Clientul de odinioară cumpăra
 marfă simplă, o singură valoare de întrebuinț
 Astăzi, el achiziționează un sistem».
 Un exemplu din viața de toate zilele va lă
 această afirmație. Cînd omul de pe stradă ir

De ce cumpărăm pălărie și automobil, cafea solubilă sau cafea boabe, antenă... fără televizor? Nu vă grăbiți cu răspunsul; el poate fi mai complicat decât vă închipuiți. O confirmă cercetările de un tip deosebit denumite «Motivation Research».

ESCAFÉ-ul...

farmacie și cere un analgezic sau un dezinfectant pentru căile respiratorii, o dată cu medicamentul el mai «cumpără» ambalajul, modul de ambalajare, forma de prezentare (cașete, pastile, picături sau unguent), eventual instrucțiunile și mijloacele de administrare respectivă (pipetă, linguriță de plastic, păhărel gradat) și prin toate acestea — complexul, sistemul de valori de întreținere și de facilități care se materializează în jurul medicamentului solicitat. Iar aici, pe lângă acoperirea nevoii de a dobândi substanța chimică propriu-zisă, clientul așteaptă să primească și o serie de alte obiecte sau ser-

vicii fără de care el nu poate sau nu este dispus să le utilizeze, respectiv să cumpere efectul curativ al produsului.

UN ARSENAL DE TEHNICI MODERNE DE CUNOAȘTERE A PIEȚEI

Ca urmare a ritmului impetuos al progresului tehnic și deci al dezvoltării și flexibilității producției, problema majoră a marilor întreprinderi este desfacerea, adică valorificarea producției, în acele condiții în care ea este cerută pe piață. Pro-

gresul tehnic determină o producție crescândă care, la rândul ei, permite și pretinde un consum dinamic, favorizând creșterea în continuare a producției. În același context apare însă necesitatea stringentă a cunoașterii în mod foarte concret a volumului și structurii consumului, pe sortimente, calități și sisteme de valori de întreținere.

Din toate acestea rezultă că producția trebuie să se adapteze în amănunt nevoilor concrete și în continuă transformare ale consumului, în ordinea priorităților și preferințelor care izvorăsc din comportarea cumpărătorilor potențiali.

Această orientare a producției și adaptarea ei la condiții determinate de cumpărător se realizează în cadrul activității de comercializare complexă denumită în limba engleză «marketing». Ea cuprinde întregul arsenal de tehnici de cunoaștere a pieței și a condițiilor de canalizare a curentelor de mărfuri și servicii de la producător la cumpărător. În linii mari, se disting patru grupe de activități, orientate spre înțelegerea (este vorba de «simțul pieței», un element instructiv subiectiv), observarea evoluției pieței, sondarea ei (prin anchete etc.) și studiul experimental al pieței, adică cercetarea amănunțită pe ramuri, inclusiv prin lansarea experimentală a unui produs. În mod practic toate aceste activități și metodele respective se îmbină prin legături complexe. Aci se ridică însă și o altă problemă, foarte interesantă și importantă, și anume, explicarea, motivarea comportării cumpărătorilor și chiar a vânzătorilor de mărfuri și servicii. Astfel a apărut un domeniu suplimentar al cercetării pieței, pe care anglo-saxonii îl denumesc «Motivation Research», «cercetarea motivelor». Aceasta constituie un element esențial pentru asigurarea legăturii dintre producător și consumator, respectiv pentru valorificarea efectivă a bunurilor ce se produc.

De ce, de pildă, visăm să devenim proprietarii unui automobil? Motivele izvorăsc din impulsurile cele mai diferite, de natură obiectivă și subiectivă, acestea din urmă fiind uneori preponderente. Simpla plăcere de a poseda vehiculul, posesia ostentativă, de prestigiu, îngemănată poate cu «magia vitezei» și a instinctului de dominație concurează în mod cert la materializarea cererii.

OSTENTAȚIA ȘI IPOSTAZELE EI COMERCIALE

Consumul ostentativ, deținerea unui obiect «de prestigiu» sînt manifestări ancestrale și cunoscute ca atare din timpuri imemorabile.

(Continuare în pag. 12)

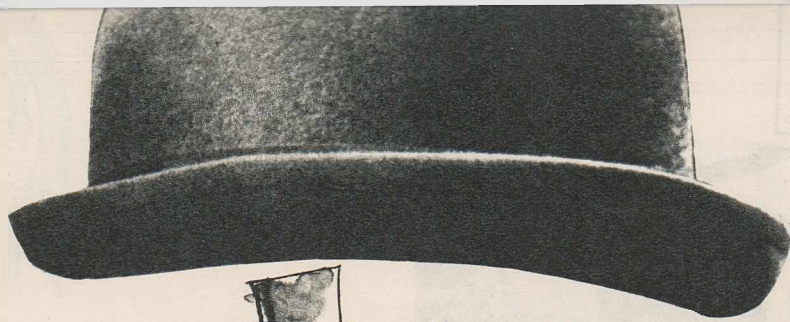
«PENTRU CA SĂ PAR MAI ÎN VÎRSTĂ... SĂ NU RĂCESC... SĂ CÎȘTIG INIMA LOGODNICELI... SĂ SEMĂN CU CEILALȚI...»

Numeroase exemple ilustrează complexitatea motivelor care determină efectuarea, uneori, a celui mai banal act de cumpărare. Bunăoară, cumpărarea unei pălării...

Un student angajat temporar într-un magazin de pălării din S.U.A. a făcut o anchetă în rândul clienților, întrebându-i de ce își cumpără o pălărie. Răspunsurile au dezvăluit o diversitate neașteptată de motive: «Eu cumpăr pălăria ca să par mai în vîrstă», «Munca mea reclamă purtarea protocolară a unei pălării», «Pălăria îmi este la fel de necesară ca purtarea cravatei», «Mi-a recomandat medicul», «Sînt predispus la răceală», «Pălăria mea este încă în stare perfectă, dar moda s-a schimbat», spunea un client, în timp ce altul argumenta: «Logodnica mea preferă bărbații care poartă pălărie; dacă merg cu capul descoperit șansele mele de a-i cîștiga inima sînt reduse». «Am purtat întotdeauna pălărie», a răspuns următorul. «Cred că este vorba doar de obișnuință», a opinat un altul. «De ce?! — s-a mirat de întrebare un cumpărător chestionat. Motivul este foarte simplu: fiecare din grupul nostru poartă pălărie». Următorul a explicat: «Recenta mea promovare în muncă m-a adus în preajma unor oameni deosebit de bine îmbrăcați, în consecință îmi reînnoiesc garderoba».

Așadar, pentru același act, deci aceeași comportare, se invocă rațiunile cele mai diferite, «satisfațiile» cele mai felurite așteptate de la pălăria respectivă, care devine de la caz la caz un mijloc de a părea mai matur, de a păstra o slujbă, de a se adapta la mediu, la obiceiuri, de a atrage sexul opus etc., etc. Evident, o comercializare eficientă depinde în mare măsură tocmai de înțelegerea și interpretarea tuturor acestor motive, mai ales avînd în vedere că în viața practică avem de-a face de regulă cu un complex de mobiluri și nu cu unul singur.

Ele promovează popularitatea, conferă siguranță și «poziție» socială, și de dragul lor cei interesați frizează uneori ridicolul. În acest sens, merită amintită comportarea anumitor grupuri de populație provincială din Anglia, care, cu ani în urmă, în perioada «eroică» a televizorului, și-au instalat antene pe acoperișul caselor... fără însă să fi achiziționat aparatul, prea scump pentru punga lor.

Ostentația de care vorbeam poate avea ipostazele cele mai diverse și neașteptate. Astfel, într-o serie de gospodării americane de nivel mediu anchetele privind folosirea cafelei au scos la iveală, în mod paradoxal, preferința unor gospodine pentru prepararea *anevoioasă* a cafelei din boabe și nu pentru cafeaua solubilă. În adevăr «Nescafé Instant Coffee» era considerat, în acel moment, drept un semn distinctiv al comodității și al nepricereții gospodărești în fața soțului: «Oricine știe să prepare un Nescafé...»

Setea de prestigiu — element hotărâtor care concurează la influențarea comportării unui anumit tip de cumpărător — poate să ducă la închirierea în plin sezon de vară a unor camere luxoase de hotel (peste mijloacele clientului) sau la abonarea la anumite ziare și reviste «de vază», considerate simbol al culturii sau al apartenenței la un anumit grup închis. Pe de altă parte, efecte identice pot să rezulte din motive diferite, așa cum s-a văzut în cazul cumpărării unei pălării. La aceasta trebuie adăugat în multe cazuri și motivarea, pur comercială, ca să-i spunem așa: simțim evident înclinații să ne facem cumpărăturile într-un magazin universal modern, cu personal calificat și amabil, și nu într-o dugheană meschină, cu vânzători morocânoși.

O POVESTE CU CÎRNĂCIORI ȘI MORALA EI

Uneori în comportamentul cumpărătorilor intervin elemente imprevizibile care, o dată detectate de «Motivation Research», pot fi canalizate în scopul voit, astfel încît o situație comercială compromisă se redresează. Să dăm un exemplu aparent mărunț, dar sugestiv.

Un fabricant de produse din carne din Noua Anglie (S.U.A.) aflase de lansarea pe piețele din Chicago a unui sortiment de cîrnăciori semipreparați (fierți în fabrică), foarte apreciați pentru gustul lor. Produsul prezenta avantajul de a putea fi pregătit (încălzit și rumenit) doar în cinci minute, în loc de 15-20, deci părea foarte potrivit pentru micul dejun al salariațului grăbit să plece la slujbă. În plus, cheltuielile de producție erau scăzute: fiecare 500 g aducea 3 cenți peste profitul realizat la vânzarea cîrnăciorilor obișnuiți.

Fabricantul nostru a început deci să producă și el noul fel de cîrnăciori, paralel cu cei pe

care-i vindea de ani de zile. Afacerea a fost încununată de succes. Încă din prima săptămîină vânzările au crescut cu 36%, dar — surpriză! — în cea de-a doua săptămîină ele au scăzut la jumătate, pentru ca în cea de-a treia să se împotmolească cu totul...

După investigații minuțioase (sondaje, anchete etc.), a ieșit la iveală motivul insuccesului: spre deosebire de regiunea Chicago, populația din Noua Anglie se ferea de trichinoză, dat fiind că aci furajarea porcilor se făcea cu precădere cu lături și procentul îmbolnăvirilor era mai mare. Astfel, cumpărătorii continuau să prăjească cîrnăciorii mai mult decît cele cinci minute reglementare, ceea ce ducea la modificarea gustului — deci la deprecierea produsului — și, mai grav, la pierderea încrederii chiar în produsele tradiționale ale firmei! Abia printr-o campanie publicitară intensă și «prelucrare» masivă a opiniei a putut fi înlăturată prejudecata consumatorilor, și cîrnăciorii, care, fără vina lor, călcăseră cu stîngul în Noua Anglie, și-au restabilit reputația, iar fabricantul — cîștigul.

În mod curent, cercetarea motivelor care determină actele de cumpărare se referă la comercializarea bunurilor de consum și de servicii de masă. Dar practica arată că o serie de factori de ordin psihologic acționează și la achizițiile de bunuri tehnice, destinate producției. (Desigur, în măsură mai limitată, dat fiind că elementul «rațional» deține o pondere mai mare în deciziile specialiștilor decît în cazul consumatorului obișnuit, neavizat.) Astfel pot fi explicate culorile țipătoare ale unor tractoare și utilaje agricole și — pe alt plan — aranjamentele luxoase ale birourilor de primire a clienților, înfățișarea îngrijită și aleasă a procuriștilor — totul cu scopul de a impresiona clienții marilor firme capitaliste.

Problema constituie însă un subiect aparte și nu-și găsește locul în rîndurile de față.

PREVEDEREA, MAMA ÎNTELEPCIUNII... COMERCIALE

În concluzie, recunoașterea și înțelegerea motivelor capătă în prezent o importanță fundamentală în operațiunile de vânzare, respectiv în organizarea și realizarea comercializării orientate și eficiente de bunuri și servicii. Deciziile legate de desfacerea producției trebuie să se bazeze, în ultimă instanță, pe cunoașterea *anticipată* a reacțiilor posibile ale cumpărătorilor față de diferitele acțiuni de promovare a vânzării și față de campania de reclamă și publicitate, raportată la condițiile de mediu în care se organizează vânzarea. Or, aceste reacții decurg tocmai din «motivele» existente la periferia sau în adîncul conștiinței cumpărătorilor.

Este inutil să insistăm asupra importanței acestui gen de cercetări în țările capitaliste, unde «Motivation Research» devine un instrument al luptei de concurență, un mijloc de menținere și de afirmare sau chiar de introducere pe piață. Apărută, în țările industriale dezvoltate, în condițiile comerțului capitalist, «cercetarea motivelor» își propune să adîncească legătura dintre producător și consumator, dintre momentul producției și cel al valorificării, în vederea atenuării decalajului dintre creșterea producției și consumul solvabil, și desigur aceste *limite* nici cea mai iscusită tehnică comercială nu le poate trece.

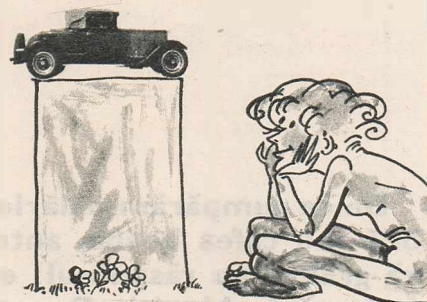
OSMOZA DINTRE PRODUCȚIE ȘI CONSUM — O PROBLEMĂ DESCHISĂ

Dar nu este mai puțin adevărat că nici un comerț — deci nici cel socialist — nu poate

face abstracție de reacțiile posibile ale cumpărătorilor față de structura, sortimentul, calitatea modului de prezentare și de valorificare a mărfurilor și serviciilor. Într-o țară socialistă comercializarea complexă constituie un instrument important în traducerea în viață a obiectivelor legate de creșterea continuă a nivelului de trai. În acest caz, cunoașterea exactă a motivelor care generează alegerea și achiziționarea anumitor valori de întrebuințare din motive obiective sau subiective devine o condiție importantă pentru elaborarea planului de producție și realizarea a planului de vânzare.

Ideea cunoașterii mai profunde a cumpărătorilor, a consumatorilor și nevoilor lor concrete nu este nouă. Ea izvorăște din însuși caracterul comerțului socialist, orientat spre ridicarea neconținută a nivelului de trai material și cultural al populației. În această direcție se înscriu diferitele organe ale inspecției comerciale, acțiunea de colectare de sugestii ale cumpărătorilor de mărfuri și servicii, organizarea de concursuri de vitrine, paradele mode, și — în ultimii ani — organizarea unor anchete pe teren făcute de către serviciul cererii de consum din Ministerul Comerțului Interior. Acestea au contribuit la identificarea mai amănunțită a cererii de consum, respectiv la îmbunătățirea sortimentelor, la o mai bună adaptare sezonieră a contractărilor, la construirea și amenajarea de magazine în concordanță cu dimensiunile raioanelor sau cartierelor pe care le deservesc, la organizarea de magazine cu auto-servire etc.

Să recunoaștem însă că aceste inițiative, deși pozitive, nu au fost însă în măsură să realizeze acea osmoză între producție și consum pe care o fac posibilă cercetarea profundă și interpretarea comportării cumpărătorilor. «Analiza motivelor» urmează să se realizeze, la noi, în cadrul activității științifice fundamentale și aplicative a noului Institut de cercetări pentru comerț, care abordează și această latură, deseori plină de surprize dar cu dovedită eficiență economică, a cererii de consum.

mic lexicon de vacanță

(Urmare din pag. 9)

și sintilii (Moldova, Muntenia, Maramureș și în unele părți ale Transilvaniei). Cunoscutul «Tîrg de fete» ce se ține în fiecare an, la 21 iulie, pe Muntele Găina, este de fapt și el o nedeie.

Legate la început de hramul bisericilor din fiecare sat, nedeile s-au ținut și se țin mai ales la datele de 24 iunie, 29 iunie, 20 iulie și 15 august.

Ele constituie frumoase serbări folclorice, care țin 2-3 zile, dar au și un rol economic, la origine fiind destinate a prilejui schimbul de produse dintre locuitorii comunelor din zonele de cîmpie, de Jeal și din văile munților — pe de o parte — și ciobanii aflați cu oile sus la munte, de alta.

PESCUITUL este practicat de peste 105 000 cetățeni ai țării înscriși în A.G.V.P.S. Iubitorii sportului cu undița pot practica sportul lor favorit în toate colțurile țării, în apele curgătoare de munte (circa 8 500 km), de coline și de șes (circa 6 000 km), pe tot cursul Dunării (1 075 km), în lacuri și bălți (circa 5 000 ha), în iazuri (circa 2 000 ha), în Delta Dunării (vezi litera D) și pe întregul nostru litoral (vezi litera L).

RESTAURANTELE din rețeaua alimentației publice a Ministerului Comerțului Interior, a O.N.T. și a Cooperăției de consum s-au înmulțit în ultimii cîteva ani cu o serie de unități de un tip nou: restaurante, hanuri, crame, birturi etc. cu specific culi-

nar și decorativ tradițional. Numărul acestor localități este în prezent de circa 120. Printre cele inaugurate în ultimele zile amintim: «Circiuma bihoreană» din Oradea și crama «Dacia» din Deva.

STAȚIUNILE BALNEOCLIMATICE existente în țara noastră sînt în număr de circa 100, dintre care mai bine de 20 sînt de interes republican. Acestora li se adaugă și cele 23 stațiuni climatice de interes general, precum și cîteva zeci de interes local. În organizarea petrecerii vacanțelor și a concediilor medicale în aceste stațiuni, sînt antrenate: Uniunea Generală a Sindicatelor, Oficiul național de turism, Ministerul Sănătății și organele locale. Stațiunile balneare dispun de sanatorii cu circa 30 000 paturi cu profil de tratament, instalații speciale, cadre medico-sanitare.

TAROM deservește 15 linii interne pe care se efectuează 37 de curse pe săptămîină și 20 de linii externe (totalizînd aproape 20 000 kilometri), cu 23 de curse pe săptămîină. În traficul intern sînt deservite anual circa 275 000 călători, iar în cel extern, circa 308 000, dintre care jumătate sînt turiști de peste hotare. În afară de acestea, în timpul sezonului turistic TAROM mai efectuează:

— săptămînal, 84 curse «charter» (curse speciale, pentru aducerea în România a turiștilor de peste hotare, care se îmbarcă pe aeroporturi străine pe care avioanele noastre nu le abordează în cursurile regulate);

— zilnic, 2-3 curse București-Constanța și 1-2 curse Constanța-Suceava în cadrul excursiilor organizate împreună cu O.N.T., la care, în tot sezonul estival, participă circa 18 000 excursioniști;

— numeroase excursii cu turiști de la Constanța la Istanbul, Odessa, Kiev, Moscova și Cairo.

UNIUNEA CENTRALĂ A COOPERĂȚILOR MEȘTERUGĂREȘTI vine în sprijinul turiștilor automobiliști prin cele 16 moderne «auto-service»-uri, stații de întreținere auto, care se adaugă altor stații similare și numeroaselor ateliere de reparații aparținînd rețelei Ministerului Transporturilor Auto, Navale și Aeriene, precum și industriei republicane și locale. Pe lângă cele 16 existente, sînt în curs de amenajare încă 6 stații noi, la: Baia Mare, București (Chicila — o stație-model), București (A-fumați), Satu Mare, Carei și Galați. În același timp și-a reinnoit instalațiile și sporit capacitatea (pînă la triplu) stația București-Băneasa și stația de spălări Ploiești.

VINĂTORII au început sezonul cinegetic de vară în luna iunie, cu vînatul la căprioare, care este permis pînă în luna septembrie inclusiv, pe baza autorizațiilor eliberate prin A.G.V.P.S. La 1 august începe vînatul de becașine, iar la 15 august cel de rațe, gîște și alte specii de baltă, precum și cel de prepelețe.

V. SAVIN

la ștrand

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
2												
3												
4												
5												
6												
7												
8												
9												
10												
11												
12												
13												

ORIZONTAL: 1) Refugii citadine pe timpul verii — Stă tot timpul în bazin! 2) Autorul poeziei «Pe plajă» — ... și al poeziei «Pe o plajă cu nisipul vibrând» (vol. «Noapte de echinox»). 3) Pădure și ștrand bucureștean — Bronzat. 4) Abătut — Îl găsim pe plajă. 5) Înaintea erei noastre (abr.) — 365 de zile... la ștrand! — Literă chirilică — În mijlocul ștrandului! 6) Merg mină-n mină (sing.) — Debarcader (abr.) — Zimbetele fierbinți ale soarelui (sing.). 7) Întindere mare de apă — Arbore de pe malurile riurilor de munte și din pădurile umede de la șes — Intrare la cinema! 8) Două bețe! — Poet din a cărei creație desprindem o «Marină» (vol. «Lupta cu inerția») — Ciolănos. 9) Fortăreață în apropiere de Batna — Stau una după alta! — Pielea celui care n-a intrat în apă (masc.). 10) Ziuă în care dezlegați acest careu... — Ștrand bucureștean străjuț de plopi (în ciuda denumirii sale) — Lac în Scoția. 11) Abreviere... abreviată — Miezul verii! — Eroul povestirii «Pe plajă» de D.R. Popescu. 12) Se găsesc la chioșcurile din ștranduri pentru cei însetați. 13) De-aici plecăm la ștrand... — Lăuntrice.

VERTICAL: 1) Mamaia, Eforie Nord și Sud, Mangalia etc. — Sezonul ștrandului. 2) Solo de trompetă — Celebru pictor francez, autorul tabloului «Femei la scaldat» — Traversază lacul cu cei veniți la ștrand (acolo unde acest serviciu este necesar). 3) Roșu-închis (pl.) — Mijloc de agrement pus la dispoziția celor veniți la ștrand. 4) Anexă la motocicletă — Val mare — Ciolan. 5) Petrecerea celor care s-au găsit... pentru o viață întreagă — Marină! — Bis (fem.). 6) La ieșirea din ștrand! — La intrarea în bazin! — Esteri! 7) Poezia «Scaldă» aparține acestui poet român contemporan — «...pe plajă», poezie de Emil Giurgiucă — Timpuriu început! 8) Se coc vara la soare — Curse! — Fiul lui Iason (mit.). 9) Izlazuri — Scăpat din vedere. 10) Autoarea poeziei «Mă scald în zi» — Epoci. 11) Poliție otomană (od.) — Muncitor care face unelte. 12) De fiecare... — O aduce briza mării. 13) Acesta (pop.) — Autorul suitei simfonice «Pe o plajă japoneză».

Adam STOICA

Cuvinte rare: IUS, RBA, URR, ESON, AZAP.

Dezlegarea jocului «PE ARIPILE MUZICII» apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) CLAPE — PACALA. 2) LIPATTI — IRIS. 3) ARII — ARCUS — E. 4) RE — ATI — IRINA. 5) I — ATENEU — CER. 6) NC — ENESCU — GA. 7) EVA — O — TUDOR. 8) TINERI — RAREȘ. 9) INCA — ANE — GAT. 10) STA — FRANȚA — I. 11) TE — DINICU — OM. 12) ITALIA — UNIRE.

POȘTA REDACȚIEI

OPINII

Primul număr al «Flacării», sub noua lui formă, mi-a făcut o mare plăcere. «Flacăra» a devenit o revistă mult mai bogată, mult mai variată și cu o doză de interes pe care n-a avut-o mai înainte. Tipărirea este îngrijită și bună, înțeleg prin aceasta că se citește cu ușurință chiar de oameni care nu mai au puterea de viziune pe care o aveau altădată, cum e cazul meu. Cele două mari ilustrații în culori, aș putea zice cum rareori le-am întâlnit în publicațiile românești, în ce privește calitatea execuției.

Doresc ca perfecționarea revistei să meargă înainte și chiar să câștige în intensitate. Nu trebuie să uitați însă că «Flacăra» este o revistă de ilustrație, mai mult decît de text, de aceea nu trebuie ca pe paginile care s-au adăugat să se piardă această dominantă specifică «Flacării». Ilustrația trebuie să fie pregnant prezentă de la începutul pînă la sfîrșitul revistei.

Acad. prof. G. OPRESCU

*

Am alături numărul ultim al revistei în «haină veche» și primul număr al revistei în «haină nouă». Diferența e mare. Salut cu multă plăcere noua revistă «Flacăra».

Scrisoarea nu o scriu numai pentru a vă felicita pentru noua revistă (mult mai interesantă, mai atractivă). Vreau să mă refer la un anumit aspect al revistei. E vorba de faptul că «Flacăra» e o revistă ilustrată. Aș propune ca măcar coperta să apară în culori, pe o hirtie lucioasă și eventual mai grosă decît restul paginilor.

Știu, teoretic, cum se realizează fotografia alb-negru și color pe o pagină de revistă. De aceea apreciez calitatea imaginilor apărute în revistă, cu o rezervă pentră fotografiile color. Culoarele nu sînt redade totdeauna cu acuratețe, mai aproape de natural.

Cred că prin noile condiții tipografice de care dispunem azi se pot înlătura deficiențele semnalate, fiind convins că și din acest punct de vedere, al imaginilor color, voi avea numai satisfacții, așa cum imi oferă, de altminteri, ansamblul revistei.

Mihai CANTEA student — Iași

*

Cu ocazia apariției «Flacării» mai bogate, mai consistente, vă adresez și eu o scrisoare care să fie un fel de «scrisoare-sugestie». Ar fi bine ca în paginile revistei, pe lângă articolele privind dezvoltarea tehnicii, științei, culturii, economiei etc., să apară și o pagină rezervată în exclusivitate tineretului. Ea să cuprindă, spre exemplu, articole privind dezvoltarea învățămîntului, noile sarcini ce stau în fața tineretului școlar, realizări ale tinerilor din patria noastră pe tărîm cultural etc.

Constantin CHIRIȚĂ elev — Cîmpulung

Florian Eugen — Bistrița, Viorel Culcea — Ploiești, Alina Ilie — București, Grigoriță Rogobete — Turmu Severin, Mihai Balint — Timișoara și mulți alți cititori au scris redacției că au primit cu «multă satisfacție revista în haină nouă». Scrisorile mai cuprind și o seamă de valoroase propuneri tematice.

Redacția mulțumește pe această cale tuturor pentru interesul manifestat față de revistă și va căuta să concretizeze propunerile primite în paginile revistei.

MAI MULTE SCRISORI, O SINGURĂ PROBLEMA

Primul Festival de muzică ușoară de la Brașov stîrnește în continuare ecouri. Numeroși cititori își exprimă părerea mai ales asupra comentariilor apărute în presă. În rîndurile de față ne vom ocupa doar de două dintre ele.

Miaara Crivăț din Galați ne scrie: «Despre Festivalul de muzică ușoară de la Brașov s-a vorbit foarte mult. În legătură cu nivelul participanților noștri la concurs se spune că a fost slab. Dar nu dumneavoastră, criticii, ați fost aceia care înainte de festival îi lăudați și încurajați tocmai pe interpreții pe care tot dumneavoastră i-ați calificat, după festival, slabi? Oare nu v-ați dat seama mai înainte de ce sînt în stare? Cred că și înainte de festival îl puteați compara pe Dan Spătaru cu Bobby Solo și nu era absolut nevoie s-o faceți la fața locului, spre «degradarea», cred, a interpretului nostru care a făcut la festival ceea ce făcea și mai înainte, cînd era lăudat și aplaudat».

Cititorul *Traian Radu* din Iași: «E tare interesant să citești ceva care să-ți placă cu adevărat, să-ți vezi propriile convingeri scrise de către altcineva, cu atîta sinceritate și dezinvoltură. Ceea ce se arată în articolul «Cînd obiectivul nu e clar» este foarte adevărat, însă prea puțin. Cronica e prea sumară. Cred că forurile în drept și presa — eventual cu concursul cititorilor — trebuie să analizeze cu mult simț critic calitatea spectacolelor de muzică ușoară, a compozițiilor și competența interpretilor. Ar trebui văzut ce s-a făcut pentru modernizarea și ridicarea nivelului artistic al muzicii ușoare în țara noastră? Ce poziție critică s-a luat pentru ce este învechit în acest gen artistic? S-au arătat căile pe care se pot realiza lucruri mari și frumoase, împărțîndu-se din experiența altor țări? Dacă a existat un discernămint în selecționarea interpretilor, așa cum ne-au dovedit-o «Dialogurile la distanță», «Emoții în premieră» și alte forme de depistare a talentelor autentice, ce s-a întimplat cu cei selecționați?»

Considerăm că cele spuse de cititorii noștri merită să fie discutate cu toată atenția de cei în drept, adică de interpreții înșiși, de critici, de animatori, de răspunzători emisiunilor radio și TV.

Cik DAMADIAN :
«Naturalism».

GOPO: «Prima felicitare».

Salonul umoriștilor

de Aurel BARANGA

Un «Salon al umoriștilor», iată o inițiativă de mult așteptată, salutată astăzi, sînt încredințat, cu entuziasm de iubitorii frumosului înveșmîntat în haina zîmbetului.

N-am pasiunea investigațiilor statistice, dar sînt sigur că o mașină electronică de calcul, specializată în înregistrarea reacțiilor omului nostru de mijloc pus în fața diferitelor întîmplări ale vieții, ar oferi un bilanț surprinzător, derutant poate, dar, oricum, profund tonic: hohotul de rîs ar prima asupra tuturor celorlalte manifestări ale spiritului uman, confirmînd, în acest chip, o străveche și verificată metodă de apărare a sufletului omenesc, formulată sintetic și fericit în expresia: *a face haz de necaz*.

Filozofia aceasta de implicații sociologice evidente s-a manifestat de-a lungul veacurilor, convertită într-o literatură folclorică de o fabuloasă bogăție: snoave, cimilituri, strigături, cînd sîngeros sarcastice, cînd amabil ironice, dar întotdeauna de o explozivă încărcătură umoristică.

Aceeași atitudine spirituală o regăsești intactă și sporită în primele pagini de literatură cultă, cele ale cronicarilor, unde, alături de descrierea unor fapte cumplite, se află, ca o compensare obligată, o notație satirică savuroasă sau un portret polemic de o vervă necruțătoare.

Și, în sfîrșit, fiindcă am alunecat pe panta exegezei savante, nu mi se pare de loc a fi un simplu joc al hazardului faptul că cei mai mari scriitori români: Eminescu, Creangă, Caragiale, Sadoveanu sau Arghezi, s-au demonstrat niște maeștri inegalabili ai genului, mînuind cînd spada miniei, cînd bisturiul precis, merit să extirpe cangrena, cînd acul sortit să trezească somnolențe vinovate.

Mutată din condei și călimară în paletă și penel, trăsătura aceasta specifică a poporului și-a găsit în artiștii noștri zugrăvi niște interpreți ideali, de o inepuizabilă inspirație. Pomelnicul, începînd cu glorioșii Grigorescu, Andreescu, Luchian sau Aman, trecînd prin virtuozii Tonitza, Iser, Șirato sau Murnu, este nu numai bogat, de o prestigioasă sonoritate, se demonstrează, pe măsura cercetării colecțiilor de

ziare și reviste adormite în rafturile Academiei, ur tezaur de fantezie în care arta se logodește cu atitudinea civică exemplară, la un punct de fuziune secret.

Aportul artiștilor ce și-au pus condeii, în ultimele două decenii de dinaintea izbucnirii ultimului război mondial, în slujba luptei antifasciste — și nu voi cita decît cîteva nume dintr-un brav pluton: Jiquide, Anestin, Nicolae Cristea, Perahim, Kazar, Florica și Marcela Cordescu sau Ross — se constituie într-o moștenire de aur, de semnificații morale severe, ce-și așteaptă, abia de aici înainte, cercetătorii și specialiștii, alcătuitoarii devotați de antologii și albume, de retrospective cumpănit gîndite, elocvent înfățișate.

Pe temeliea unei asemenea tradiții nu e de mirare că arta graficienilor actuali a cunoscut, în ultimii douăzeci de ani, victorii certe. E de mirare — pentru ca să-mi spun gîndul cu o sinceritate totală — că aceste izbînzii n-au fost mai mari. Circumstanțe atenuante există, fără îndoială, dar nimic nu mi se pare mai inutil în artă decît explicațiile și justificările. Măreția acestei îndeletniciri anevoioase o dă faptul că posteritatea judecă în absolut, fără să țină seama de împrejurări și argumente. Aș îndrăzni să afirm că sancțiunea ei e de natura sentinței satirice: obiectivă, implacabilă, definitivă.

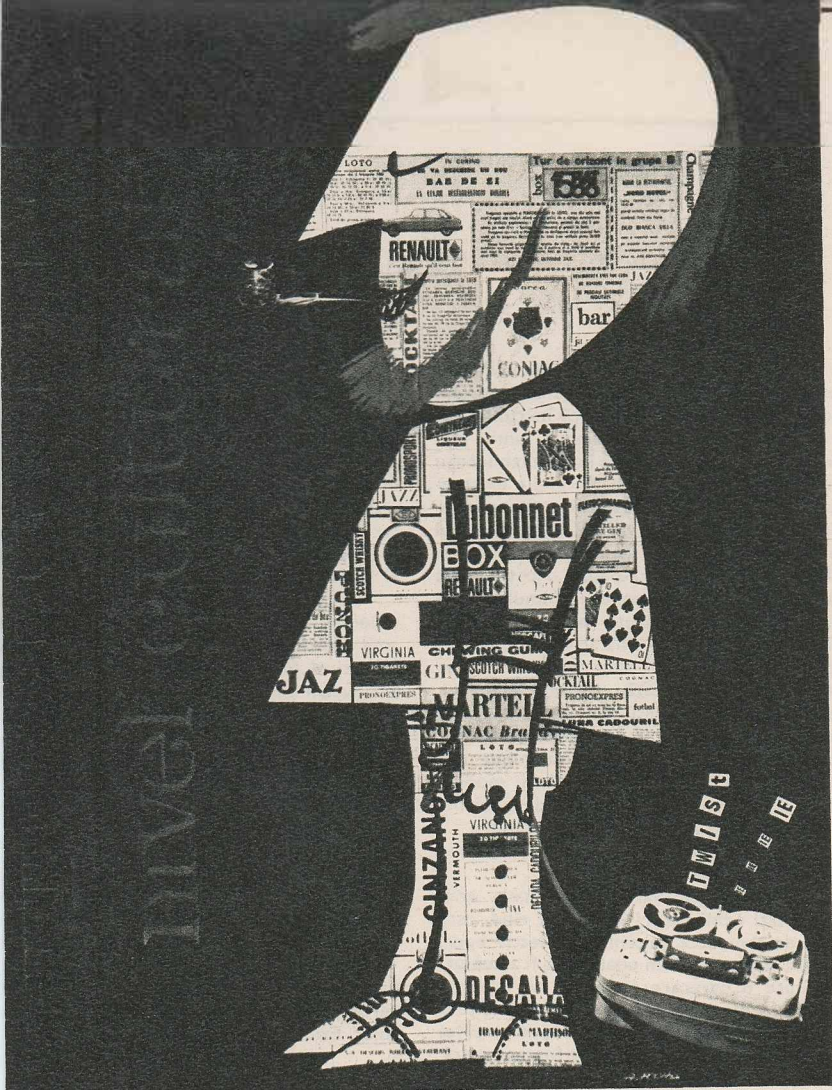
Am fost de cînd mă știu uimit de forța magică a inspiratului care, cu o bucată de hîrtie și un ciot de cărbune, realizează din două mișcări ceea ce a făcut Dumnezeu în șase zile, și mai bine decît El. Fiindcă nu știu ca cei din jurul Sfinției-sale să fi zîmbit cînd îl vedeau la lucru. Dimpotrivă, am toate motivele să cred, observînd ce a ieșit din mîinile Sale, că au fost mai degrabă ispitiiți la lacrimă.

În schimb, umoriștii aduc omului de azi și de totdeauna darul cel mai scump și mai rîvnit: rîsul ca expresie a inteligenței ce răscumpără atîtea păcate și a fericirii veșnic visate.

Și fiindcă am alunecat spre cele sfinte, încep să mă cuget că păcatul lui Adam și Eva n-a fost c-au mușcat din mărul interzis. C-au rîs.

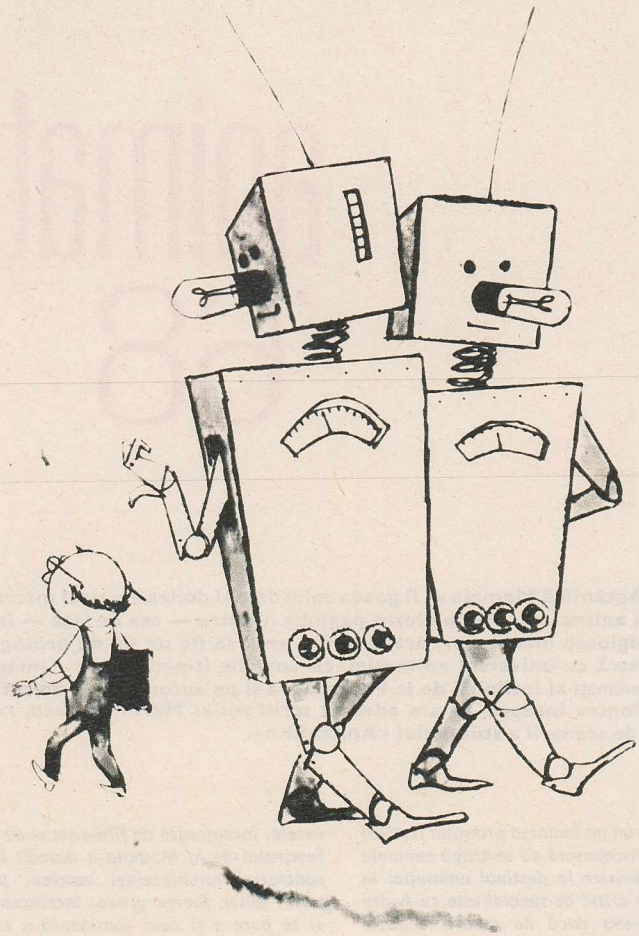

Nell COBAR: «Erou dintr-un film de animație».

A. POCH: «Nivel cultural?»

Eugen TARU: «De! Cap rotund!...»

D. NEGREA: «O dușcă, pină vin șefii.»

V. VASILIU: «Nu mai țipa, te aud vecinii...»

animație '68

Peste o săptămână Mamaia va fi gazda celui de «Al doilea Festival internațional al filmului de animație». Prima dintre paginile noastre — cea de față — închinată acestei prestigioase manifestări artistice am vrea să fie un fel de prolog care să ne reobișnuiască cu universul animației, cu «marile itinerare ale imagisticii». Pe eroii animați ai întâlnirii de la Mamaia, ca și pe autorii lor, îi vom cunoaște mai târziu. Pentru început, ne-am adresat scriitorului Marin Sorescu, redactor-șef al secției de scenarii a studioului «Animafilm».

— Cu numai un an înaintea primului festival de la Mamaia începuseră să se tragă semnale de alarmă cu privire la destinul animației în lume. Un serios critic de specialitate, ca André Martin, se întreba dacă nu cumva această artă este sortită să dispară într-o indiferență

veselă, înconjurată de filme șic și de filme șoc. Festivalul de la Mamaia a dovedit însă exact contrariul «indiferenței vesele»: preocupări grave, chiar foarte grave, încrincenate. Care vi se pare a fi nota dominantă a competiției ce bate la ușă?

— Prin definiție, orice festival nou este mai bun decât celelalte. Întâlnirea de acum doi ani aducea o problematică încruntată și o viziune foarte crispată asupra lumii; animația părea a fi ultima artă în care izbucneau cu o forță, aș zice mai mare, ideile existențiale, de viațuire și supraviețuire. Să ne amintim de școala iugoslavă («Zidul», «Porcul muzical»), de filmele francezilor («Melcii», «Mai repede», «Contre-pied»). Acesta a fost punctul maxim al filozofiei în filmul de animație. Peliculele văzute anul trecut la Annecy și cele sosite pînă acum la festivalul nostru (n.n. — pînă la data realizării acestui interviu) demonstrează o statornicire, o revenire la niște situații mai calme, la câteva pete de lumină. Asta nu înseamnă că animația a slăbit ca artă. Dimpotrivă, poate și-a consolidat preocupările, stilurile și modalitățile. Cred că putem vorbi acum de o perioadă de defrișare pașnică a unor terenuri.

— Cum se prezintă la actuala ediție cunoscutele școli de animație?

— Școala iugoslavă, asupra căreia erau îndreptați ochii noștri în primul rînd, este la fel de compactă, prezintă o selecție bună, nu însă strălucită, cum poate m-aș fi așteptat. Se simte o oarecare oboseală, au ajuns la repetarea unor formule. Cehii au câteva filme de mare interes; bulgarii, spre surpriza noastră, ne-au trimis o selecție foarte curată, filme lucrate cu vervă iar altele cu gingășie («Vaca», de exemplu, un film pentru copii.)

— Cu doi ani în urmă, filmul românesc de animație se afla la Mamaia — după părerea mea — în rolul elevului care mai are multe de învățat dar, care în același timp parcă voi să spună «știu eu ce știu». Ceea ce am văzut în ultima vreme ne îndreptățește să sperăm într-o prezență mult mai semnificativă a creatorilor noștri. Încercînd să vă distanțați, cu puțin pentru necesitățile acestui interviu, cum vi se pare participarea noastră?

— Întrucît nu fac filme, pot să fiu foarte obiectiv. Părerea mea este că filmele din anul acesta se pot prezenta și se pot vedea la festival fără să închidem ochii. Acum doi ani aveam mai multe pelicule mediocre — unul sau două filme mai izbutite. Cred că nivelul mediu actual este bun. Citez câteva reușite certe: *Sancta simplicitas* al lui Gopo — acesta ar putea să figureze pe lista a marilor filme mici; *Pe fir* (autor — Constantin Mustețea), *Brezaia* (film cu mîst realizat de Adrian Petringenaru după un scenariu al lui Georg Călinescu), *Valu* (autor, Sabin Bălașa), (ordinea citării suspus doar capriciilor aducerii aminte

— Ce personalități ne vor onora festivalul?

— Amintesc câteva nume de creatori teoreticieni ai animației: John Halas, Pierre Barbin, Joji Kuri, Paul Grimault, Bretislav Pojar, Ezio Gagliardo.

Magda MIHĂILESCU

Cavalcada — scena de intensă spectaculozitate și încordare a oricărui western care se respectă. Fotografia noastră surprinde o astfel de cavalcadă din filmul «Drumul spre Vest».

telegrame

● Cunoscutul cineast american Elia Kazan își va ecraniza propriul său roman «The arrangement» («Compromisul»). După mărturisirile sale, încă în timp ce-l scria s-a gândit că unicul interpret potrivit ar fi Marlon Brando. La rindul său, nu mai puțin cunoscutul actor declară că în timpul lecturii s-a identificat total cu personajul.

● Regizorul iugoslav Fadil Hodzic, al cărui film «Protestul» a participat anul trecut la Festivalul internațional de la Bergamo (pentru interpretarea rolului principal, Bekim Fehmiu a fost distins cu Medalia de aur), lucrează în prezent «Dragostea de simbătă după-amiază», o interesantă incursiune în viața unor tineri obligați de specificul muncii lor să ducă o viață izolată. Protagonistă — actrița belgrădeană Stanislava Pesici.

● Unul dintre regii de acum câțiva ani ai rock-ului, Adriano Celentano, a fost solicitat de către Pietro Germi să interpreteze un rol dificil în filmul «Serafino», prima peliculă în culori a autorului «Divorțului italian».

● Filmul cel mai discutat al anului, «Bonnie și Clyde», a lansat nu numai moda lui 1930, ci și o vedetă: pe californiana Faye Dunaway. În prezent actrița se află pe platourile filmului «Extraordinarul marinar» a cărui regie o semnează John Frankenheimer. Partenerul ei este David Niven.

● Înainte de a sosi în țara noastră pentru a lua parte la realizarea superproducției «Lupta pentru Roma» (regia, Robert Siodmak), Sylva Koscina a încheiat postsincronul unui film semnat de Marcello Fondato și Ennio Flaiano: «Protagonistii».

● În noul film al lui Sydney Pollack, «Supravegherea castelului», Burt Lancaster va fi obligat să apară într-o nouă ipostază: aceea de dansator. Coregrafia aparține lui Dirk Sanders.

● Alexandre Astruc intenționează să realizeze un film închinat unuia dintre eroii Rezistenței franceze, Jean Moulin. Titlul, probabil, va fi «Umbre în noapte».

◀ În luna iunie, actrița americană Julie Andrews (interpreta filmului «Mary Poppins») va turna la Paris o comedie muzicală — «Darling Lily» cu Rock Hudson.

VITOȘA SUB ZODIA CINEMA- TOGRAFULUI...

Ca să ajungi din Sofia la «Kino-tent», n-ai nevoie nici de ghid, nici de busolă. Nu trebuie decât să pornești pe unul dintre bulevarde, cu ochii pironiți drept în culmile cărunte ale Vitoșei. La km 12 în afara orașului, drumul te scoate singur în fața impunătorului complex al noului centru de producție cinematografică sofiot, întins pe 118 ha. Pe cele trei platouri ale studioului se lucrează intens. În dimineața în care l-am vizitat, am surprins turnarea unui serial de aventuri în 13 episoade, intitulat *La fiecare kilometru*, pregătit — bineînțeles

Nevena Kokanova, vedeta incontestabilă a cinematografiei bulgare.

— la comanda televiziunii. Ștefan Danailov, un tânăr și frumos interpret, lansat recent de coproducția bulgaro-sovietică *Primul curier*, deține aici rolul principal, cel al unui om de acțiune care peregrinează prin lumea clocotitoare a Europei din anii 1939-1944. Va fi — pe cât am înțeles — un fel de *El fugitiv* bulgar, incomparabil mai ancorat în istorie decât modelul citat.

Un film de cu totul altă factură am avut însă prilejul să vizionez, la două benzi, într-una din sălile de proiectie ale studioului. Este vorba de *Procurorul*, pe care regizorul Liubomir Sarlandjiev tocmai îl terminase în noaptea precedentă. Autorul unui film văzut și la noi — *Lanțul* — înfățișează de astă dată drama

pornind de la box

După cum reiese din scrisorile primite de la telespectatori — ne informează crainica — dintre sportivi, boxul ocupă, în preferințele lor, primul loc, după fotbal. N-avem nici un motiv să ne îndoim: 12 000 de bucureșteni au confirmat această clasificare prin prezența lor pe Stadionul Republicii la finalele campionatului național. Telecronica «Flacării» a refuzat însă întotdeauna să se refere la transmisiunile de box. A fost uneori chiar nedreaptă, ca atunci când nu a consemnat competențele comentarii ale lui Paul Ochialbi la ciclul «Careul magic». Motivul e simplu: semnatarea telecronicii nu agreează, nu acceptă acest sport, pentru că nu se poate dezvălui de prejudecata că omul are cap pentru o mie și una de rațiuni dar nu și pentru a primi pumni în el. Și mărturisește acest lucru cu riscul de a fi dezavuată de un mare număr de cititori.

Astăzi însă, cronica pornește de la o informație privind o transmisiune de box. Într-una din «miniavanpremierile» frecvente în ultima vreme am prins din zbor fraza: «Pentru amatorii de box vom prezenta duminică aspecte de la campionatul național, filmate pe Ampex». Am auzit oare bine? Pe Ampex! Foarte puțini cititori își vor aminti probabil că au mai întâlnit numele la rubrica de față cu luni și luni în urmă. Era în momentul când televiziunea ne-a anunțat triumfătoare că și-a procurat un Telerecording. Telecronica exprima o firească nedumerire: de ce s-a cumpărat un sistem costisitor dar depășit de conservare a imaginii după ce televiziunile din întreaga lume se debarasaseră sau erau pe cale de a se debarasa de el, în favoarea unui «memorizator» mai perfecționat, numit Ampex? Reamintim că, spre deosebire de Telerecording, aparatul Ampex înregistrează pe aceeași bandă sunetul și imaginea. O atît de neîndeminatică folosire a fondului de investiții la orice altă întreprindere și instituție ar fi declanșat auto-

mat «Reflectorul» televiziunii. Ni s-ar fi comunicat exact suma irosită, pierderile calitative și cantitative produse și numele celor răspunzători, s-ar fi cerut... Dar «Reflectorul» este îndreptat de televiziune numai către alții, nu și către sine. Așadar să fim mulțumiți că acum s-a reparat cumva greșeala inițială și să tăcem din gură.

Poate că cititorii care obișnuiesc să ne scrie, cerându-ne să facem uz de ceea ce ei consideră a fi influența noastră asupra factorilor de răspundere ai televiziunii pentru a obține o anumită schimbare a programelor, vor fi dezamăgiți. Oare telecronica «Flacării» află despre achiziționarea aparatului Ampex sau despre orice altă înnoire o dată cu ei, prin intermediul micului ecran? În telecronicele care apar în alte gazete sau reviste se pot citi întorsături de frază cum ar fi «cu prilejul unei succinte discuții despre programele de vară, la televiziune...» Este timpul să recunoaștem public această situație de inferioritate: niciodată, în cei doi ani și jumătate de cînd «Flacăra» a deschis rubrica de față, titulara ei nu a fost invitată de televiziune pentru o informare anticipativă sau pentru un schimb de opinii. Și niciodată amintirii factori de răspundere ai televiziunii nu i-au comunicat că sînt de acord măcar cu una dintre sugestiile sau criticile prietenești cuprinse în cronici.

Nu-i exclus ca această mărturisire să reducă întrucîtva numărul celor ce urmăresc fidel telecronica «Flacării». Celor ce nu se vor lăsa descurajați de indiferența televiziunii le spunem însă că situația are și anumite avantaje: 1) telecronica se poate identifica mai bine cu telespectatorii întrucît recepționează toate informațiile și impresiile simultan și la fel cu ei; 2) nici o influență subiectivă, decurgînd din contactul direct cu cei ce «fac» televiziunea, nu o invită să-și atenuze spiritul critic.

Felicia ANTIP

VITOȘA SUB ZODIA CINEMATOGRAFULUI...

unui om al legii, asupra căruia se fac presiuni pentru a o încălca. La originea filmului se află o piesă omonimă de Gheorghe Dăjagorov, care a avut un succes remarcabil nu numai pe scenele bulgare dar și peste hotare. Important este că realizatorul filmului a știut să estompeze filiația teatrală a materialului original, printr-o investigație, cu mijloace profunde cinematografice, a lumii interioare a procurorului. Pe primul plan stă nu atît replica retorică a scenei cit amintirile, nălucirile și obsesiile unei conștiințe chinuite. Întreaga acțiune a filmului se desfășoară pe un spațiu dramatic restrîns, dar tocmai aceste cîteva ore, în care se hotărăște dacă eroul va primi sau nu să fie complice la arestarea celui mai bun prieten al său, comportă revelații și clarificări hotărîtoare în definirea personajului.

Procurorul este numai unul dintre exemplele abordării, pătrunse de răspundere, a unor teme vitale, în reconsiderarea actualității (începutul s-a făcut cu *Ocolul*). Dramaturgul Diko Tucedjiev își reazemă filmul în pregătire, intitulat *Cerul de pe Veleka*, pe umerii unui personaj ridicat, o dată cu revoluția. Dar în ascensiunea sa, eroul și-a uitat tovarășii și iată-l, în film, contemplîndu-și trecutul nu lipsit de eroi. Este interesant că în acest film declarat autobiografic, Tucedjiev a ținut să joace el însuși rolul eroului său.

După un spiritual documentar de călătorie prin cîteva țări ale Africii, Ranghel Vilceanov intenționează să se reîntorcă cu noul său film, *Esop*, la genul de ficțiune. *Esop* nu se revendică o biografie romanțată, cum s-ar putea crede, ci dimpotrivă, o meditație tragică despre raporturile artei cu viața socială. Scenariul fil-

mului a fost scris de Anghel Vaguenștein, unul dintre cei mai prolifici dramaturgi de film din țara vecină, al cărui succes cu *Stelele* rămîne încă treaz în memoria publicului nostru. Acest film de o construcție dramatică originală și îndrăzneată, care comportă reconstituirea istorică, fabula, controversa filozofică, este realizat în coproducție cu studiourile cehoslovace de la Barrandov. Scenograful filmului este pictorița Esther Krumbachova, cunoscută pentru participarea ei la filmele unor fruntași ai «noului-val» ceh ca Chitilova sau Nemeč.

De altfel, studioul de la poalele Vitoșei găzduiește și alte coproducții. Recent, pe platourile sale, regizoarea italiană Liliana Cavalli a montat un *Galilei* interpretat de Cyril Cusak în rolul titular, de Gheorghe Kaloiancev în Giordano Bruno și de frumoasa protagonistă a *Ocolului*, Nevena Kokanova. O dată încheiate filmările acestei pretențioase reconstituiri istorice, este așteptat aici — pentru un film de actualitate — regizorul vest-german Wolfgang Staudte. Noua coproducție realizată împreună cu studiourile din R.F.G. îl are ca dramaturg tot pe neobositul Vaguenștein, care a înfățișat, de astă dată, idila dintre un tânăr german și o fată bulgară. Georg Götze, protagonistul *Kermezei*, a fost ales pentru principalul rol masculin. Protagonista urmează să fie hotărîită abia după sosirea regizorului la Sofia. În așteptarea acestuia, studioul de la poalele Vitoșei trăia, în dimineața în care l-am vizitat, febrele unei primăveri care se va dovedi, fără îndoială, bogată în roade...

T. CARANFIL

RESTAURANTUL
BORDEI

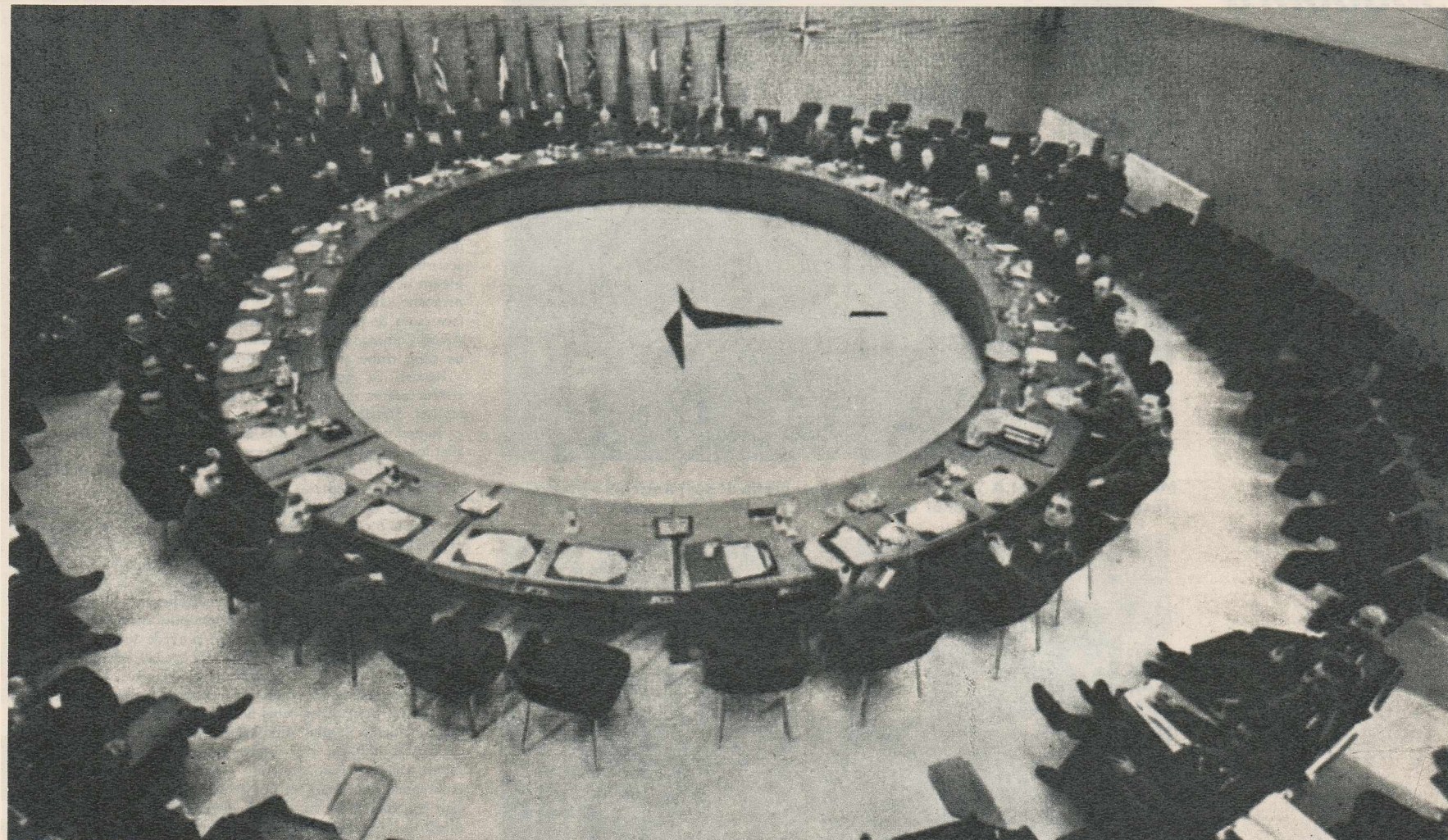
Bulevardul Aviatorilor 108

În sezonul de vară, nimic mai plăcut decît o seară la «BORDEI» MUZICĂ — DANS — Concertează orchestra Mitică Stoica La «Restaurantul Bordei» puteți ajunge cu troleibuzul 83

Tel. 33 18 32

Convulsii atlantice în „anul scadență”

Conferință N.A.T.O. în noul sediu, după ce organizația nord-atlantică a fost obligată să părăsească teritoriul Franței; scaunele libere sînt ale reprezentanților francezi. Dar mutarea n-a fost de rău augur numai pînă acest fapt; chiar și între cei prezenți, numeroase voci se ridică împotriva caracterului agresiv de pînă acum al alianței.

«Anul scadență». «Anul fatidic». Sînt termeni pe care presa occidentală li folosește tot mai des în ultimul timp pentru desemnarea ultimului an al perioadei de două decenii a Pactului Atlantic. Anul scadență a început la 4 aprilie. În Belgia mulți spun că ar fi preferat ca organismul muribund al pactului — cu toate comandamentele sale — să fi fost lăsat să-și dea duhul pe malurile Senei, unde și-a dus traiul de la naștere, decît să fie mutat în Belgia. Ca și cum n-ar fi fost de ajuns cei 5 000 de «eurocrați», specialiști și tehnicieni care lucrează în organismele Pieței comune, găzduiți de Bruxelles din 1959, acum li s-au adăugat și cei 2 000 de «atlantici». O adevărată «invazie» de care belgienii abia așteaptă să scape!

Cei ce s-au văzut obligați să ceară «azi» pe teritoriul belgian au făcut-o poate și cu intenția de a demonstra lumii că N.A.T.O. ar fi depășit, pasămite, punctul culminant al crizei prin care trece și că ultimul din cei 20 de ani nu va fi chiar... ultimul. Numai că se fac auzite glasuri care, mai pe față, mai pe ocolite, spun totuși lucrurilor pe nume. De pildă, în ziarul «International Herald Tribune» se putea citi nu demult: «Noul N.A.T.O., în noul său sediu, trebuie să facă față unor complicații necunoscute cu un deceniu în urmă».

O BREȘĂ GREU DE ÎNCHIS

În cercurile atlantice s-a acreditat în vremea din urmă ideea că toate neajunsurile de pînă acum s-ar datora «crizei de armonie»

dintre parteneri (ceea ce reprezintă abia jumătate de adevăr) și că, de vreme ce «oia rîioasă» franceză a părăsit turma, totul s-ar putea reglementa. În realitate fenomenul are implicații cu mult mai largi. În lucrarea «Crisis of the West» («Criza Occidentului»), publicată la Londra, ziaristul american Drew Middleton constată: «Guvernele principalelor puteri vest-europene încep să aplice o politică independentă și, în anumite cazuri, antiamericană». De fapt, cei ce caută să stabilească diagnosticul apreciază că s-a produs o ruptură ireparabilă între obiectivele politico-militare ale pactului și realitățile înconjurătoare ale lumii în care pactul s-a născut, a crescut și a îmbătrînit. Fapt care se reliefează cu atît mai mult azi cînd, după ce N.A.T.O. a fost timp de două decenii întreținut și regenerat pe baza gogoriței unei așa-zise «amenințări din Răsărit», este prezentat ca un «centru de coordonare politică» — un fel de for care să ia în discuție problemele politice, în special cele privind relațiile Est-Vest. Ceea ce nu se spune răsplat — dar reiese implicit — este că nu s-a renunțat la folosirea N.A.T.O. ca principal instrument agresiv pe continentul european. Accentul ce se pune acum pe activitatea Comitetului de planificare nucleară demonstrează că latura militară — cea mai periculoasă — departe de a fi neglijată, este dimpotrivă în atenția imediată a comandamentului, de la Casteau. În aceeași ordine de idei, recenta Conferință a miniștrilor apărării ai țărilor membre ale N.A.T.O. a reluat discuția pe un leitmotiv mai vechi: cum poate fi sporită eficiența militară a N.A.T.O. prin înzestrarea cu armament mo-

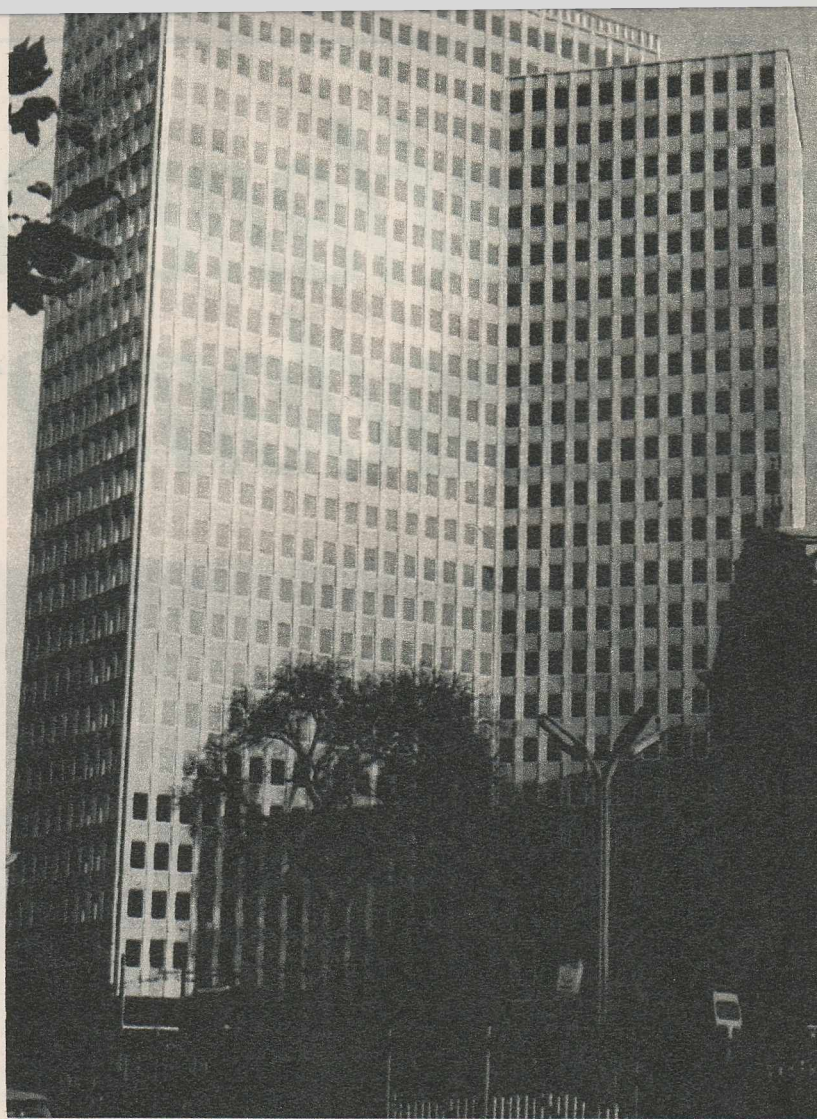
dern, în condițiile micșorării efectivelor. «Senzația» conferinței a fost oferta făcută de ministrul englez al apărării, Denis Healey, de a acorda mai multă atenție teritoriului vest-european, după ce restrîngerea activității militare britanice «la est de Suez» — adică din Golful Persic pînă în Malaezia — va fi înfăptuită. Este greu de precizat dacă actuala inițiativă britanică pe tărîm militar «cu fața spre Europa» i-a satisfăcut sau nu pe ceilalți parteneri, dar diplomația americană ar fi preferat totuși ca prezența militară britanică din Aden pînă în Singapore să continue...

PATRU COMISII ȘI O CONSTATARE

În decembrie 1966, cînd Consiliul ministerial nord-atlantic s-a întrunit pentru ultima oară în sediul din Paris, au fost constituite, din inițiativa ministrului de externe belgian de atunci, Pierre Harmel, patru comisii care să facă recomandări pentru restructurarea N.A.T.O., ținînd seama de schimbările intervenite în climatul politic european. Secretarul general al N.A.T.O., Manlio Brosio, s-a grăbit atunci să risipească orice dubii: «Planul Harmel nu tinde nici să reformeze, nici să transforme radical alianța, a cărei Cartă unică rămîne tratatul de la Washington». După un an de studii în cele patru comisii, la sesiunea din decembrie 1967 a Consiliului ministerial atlantic, dezbaterile

(Continuare în pag. 20)

Convulsii atlantice în anul scadentă

Mutarea sediului N.A.T.O. la Bruxelles (fotografia de sus) a stîrnit o puternică reacție de protest în rîndul opiniei publice belgiene (fotografia de jos).

asupra planului au fost reluate, constatîndu-se că nu s-a înregistrat în linii mari «nici o schimbare»; cît privește concluzia că bolnavul s-ar fi însănătoșit, s-a dovedit cu totul neîntemeiat. De altfel ziarul «New York Times» a scris după sesiunea de la Bruxelles: «Deșirea Franței (din comandamentele militare atlantice — n.a.) a deschis în dispozitivul de apărare al N.A.T.O. o breșă largă pe plan geografic, militar, politic și psihologic, pe care nici un proiect de schimbări nu o va putea închide». Cîteva consecințe pe plan strategic: grosul aviației tactice americane a trebuit să fie retras și amplasat într-un nou dispozitiv, iar «teatrul aviatic» a fost rupt în două. Pentru ca un avion să zboare din zona N.A.T.O. central-europeană în cea sud-europeană, este necesar consimțămîntul autorităților franceze (care autorizează survolul doar periodic), elvețiene, austriece. A fost segmentat dispozitivul radar «în linie» din Norvegia pînă în Portugalia și, spre est, pînă în Turcia. În locul porturilor franceze Saint Nazaire, Bordeaux și La Rochelle, sînt acum utilizate Anvers, Rotterdam și Bremerhaven. Comandamentul atlantic a prezentat ca un succes acordul americano-francez încheiat în martie 1967, în baza căruia conducta petrolieră Saint Nazaire-Mannheim (800 km) a rămas în funcțiune. Dar nu este lipsit de semnificație faptul că în același timp respectiv comandamentul ia măsuri ca în orice moment, «în împrejurări speciale», să poată trece la aprovizionarea cu carburanți prin porturile belgiene, olandeze, vest-germane.

Consecințele pe plan politic ale dezangajării militare a Franței s-au dovedit cu mult mai grave pentru N.A.T.O., deoarece aceasta a demonstrat practic pentru prima oară că este posibilă

înlăturarea hegemoniei americane. Procesul este în plină desfășurare. Nu fără teme, respingerea de către cancelarul vest-german Kurt Georg Kiesinger a «sistemului rigid al unui imperiu nord-atlantic», în care Statele Unite ar exercita asupra «comunității occidentale» o supremație comparabilă cu cea a Romei antice asupra vecinilor ei, a fost pusă pe seama unei înțelegeri franco-vest-germane; deși, la drept vorbind, cauzele acestei atitudini trebuie căutate mai ales în interesele specifice ale R.F.G. În rîndul cercurilor oficiale americane nemulțumirea față de aliații vest-europeni, mai ales după ce tentativele de a obține sprijin pentru agresiunea din Vietnam nu s-au soldat cu rezultatele scontate, a luat proporții greu de imaginat.

CÎND «DOUGLAS AIRCRAFT» ELABOREAZĂ IDEI...

«Merită să te consulți numai cu aliați dispuși să-și asume răspunderi» — proclama nu demult influentul săptămînal «U.S. News and World Report». Aceași publicație cita declarația unei oficialități importante, neobișnuit de sincere la adăpostul anonimatului: «Țările (vest) europene nu au o viziune globală, nu au imaginație și nu au o conducere clară. Ele privesc numai în interior, se concentrează asupra problemelor lor, sînt preocupate exclusiv de interesele lor individuale, egoiste. Franța are o atitudine net negativă. Germania (occidentală) este inhibată din pricina trecutului ei. Italia este inefficientă. Iar Anglia este un outsider al comunității europene... Hotărîrea britanică de reducere a rolului ei militar anulează în mod virtual posibilitatea împărțirii poverii cu Statele Unite, deoarece aceas-

ta înseamnă că ultima țară europeană cu angajamente în diferite puncte de pe glob se retrage».

Antecedentele stabilirii acestei poziții au devenit de curînd cunoscute publicului. În 1965, «Douglas Aircraft Co.» a primit din partea Pentagonului o comandă neobișnuită: să alcătuiască un studiu cu titlul convențional «Pax Americana». După multe luni de cercetări asidue, «think tanks» (adică «tancurile de idei») ale companiei au predat un volum intitulat «Alinieri strategice și obiective militare», iar nota de plată s-a ridicat la 89 500 dolari. Deși oficial conținutul studiului a rămas pînă azi secret, s-a precizat totuși că «tancurile de idei» au fost consultate pentru a indica pe ce cale pot Statele Unite să-și păstreze pozițiile. Și astfel, datorită unor indiscreții, s-a aflat că respectiva companie aviatică, legată de Pentagon prin contracte pentru furnizare de armament în valoare de miliarde de dolari, a ajuns la concluzia că, pentru a-și menține poziția, Statele Unite nu trebuie să se preocupe prea mult de părăsirea aliaților lor. Iar președintele Comisiei senatoriale pentru afaceri externe, William Fulbright, a apreciat — după audieri cu ușile închise la Washington — că «multe declarații făcute de membrii guvernului coincid cu ideile exprimate de studiu».

«INSTANT-N.A.T.O.» — READAPTARE STRATEGICĂ

Coordonatele acestei orientări au fost precizate în programul «Instant-N.A.T.O.»: S.U.A. procedează la o retragere parțială a trupelor lor din Europa, evaluate la un efectiv de 350 000 militari. Circa 40 000 dintre aceștia urmează să părăsească «bătrînul continent» încă în 1968. Reducerea efectivelor este dictată de modernizarea armamentului, ca și de necesitățile războiului în Vietnam. Mai există însă un aspect: factorul surpriză al readucerii, în orice moment și în orice loc, a unităților. Operațiunea «Big Lift», în cadrul căreia unități masive au fost transportate peste Atlantic, se poate oricînd repeta. Totul depinde de comandamentul atlantic... La începutul lunii martie, în prezența președintelui Johnson, a fost lansat la baza aeriană Dobbins, lângă localitatea Mariette (Georgia), avionul-gigant de transport «C-5-A-Galaxy», cu o capacitate de 900 de persoane sau 120 000 kg de echipament militar; «C-5-A» va face cursa de probă în luna aceasta, iar peste doi ani «Military Airlift Command» îl va putea folosi pentru a trimite în minimum de timp trupe și unități în orice «țară aliată».

Paralel cu eforturile pentru depășirea crizei politice prin restructurarea militară a N.A.T.O. în sensul «readaptării strategice», Statele Unite și Anglia tind să-și păstreze monopolul în lumea occidentală asupra armamentului nuclear, impunînd aliaților minori o dezvoltare a înarmării clasice.

Acum este în toi campania pentru coborîrea «pragului nuclear», adică pentru acceptarea principiului folosirii rapide — în caz de conflict — a armamentului nuclear tactic și apoi strategic. Deci, de la o ciocnire neînsemnată cu bătrîna pușcă, să se treacă eventual, fără ezitare, la folosirea bombei H. La a V-a Conferință atlantică de științe militare, care a dezbătut semnificația doctrinei «ripostei flexibile», prof. Bernard Brodie de la Universitatea Stanford a preconizat cererea unui angajament categoric că nu vor exista ezitări în folosirea armamentului nuclear. Cei ce l-au susținut au afirmat că doctrina nu prevede folosirea armelor clasice «pînă la epuizare». Arthur Stockaday, secretar general adjunct al N.A.T.O., a declarat la rîndul său că opiniile lui Brodie reprezintă de mult «doctrina oficială» a N.A.T.O. Caracterul periculos al unei asemenea doctrine reiese limpede din concluziile ziarului «Frankfurter Allgemeine» care, relevînd că aceasta implică «trei trepte» (apărare directă — escaladare intențională — război general), scria: «Ele nu pot fi comparate cu treptele unei scări, ci pot fi alese oricînd, fiecare în parte sau concomitent». În cadrul discuțiilor, generalul Beaufre, directorul Centrului francez de cercetări militare, a replicat prompt că «alianțele militare, ca cea atlantică, sînt imposibile, tocmai pentru că puterea de comandă asupra armelor nucleare este indivizibilă».

O PLEDOĂRIE ANACRONICĂ

Presiunile exercitate pentru reanimarea N.A.T.O., pentru acceptarea lui într-o versiune cît mai puțin modificată de către aliații Statelor Unite, se intensifică în actualul an fatidic. Secretarul general al N.A.T.O., Manlio Brosio, s-a văzut nevoit să lanseze un apel prin care cere ca organizația atlantică «să-și strîngă legăturile interne și să evite acțiuni individuale care ar periclita și mai mult alianța și așa tulburată de retragerea Franței din comandamentul militar și de mutarea silită a cartierului general de la Paris în Belgia». Discuțiile ce se poartă încă în jurul programului militar pe cinci ani (1968-1972) dezvăluie căznelile pentru menținerea alianței în condițiile cînd în culisele N.A.T.O. se desfășoară o dispută acerbă.

Cu toate că unele guverne vor să mențină alianța, în S.U.A. se declară că această adeziune formală nu este suficientă, de vreme ce ea nu este însoțită și de o participare mai mare la ducerea poverii militare. Din numeroasele luări de atitudine împotriva Alianței atlantice și a rolului negativ pe care aceasta îl joacă pe scena politică europeană, cităm în încheiere două mărturii semnificative. Înainte de a muri într-un tragic accident, generalul Charles Ailleret, șeful statului-major francez, a scris în «Revista apărării naționale» un articol demonstrînd necesitatea ca Franța să părăsească și alianța (după retragerea din comandamentul militar), întrucît condițiile care au determinat crearea alianței nu mai sînt valabile astăzi. Iar decanul comentoarelor politici americani, Walter Lippmann, scria: «Efortul spre întărirea alianței atlantice este curios de demodat. Pledoaria pentru întărirea N.A.T.O. este în contradicție flagrantă cu destinderea pe care majoritatea europenilor o doresc și o caută cu perseverență».

Z. FLOREA

ȘI ACUM... SUPERMETALUL

Experiențele doctorului Willard Libby, laureat al Premiului Nobel, efectuate la presiuni de milioane de atmosfere, deschid o fereastră spre viitor.

Viața modernă, trepidantă, în permanentă transformare și evoluție, ne-a obișnuit pe deplin cu calificativul *super*. Începând cu cercetarea științifică pură (*superfin*, *superdens...*), trecând prin tehnică (*supersonic...*), făcând eventual și o incursiune în afara galaxiei noastre (*supernove...*), și apoi, din nou pe pământ, terminând cu banala și ultracomerciala *super*-producție, toate aceste noțiuni, atât de diferite între ele, păstrează totuși un anumit numitor comun al epocii. La lungul șir de «*super*» cunoscut până azi, vine să se adauge, de câteva săptămâni, și *supermetalul*.

Prima comunicare despre acest nou venit a fost făcută de dr. Willard Libby, laureat al Premiului Nobel, autorul unor importante experiențe efectuate în laboratoarele Universității din California. Unele ziare americane, comentând declarațiile savantului, au emis chiar ipoteza că s-a reușit crearea pe pământ a celei de-a cincea stări a materiei.

Se știe că în afara stării solide, lichide și gazoase, materia se poate afla și sub formă de plasmă — «*gaz*» de atomi, ioni pozitivi și electroni, produs prin ionizarea atomilor, adică prin desprinderea unor electroni din complexul atomic neutru. De mai multă vreme se emisese însă o teorie conform căreia materialele supuse unor presiuni extraordinare, nerealizate încă în condiții experimentale, s-ar «*comprima*» până într-atât încât ar trece într-o nouă stare.

În ce constau experiențele lui Libby? El a introdus o bucată de grafit între două plăci de explozivi extrem de puternici, care au fost detonate concomitent. Într-un interval de câteva microsecunde, asupra grafitului s-a exercitat o presiune de mai multe milioane de ori mai mare decât cea atmosferică normală, drept rezultat luând naștere, din grafit, câteva «*diamante*» cu aspect *metalic*.

Se poate vorbi în aceste condiții de crearea în laborator a celei de-a cincea stări a materiei? Care este importanța acestor experiențe? — am întrebat pe tov. N. Croitoru, doctor în științe fizico-matematice, șef de sector la Institutul de fizică al Academiei.

— *Din cele câteva date de care dispunem deocamdată cu privire la modul cum au fost realizate aceste foarte interesante experiențe — ne-a spus d-sa — se pare că este vorba doar de transformarea grafitului în diamant la presiuni foarte înalte, deci de trecerea unei stări a corpului solid în alta, cu însușiri mecanice, optice și electrice diferite, din cauza schimbării structurale. Dar starea rămîne tot aceea de corp solid. De altfel, însuși dr. Libby arată că a obținut diamante cu aspect metalic — deci un corp solid.*

După cum se știe, diamantul este una dintre rețelele cristaline posibile sub care se prezintă carbonul. Grafitul reprezintă o altă stare alotropică a acestuia. Trecerea de la starea de grafit a carbonului la cea de diamant, cu ajutorul presiunilor mari, pare să fie — ca realizare tehnică și științifică — foarte importantă. Pentru analiza ei vor trebui desigur mult mai multe informații asupra modului cum s-au efectuat experiențele.

Astăzi se obțin destul de curent monocristale de carbon — diamante artificiale. Metodele folosite implică «*tragerea*» monocristalelor de mare puritate și perfecțiune. Din cauza temperaturii înalte de topire s-au întâmpinat greutăți în realizarea de diamante mari. În ultima vreme însă se pare că dificultățile au fost depășite, deoarece s-au obținut monocristale destul de voluminoase.

S-ar putea ca experiențele doctorului Willard Libby să se încadreze în categoria metodelor noi de obținere a diamantului — ne-a spus în încheiere N. Croitoru.

Revenind la experiențele din California, menționăm că, după părerea doctorului Libby, aceste cercetări în tehnica presiunilor supraînalte pot prezenta interes nu numai teoretic, ci și practic, ducând la crearea unor substanțe mai rezistente decât tot ce a cunoscut omul de-a lungul timpului.

▲ BILLY ȘI HALEY

Billy are cinci ani și e de meserie berbec, Haley are doi ani și jumătate și e de meserie copil. Între cei doi s-au pus temeiurile unei strașnice prietenii, iar ceea ce vedem în fotografie nu este decât unul dintre aspectele ei.

ECONOMIE DE CAUCIUCURI!

Cunoscutul cascador francez Jean Suny pregătește o mare demonstrație pe care o va prezenta în apropiere de Fougères. Între alte numere de atracție el va încerca să atingă viteza de 150 km pe oră la volanul unui Opel, mergînd pe două roți!

Fotografia noastră este luată la un antrenament unde a realizat o viteză de «numai» 130 km pe oră!

▲ COAFORII ÎN PAS CU TEHNICA

Iată o rezolvare originală și ingenioasă a spălatului pe cap, într-un salon de coafură din Praga.

NICHITA STĂNESCU: alfa

de G. DIMISIANU

Noua colecție de poezie a Editurii tineretului, intitulată *Albatros*, și-a asumat o misiune care fără îndoială că vine în întâmpinarea unei cerințe a publicului larg: aceea de a i se oferi o imagine cât de cât sistematizată și adusă «la zi» asupra activității poezilor noștri de astăzi, ale căror volume mai vechi, pe lângă faptul că sînt, unele, de multă vreme epuizate, nici nu oferă întotdeauna măsura deplină a înzestrării autorilor lor.

Includerea lui Nichita Stănescu printre primii poeți antologati în colecția *Albatros* este cit se poate de justificată, numele său fiind legat de unul dintre momentele de puternică afirmare a liricii românești contemporane. Într-adevăr, după primul mare impuls de înnoire adus în poezia tinărară de Nicolae Labiș urmează impetuoasă erupție de talent a anului 1960, printre ai cărei protagoniști de marcă se număra și Nichita Stănescu, împreună cu confratii săi de promoție Cezar Baltag, Ilie Constantin, Grigore Hagiu ș.a., poeți care se apropie acum de momentul cînd ne vor dărui expresia literară a maturității împlinite.

Acest drum către faza maximei limpezii și afirmării a forțelor de creație este elocvent ilustrat în antologia de care ne ocupăm. Volumul a fost alcătuit de către autorul său într-un spirit de severă selectivitate, nereținînd, de pildă, din placheta de debut (*Sensul iubirii*, 1960), plachetă atît de viu discutată (și disputată!) la vremea apariției sale, decît două poezii (*Marina* și *O călătorie în zori*). Urmează o selecție mai bogată din volumul *O viziune a sentimentelor* (1964), definitiv pentru una din direcțiile în care va evolua lirismul lui Nichita Stănescu: un lirism de stăpînire lucidă (nu însă rece, conceptuală) a fluxului interior, dirijat spre o acțiune de cunoaștere și explorare a sentimentelor văzute în interferarea lor multiplă cu sfera realităților curente. E o interferare plină de surprinzătoare consecințe pentru poezie, proiectînd asupra spațiului inconjurator emanările lumilor interioare ale poetului, supunînd acest spațiu familiar viziunii sentimentelor sale. Reținem din acest ciclu, printre altele, frumosul poem *Amfion constructorul*, una din piesele cele mai caracteristice pentru ideea viziunii transfiguratoare, exemplificînd, la modul simbolic, convingerea poetului că arta deține o forță demiurgică, în stare să însuflețească materia încremenită și să înalțe din ea lumi vii. Tot astfel cum Amfion, eroul mitologic, cîntînd făcea să crească zidurile cetății, poetul izbuteste să declanșeze misterioase fluxuri de energie vitală și constructivă.

Ciclurile următoare, selectînd poezii din volumele *Dreptul la timp* și *11 elegii* (acesta din urmă reproduș în întregime) indică evoluția tot mai decisă a lui Nichita Stănescu spre o lirică de tensiune intelectuală, angajată cu toate straturile ei în marea dramă a cunoașterii. Poetul se ridică, în această nouă fază a lirismului său, de la fragmentar la concepție, propunînd o viziune care nu e numai a sentimentelor dar totodată a unui univers constituit în toate articulațiile sale. Timpul este una din coordonatele acestei viziuni poetice, ea prezentînd o dublă funcție: una, de a fixa durata unei realități suflatești, deci a unei emoții declanșatoare de substanță poetică, și cealaltă, de categoric filozofică vastă, incorporînd durata istorică.

Lucrînd cu asemenea elemente ce ar fi putut repede să abată asupra poeziei suflul înghețat al conceptualismului (cum se întîmplă în scrierile altor confrăți atrași de meditația filozofică), lirismul lui Nichita Stănescu nu-și pierde căldura, frăgezimea impresiilor, aerul virginal. Sigur că unele mutații se petrec în interiorul acestei lirici care de la o carte la alta se purifică de orice balast, se esențializează și este aproape surprinzător să constați că de la imagismul debordant al primelor poeme Nichita Stănescu a ajuns la o poezie de esență și cristalizări (în *11 elegii* mai ales) fără să-și estompeze însă un anume sunet ce vine de dincolo de versuri, marcînd orice creație poetul cu pecetea aceleiași personalități.

Ultimul ciclu al volumului *Alfa* — intitulat *Obiecte cosmice* — conține poezii inedite și ar fi putut constitui, prin dimensiuni și unitatea viziunii, materia unei culegeri independente. Multe piese sînt antologice aici (*Ideea cu gură*, *Căderea oamenilor pe pămînt*, *O, lucrurile!*, *Andru plîngînd*, *Marele canion*, *Ulysse*, *Măștile de fier*, în sfîrșit și altea altele), universul poeziei lui Nichita Stănescu definindu-se încă mai energic în multiplele sale dimensiuni. Se resimte în aceste poeme o adîncire a sentimentului tragic în fața spectacolului existențial, dar și senzația puternică, innobilatoare a descătușării prin artă, cum descifrăm într-un splendid poem din volum care aduce parcă o replică *Odeii în metru antic*: «mai departe, mai aproape de centrul/ spațiului,/ inima mea se consumă//. Capul meu, ca o flacără de luminare,/ mereu pierde ochii fierbinți/ arzînd minile tale nevăzute//.../ Minunată pradă și sprijin/ al foamei pămîntului—/ Minunat prilej de sete — marea./ Flacără înceată pierzîndu-și ochii/ mereu fierbinți — arzîndu-ți minile//. O, dureroasă lumină și miros// Vălurile tale sînt/ fața mea de pămînt și apă//. Numai și numai ele/ mișcătoarele, îndepărtatele/ mă luminează, arzîndu-mă» (*Alfa*).

Culegerea antologică din poezia lui Nichita Stănescu strînge între copertele sale poeme reprezentative pentru activitatea de un deceniu a unuia dintre poeții noștri cei mai importanți.

ÎMPĂRĂȚIA MICILOR SERVICII

de Teodor MAZILU

Se spune că escrocii se înțeleg între ei. Da, asta-i adevărat, rar mi-a fost dat să văd escroci care să se bată pînă la sînge. Se simt de la distanță, au ei niște semnale magice cu ajutorul cărora se recunosc imediat. Eu sînt escroc, tu ești escroc, hai să trăim împreună, n-are nici un rost să ne certăm... Și micii escroci se înțeleg între ei, stabilesc o adevărată mafie. Și așa se face că acești mici escroci reușesc să organizeze un fel de împărăție a micilor servicii... Ei n-au planuri mari, nu vor să dea cine știe ce lovituri, ei vor numai ca afacerea cu micile servicii să meargă ca pe roate. Am văzut chiar frumoase clipe de comuniune sufletească între un mic escroc de la Alimentara și un mic escroc de la o librărie din centru. S-ar părea că, dat fiind natura meseriei lor, să domnească oarecare neînțelegere sau măcar puțină stînjeneală. Ei bine, nu, domnea cea mai gingașă dintre înțelegeri... Miculescroc de la Alimentara îi furniza ouă ceva mai proaspete, iar celălalt, în schimb ouălor ceva mai proaspete, îi furniza hrană sufletească. Acești mici escroci confundă locurile lor de muncă cu un fel de moșie unde-și pot face interesul și unde pot oferi casă și masă tuturor amicilor. De aceea toate relațiile dintre ei se fac sub imperiul acestor mici servicii. Îmi faci un serviciu, îți fac un serviciu. Relațiile dintre ei sînt destul de necruțătoare. Cum nu mai ești în situația de a le face un mic serviciu, te dau afară cu bagaje cu tot. De aceea ei aleargă numai după cei care pot oferi și ei, la rîndul lor, asemenea mici servicii. Și astfel s-a creat această împărăție a micilor servicii unde nu pătrund decît cei hoțărîți să ofere aceste blestemate mici servicii. Cum nu faci parte din această împărăție și-e mai greu să obții un lucru sau altul. După ce o tînărară vînzătoare de librărie mi-a oferit cartea pe care de mult și zadarnic o căutam, dînsa aștepta ca la rîndul meu să-i ofer un mic serviciu. Nu-mi cerea nici un suprapreț, nu-mi cerea nici măcar să o invit seara la un local. Îmi cerea să am încredere în talentul ei de poetă, s-o ajut să publice. Asta mi s-a părut cam prea mult. Ca în locul unei cărți, fie ea și o capodoperă, să ți se ceară încredere estetică, e prea mult. Ce-o să se mai întîmple cînd o să ceri niște ouă proaspete? Dacă la o carte există asemenea pretenții exorbitante...?!

Am refuzat să intru în împărăția micilor servicii. Am lăsat cartea să zacă în rafturi și n-am oferit duduii încrederea pe care mi-o cerea în schimbul tradiționalului bacșiș.

REVIZUIREA UNUI MIT

de Lucian PINTILIE

Unul dintre argumentele cele mai patetice și periculoase care se pot citi cu litere de aur pe orice steag al castei mediocrilor (din orice domeniu — al artei) este argumentul publicului. Publicul devine în această acțiune savant premeditată a mediocrității scutul unei cumplite promiscuități intelectuale. Asimilînd arbitrar universul lor grosolan ca aspirația publicului, ei decretează adesea în numele publicului direcții false și exclusiviste în artă: se instaurează în numele publicului un nedemn climat discriminatoriu. Publicul devine un soi de paiață drogată — iar gesturile ei haotice capătă o semnificație ritualică — sacră și, mai grav, cel mai grav — aceste revelații de oracol devin pe un portativ militaros notele unui marș obligatoriu. Acest sistem de a decapita în numele... sistem repudiat în ultimul timp cu extremă vigoare din viața socială, este timpul de a fi repudiat și în artă. Mediocrii au multe, complicate și subtile arme în lupta lor istorică pentru promovarea de criterii cretine. Ei au tactică, tradiție și multe-multe rezerve interne. Înarmarea lor a fost organizată. Este timpul să se procedeze organizat și la dezarmare. Foarte important ni se pare pentru început să li se ia din mînă acest cuțit periculos (într-adevăr cu două tășuri): argumentul publicului.

Sanctificarea publicului — care legitimează violența oricărui abuz — interzice din capul locului posibilitatea oricărei discuții. Publicul nu este o categorie abstractă, nu e un oracol — nivelul lui spiritual depinde fundamental de nivelul creatorilor; aspirațiile sale sînt foarte contradictorii — reflectînd riguros aspirațiile contradictorii ale creatorilor. Umanizînd acest concept sacru de public se recunoaște foarte limpede conștientizarea unor aspirații mediocre cu alte aspirații sublime.

Publicul poate fi grosolan și mediocru atunci cînd se identifică cu asemenea aspirații; el poate greși, el poate fi orb în greșeala lui — este absolut necesar să mărturisim acest fapt din nefericire, nu știu din ce pricină, nemărturisibil; el poate fi sublim cînd se identifică cu o aspirație sublimă. Mediocritatea nu trebuie ucisă în public, ci în noi — mediocritatea publicului (cînd există) este mediocritatea creatorului. Există în istoria oricărei culturi momente de acalmie și mediocritate — expresia unui pact de negresivitate între public și creator. Este un somn greu, de plumb, al spiritului, digestia grea a unui prînz de melci, un somn acceptat de ambele părți, printr-un pact laș, surizător. Singurul răspunzător — pentru că el propune termenii pactului — este creatorul. (Iar din acest somn cleios, se știe, țșneșc monștrii care apoi nu mai pot fi stăpîniți și relatorși cu bice la grajdurile lor.) Dar publicul poate fi definit și prin cealaltă aspirație: procesul de înălțare de la o aspirație la alta e un proces foarte complicat și contradictoriu — e un proces splendid, e unul dintre cele mai umane și vii procese de dezvoltare, din cultura socialistă. În teatrul românesc s-a petrecut în ultimii ani un asemenea senzațional proces. Personal mă număr printre acei care au promovat acest proces și contemplu cu o mare bucurie și nîmire spirituală dezbaterile în curs.

*

La sfîrșitul acestei stagiuni, putem afirma cu liniște și autoritate că toate vechile noțiuni despre psihologia publicului, despre aspirațiile sale, despre frivolitatea lui funciară, «despre ce-i place» și «nu-i place» trebuie radical revizuite.

De ani de zile se exercită asupra conștiinței publicului un soi de bombardament fin și încăpățînat de neutroni încărcăți cu o energie nouă, ignorată. Acest bombardament insinuant, perpetuu — în condițiile unui repertoriu dogmatic, exclusivist, în condițiile unui formalism teatral, acut etichetat «realism viguros» — urmarea de fapt un obiectiv elementar: contemporaneizarea conștiinței publicului, eliberarea ei lucidă de somnul dogmatic și de somnul burghez. (Achard și Kornciuc).

Este absolut injuriosă acea imagine care a circulat din nefericire multă vreme — aceea a artistului (vorbesc, să ne înțelegem, de artistul valoros, nu de impostor, nu de mediocru) rămas în urma conștiinței publicului — care face din urmă disperate salturi de panteră pentru a nu pierde, pentru a regăsi pasul voinicesc colectiv. Artistul nu e în urma conștiinței colective — el e creator de arhetipuri de conștiințe.

De ani de zile prin bombardamentul încăpățînat al multor spectacole excelente (deși aproape nicodată duse integral la capăt), prin bombardamentul încăpățînat al unei părți a criticii (deși multe obtuzități au bruiaț și slăbit vigoarea bombardamentului, deși conștiința nouă a criticilor e o conștiință transplantată de la creator, dar în sfîrșit transplantată, netransplantată funcționează, slavă Domnului), de ani de zile deci se propun publicului noi criterii despre arta spectacolului, criterii care pulverizează total vechile sale comodități. Cu mai multă sau mai puțină fermitate se propune în esență să se renunțe la anestezie, la drog.

Cel mai pozitiv fapt al stagiunii trecute a fost marele succes la public al spectacolelor care propun renunțarea la anestezie și drog. S-a făcut coadă la spectacole care altă dată ar fi fost exemple pilduitoare de spectacole antipublic («Tango», «Livada cu vișini», «Neputul lui Rameau»). După părerea mea este cel mai important succes moral al teatrului românesc; acest succes demonstrează ascensiunea publicului spre alt nivel de conștiință, posibilitatea care nu demult părea miraculoasă ca el, sau o parte din el, să fie identificat cu aspirații de o înălțime mai înaltă demnitate estetică. Această convingere că celor care pe tăcute s-au înțeles să dezarmeze casta mediocrilor noi splendide, energii vitale.

Stadiul actual al luptei între cele două aspirații: teatrul conștiință și teatrul drog (evident, schematizat din fanatism pentru că în realitate concesiile dintr-o parte sau din alta fac să existe o zonă intermediară, decolorată, de lumini amestecate, de trădări reciproce) este un stadiu de expectativă, de echilibru, de suspendare temporară a bombardamentelor. E adevărat că «Tango» face săli pline, dar «Heidelbergul de altădată» nu se lasă mai prejos.

FRATELE MEU, CITITORUL

de Demostene BOTEZ

Cînd am început să scriu?... Acum... 57 de ani (peste o jumătate de veac). La vîrsta aceea, între copil și adolescent, firește, o poezie de dragoste. Adică, în intenția mea mărturisită, un fel de răvaș camuflat și discret, adresat, cu strașnică exclusivitate, unei singure persoane (care, de altfel, reprezenta întreaga omenire). O mărturisim deci: o încercare de dialog.

Deși izvorită aparent dintr-o nevoie absolută de a spune ceea ce simțeam, adică dintr-o nevoie de eliberare, adică pentru mine însumi, poezia avea o finalitate, un anume scop de comuniune, o adresă.

Era copilăria îndeletnicirii mele literare, cu tot vagul inerent gratuităților din acțiunile și reacțiunile copilăriei.

Anii au trecut. Au venit cu ei luciditatea, conștiința vieții în societate, între și împreună cu semenii mei cu care alcătuiesc un popor. S-au născut în conștiința mea datorii, obligațiunile, nevoia de comunicare tot mai diversă, tot mai amplă. Deja, și copilul cînd începe să vorbească o face pentru a comunica ceva, celorlalți — vorbește pentru el, dar și pentru ei.

Și de-atunci, cînd, deși singur, simțeam realitatea vie a tuturor contemporanilor și nu numai a celor din jurul meu, s-a născut conștiința că scrisul pentru sine este jumătate muțenie și că multe din cele ce gîndesc și simt trebuie, sînt dator să le împărtășesc altora, sporindu-ne astfel reciproc cunoașterea, mi-am lămurit scopul și adresa scrisului meu.

El nu poate fi doar un automonolog, ci partea primă a unui dialog, nu numai cu prezența cugetului meu, în fapt unul și același, ci cu toți oamenii, ca o adresare, prin unde, omenirii ca atare.

Un asemenea proces de autoanaliză m-a făcut să-mi dau seama că în fond scriu pentru cititori, pentru a le spune lor ceva, pentru a comunica. Cu pretenția, nu prea modestă, de a le procura o plăcere artistică, de a fi și un interpret al lor, de a le îmbogăți cunoașterea, experiențele personale, de a mă simți doi sau o mulțime întreagă.

Pot mărturisi astfel, cu toată conștiința, că scriu pentru cititor, pentru acel «ipocrit cititor,

semenul meu, fratele meu», cum a spus atît de frumos Baudelaire în unul dintre cele mai celebre versuri ale sale.

În acest «semenul meu, fratele meu» al lui Baudelaire este cuprinsă și ideea că se scrie, de către poet, cumulativ și simultan, și pentru el însuși, și pentru toți ceilalți semenii, frați într-o aceeași simțire.

Din faptul că poetul, scriind pentru el, scrie pentru semenii săi, adică pentru cititorii care vibrează la aceeași lungime de undă, decurg o serie de consecințe de cea mai mare importanță.

Mai întîi, cel ce se adresează altora vorbește în limba care este a lor, pentru a fi înțeles, pentru ca acea comunicare urmărită să poată avea loc. Cine se adresează unui francez, de pildă, nu-i vorbește nemțește, nici chiar esperanto. El caută și limba și expresia cea mai adecvată, în raport cu cel căruia se adresează, spre a fi cit mai bine și complet înțeles.

Expresia, vorbele, stilul trebuie să fie acelea pe care le percepe cel mai bine acel căruia te adresezi. De aici, claritatea și alegerea lor, în funcție de auditoriul, de audiența presupusă. Dacă vrei să comunici, nu uzezi de formule matematice ca să încurci partenerii, chiar dacă între matematicieni ele sînt perfect clare și inteligibile.

«Mutatis mutandis», nici nu trebuie să folosești, ca scriitor, limbajul prețios și pretențios al dialogului cu alt scriitor (ca doi matematicieni între ei), fiindcă riști să nu fii înțeles, deci să nu comunici nimic, și deci să nu-ți atingi scopul.

În al doilea loc, trebuie să comunici lucruri perceptibile, care să-l intereseze sau să trebuiască să-l intereseze, care să-i stimuleze îmbogățirea de gînduri și sentimente pentru a stabili o corelație.

Scriitorul deci, fie el prozator, poet, eseist, dramaturg sau critic, are misiunea de a fi un post de înaltă frecvență, pe undele cu bătaia cea mai lungă, de a se adresa cititorilor, parteneri într-un dialog cu el.

Dacă vrea să aibă un rost în lumea asta.

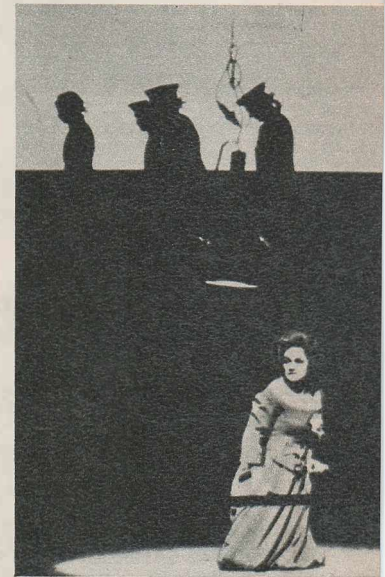

● Un spectacol muzical antrenant dar totodată străbătut de idei grave: «Cabare» de Harold Price și Joe Masteroff, prezentat în sala Palace din Londra. Autorul redă atmosfera sumbră din Germania în ajunul aducerii la putere a naziștilor, subliniind în același timp caracterul protestatar și neconformist al unor spectacole de cabaret din epoca respectivă.

● Teatrul «Royal Court» a reluat în această stagiune trilogia lui H.D. Lawrence — «Seara de vineri a minerului», «Nora» și «Văduvia doamnei Holroyd», scrisă în urmă cu jumătate de secol. Lucrarea care reflectă viața minerilor englezi, făcînd investigații adînci în psihologia acestora, atrage și azi interesul spectatorului britanic.

● Teatrul Stabile din Roma a prezentat, timp de o săptămînă pe scena lui Aldwych Theatre din Londra, comedia muzicală «Napole ziua, Neapole noaptea» cu Franco Sportelli în rolul principal. Imaginea alăturată a fost luată în timpul unui spectacol.

● «Soldații» de A. Zimmerman, spectacol în care s-au introdus scene filmate și cîntăreți-comentatori în sală, a însemnat un succes pentru Opera din Köln. În ciuda unor momente echilibrate de muzică vocală, ritmul furios al unui «Dies irae» în 36 mișcări, al unui «Pater Noster» executat pe fundalul sonor al unor rafale de arme automate etc. au gonit spectatorii. Recenta înregistrare pe disc e la fel de controversată ca și spectacolul.

COMBINATUL APICOL
AL
ASOCIAȚIEI
CRESCĂTORILOR DE ALBINE

realizează produse cu un bogat conținut de substanțe stimulante și regeneratoare. Se folosesc în cazurile de oboseală, surmenaj, astenie, anemie etc.

De vînzare la magazinul «Apicola» și O.C.L.-Alimentara din București, iar în țară la centrele de aprovizionare și desfacere ale filialelor județene ale asociației.

Trusa de
camping

Lămpita de
cort «Lucea-
fărul»

Spiertiera
«Expres»

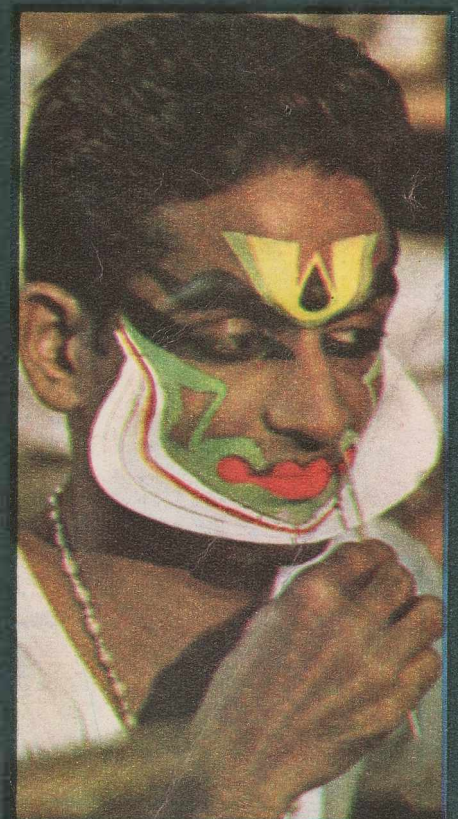
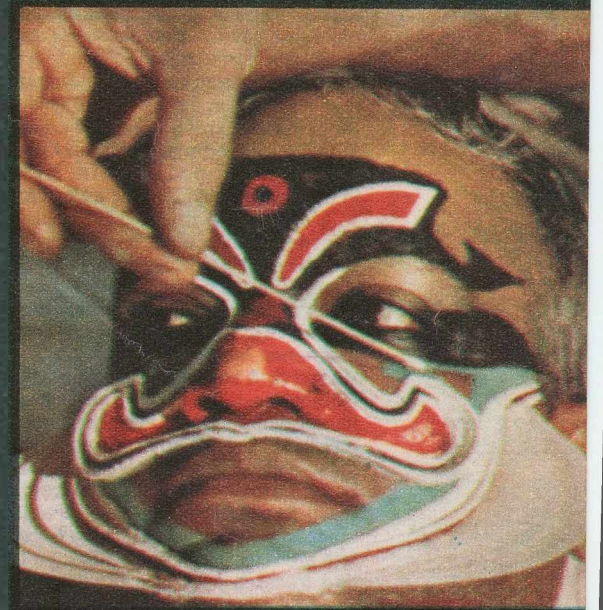
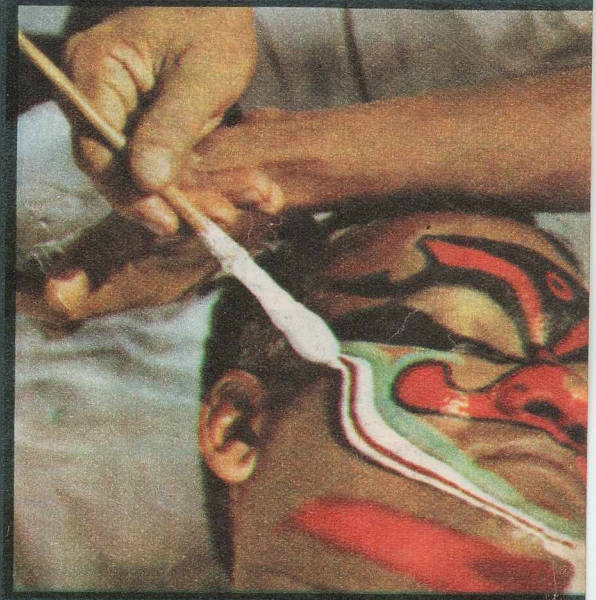
NU PLECAȚI ÎN EXCURSIE

- fără TRUSA DE CAMPING, compusă din obiecte de aluminiu strict necesare gospodăriei în condițiile vieții campestre;
- fără SPIRTIERA «EXPRES», care funcționează foarte economic, cu alcool sanitar;
- fără lămpita «LUCEAFĂRUL», cu care să vă iluminați cortul.

**PRODUSE ALE ÎNTREPRINDERII
«METALOGLOBUS»
BUCUREȘTI, STR. FÎNTÎNICA 38**

CURIOZITATEA SĂPTĂMÎNII

Ființe descinse dintr-o altă planetă? Cîtuși de puțin. Sînt pămînteni autentici, cărora meșteșugul milenar al machiajului indian le-a conferit, în virtutea unei arte la fel de milenare, măștile de circumstanță ale unor eroi din epopeea «Mahabharata»: Krișna (în stînga) și Ardjuna. Spectacolul tradițional Kathakali datează în Kerala (India de sud-est) de mai multe secole și constituie una dintre variantele originale ale dramei clasice indiene, în care se îmbină armonios poezia, muzica, dansul și mimica. Un amănunt care merită reținut: machiajul fiecărui personaj de legendă durează nu mai puțin de 4 ore.

AMERICA ÎNSÎNGERATĂ

O VARĂ SUFOCANTĂ

CORESPONDENȚĂ
TELEFONICĂ
DIN NEW YORK
DE LA EUGEN PREDĂ

Canicula ștergea cu limbi de jar defileul de sticlă și beton al străzilor New Yorkului în ziua funeraliilor lui Robert Kennedy. O vară sufocantă în-

cepuse, și pe fețele împietrite deruta și îngrijorarea își pusese pecetea.

Ore după ore au putut fi văzute pe ecranele televizoarelor astfel de fețe, de-a lungul itinerarului pe drumul de fier de la New York pînă în capitală. Dangătele clopotelor care vesteau trecerea trenului funebru răscoleau văzduhul Americii și cu greu vor putea dispărea din memoria celor ce le-au auzit.

Ele au răsunat poate în modul cel mai impresionant atunci cînd trenul a trecut prin Philadelphia, orașul care pe lîngă atîtea relicve sfinte americane datînd din vremea războiului de independență găzduiește celebrul și de mult tăcutul «clopot al libertății» care a îndemnat la luptă și a adus victoria.

Robert Kennedy a dispărut în mormîntul de la marginea capitalei americane, dar problemele care confruntă țara sa și ale căror ecouri s-au răsfrînt asupra campaniei pe care o ducea pentru a deveni președinte — războiul din Vietnam, relațiile rasiale și sărăcia unei importante părți a populației — au rămas. Acum însă panorama Americii a apărut într-o lumină și mai puternică.

În materie de drept, o întrebare rămîne fundamentală: «Cui folosește»? Chiar dacă vălul tăcerii se va așterne și asupra acestui asasinat politic — dintr-o lungă serie ce jalonează istoria Americii — va fi greu să se împiedice ca oamenii să-și caute ei înșiși răspuns la o asemenea întrebare.

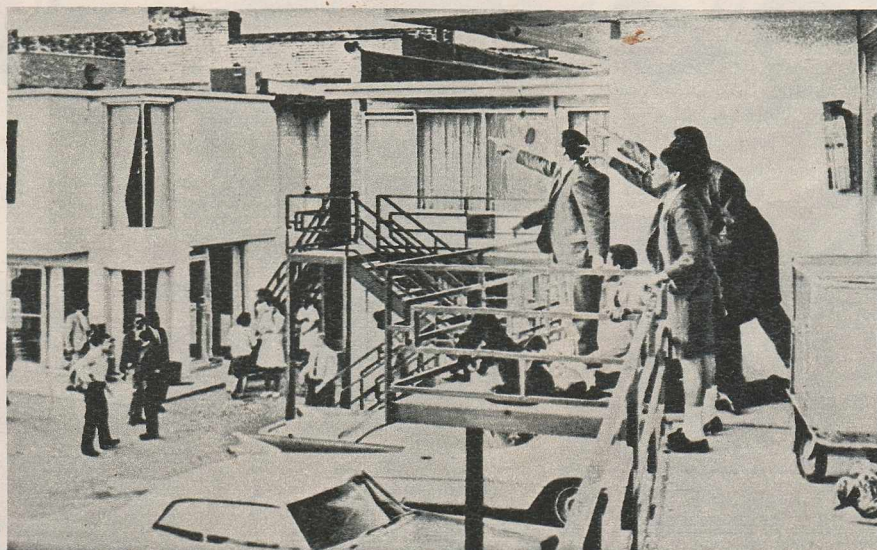
Vara care a început va fi străbătută de frământările pe care o asemenea întrebare le suscită în rîndul tuturor americanilor. Va fi o vară sufocantă, mai ales din cauza climatului politico-social. În acest climat se vor descărca apogeul apropiat al «Campaniei oamenilor săraci», procesele asasinilor lui Robert Kennedy și Martin Luther King (după cum s-a anunțat, presupusul asasin al acestuia din urmă, James Earl Ray, a fost prins la Londra de Scotland Yard), convențiile celor două partide la care vor fi desemnați candidații în vederea alegerilor prezidențiale din toamnă. Aceasta va fi vara în care multiplelor și complexelor fețe ale Americii li se adaugă, ca un nou simbol, clopotul vestind trecerea unui tren funebru.

Momentul
prinderii asasinului lui Robert Kennedy.

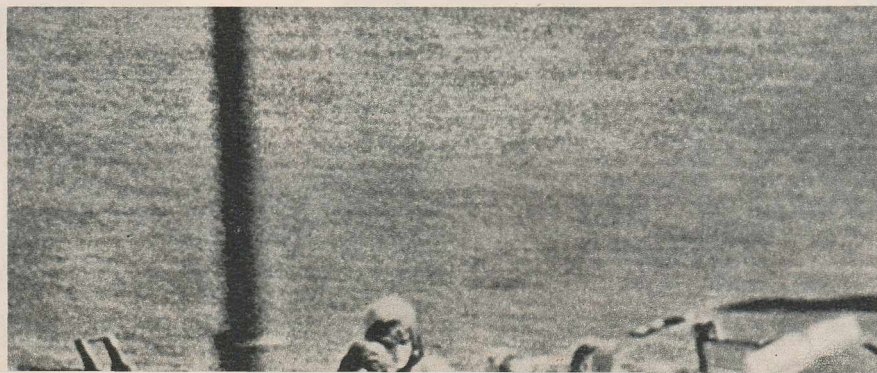

1

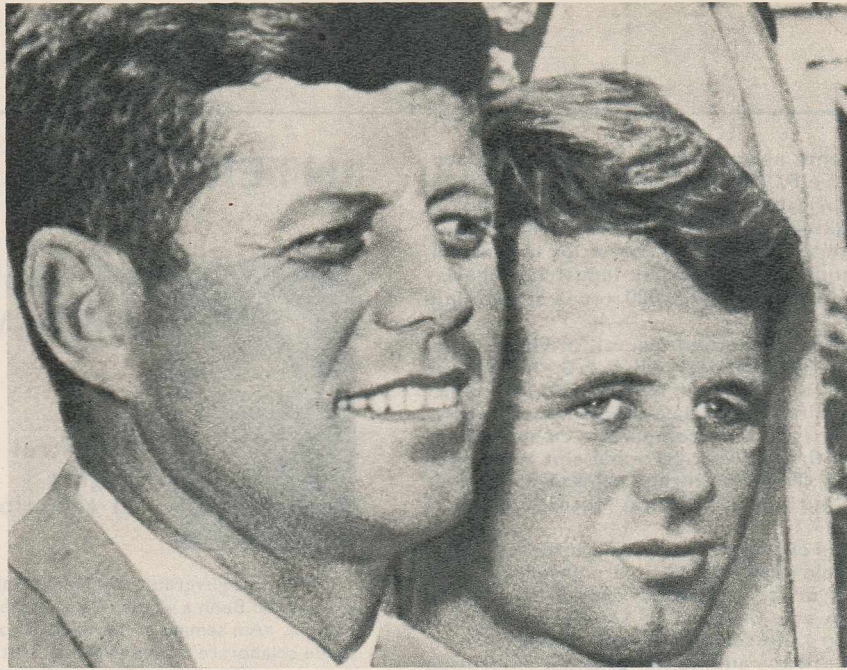
Asasinatul politic a zguduit opinia publică americană în ultimii cinci ani mai mult ca în întreaga istorie a Statelor Unite. Numai în ultimele două luni au avut loc două astfel de crime odioase. NOAPTEA DE 4 SPRE 5 Iunie 1968 — LOS ANGELES (CALIFORNIA). La hotelul «Ambassador» se trage asupra lui Robert Kennedy, aflat în plină campanie electorală (foto 1). 4 APRILIE 1968 — MEMPHIS (TENNESSEE). În balconul motelului Lorraine este ucis Martin Luther King, militant de frunte al populației de culoare în lupta pentru drepturi civile (foto 2). 22 NOIEMBRIE 1963 — DALLAS (TEXAS). Gloanțe ucigașe pun capăt vieții președintelui John Fitzgerald Kennedy (foto 3).

2

3

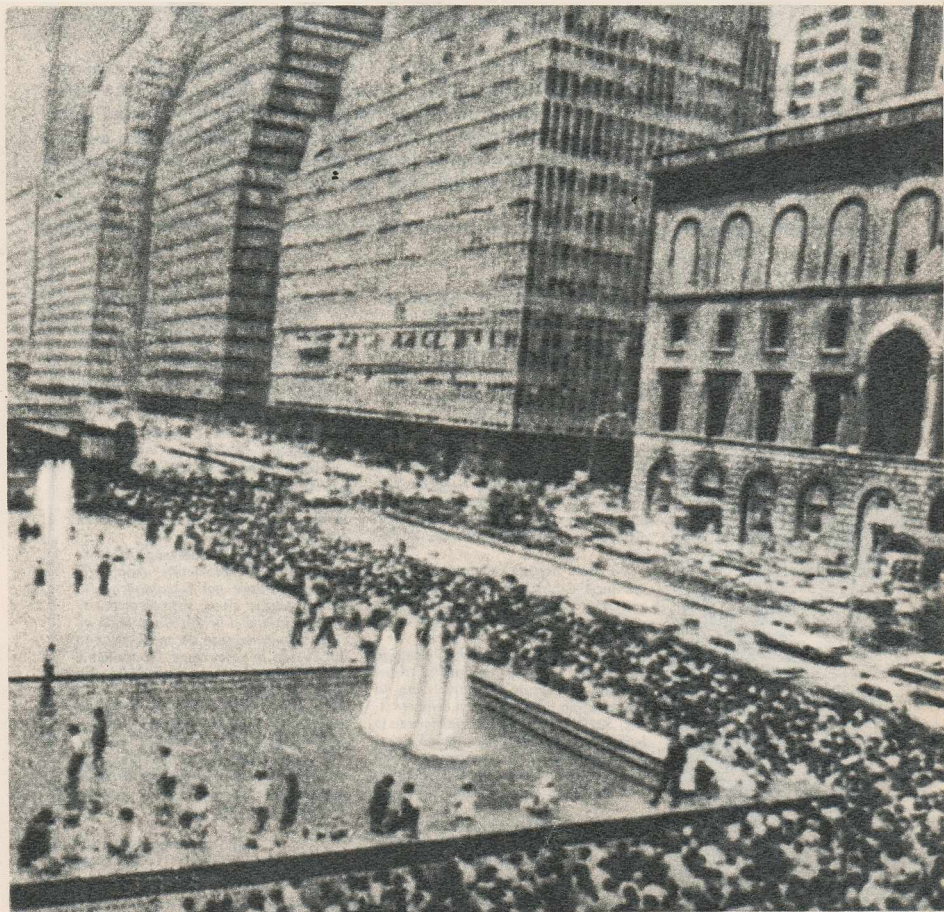
Prin moartea lui Robert dispăre al treilea dintre frații Kennedy. Primul, purtând același nume ca al tatălui lor, Joseph Kennedy, a murit la datorie în timpul războiului, în august 1944, la vârsta de 29 ani (fotografia din stînga); John Kennedy a fost ucis în noiembrie 1963, la vârsta de 46 de ani. A rămas în viață Edward Kennedy, în vîrstă de 36 ani, senator — grav rănit într-un accident de avion în 1964 dar restabilit în prezent (fotografia din dreapta).

◀ Iată o imagine a familiei Robert Kennedy imortalizată pe peliculă, cîteva luni înainte de monstruosul asasinat.

Și iată-i (fotografia din stînga, jos), la 7 iunie 1968, pe doi dintre fiii mai mari ai lui Robert — Joseph (16 ani) și Robert jr. (14 ani), însemnați cu X în fotografiile noastre — împreună cu senatorul Edward Kennedy, și cu prietenii apropiați ai defunctului, purtînd sicriul cu corpul neînsuflîț al lui Robert Kennedy către catedrala newyorkeză St. Patrick.

Zeci de mii de oameni așteaptă în fața catedralei Saint Patrick din New York să aducă un ultim omagiu memoriei lui Robert Kennedy.

MILANO

20 000 de apartamente neocupate. Chiriile fixate de proprietari variază între 60 000 și 80 000 de lire. Statisticile arată însă că majoritatea familiilor care nu dispun de locuință corespunzătoare pot oferi cel mult 30 000 lire. Franța (firma «Société Pêchiney») va participa la construirea în Titograd a unui mare complex industrial iugoslav pentru producția de alumina (200 000 tone) și aluminiu (50 000 tone).

BELGRAD

BONN

Potrivit unei decizii a cabinetului federal, în viitor fuziunile dintre diferite întreprinderi din R.F.G. în vederea constituirii de mari concerne vor fi favorizate din punct de vedere fiscal. Justificarea oficială a «primei de încurajare» este formulată astfel: «În comparație cu societățile-mamut din S.U.A. firmele vest-germane sînt mult prea mici; dovadă, faptul că «Volkswagen» rulează anual doar 10 miliarde mărci, în timp ce «General Motors» operează cu 80 de miliarde».

PRAGA

De curînd a fost dat în exploatare traseul de autocare Praga-Hamburg. Autocarele olandeze DAF, care deserveșc linia, efectuează de două ori pe săptămînă cursele respective. Distanța de 887 km este parcursă în 18 ore, cu opriri la Karlovy Vary, Koburg, Kassel, Hanovra și alte orașe.

JOHANNESBURG

Ziarul «Financial Gazette» anunță noi presiuni americane asupra guvernului din Pretoria, pentru a-l determina să accepte vînzarea aurului pe piața liberă.

LONDRA

O decizie a tribunalului londonez care a stîrnit mari controverse în opinia publică: nu consumarea de stupefiante este pasibilă de pedeapsă, ci deținerea și comercializarea lor ilicită.

TOKYO

A început construirea tunelului subacvatic lung de 36 kilometri, care va face legătura dintre insulele Hokkaido și Honsu.

INTERVIURILE FLACĂRII

NE VORBEȘTE DL. ANTHONY WEDGWOOD BENN,

ministrul englez al tehnologiei

La invitația guvernului român, dl. Anthony Wedgwood Benn a vizitat zilele acestea țara noastră. «Am semnat cu România o convenție de colaborare tehnologică, iar vizita mea aici mi-a permis să trec în revistă progresul realizat în aplicarea ei» — ne-a declarat domnia-sa.

Rugat să ne împărtășească părerea d-sale despre rolul tehnologiei în lumea contemporană, dl. Wedgwood Benn a remarcat: «Există o strînsă interdependență între tehnologie și politică în lumea modernă. În ultimii ani guvernele au început să-și dea seama de acest lucru și să adapteze instituțiile existente la nevoile tehnicii. Pe tărîmul relațiilor internaționale tehnologia a ridicat probleme noi și a impus căutarea în comun a unor soluții.

Progresul extraordinar al tehnologiei în comunicații a redus globul nostru la dimensiunile unei portocale. Ideile se răspîndesc cu viteza fulgerului. Aceste perfecționări au

o influență adîncă asupra valorilor umane. Mă gîndesc, de exemplu, la măsura în care revoluția anticolonială, care a distrus imperiile europene în mai puțin de 20 de ani, a fost posibilă grație mijloacelor de comunicație în masă, care au permis ca ideile unor oameni cum sînt Karl Marx, Mahatma Ghandi, Che Guevara, Pandit Nehru, să se răspîndească într-un timp atît de scurt. Mă gîndesc la faptul că întreaga omenire este astăzi indoliată de asasinarea unui tînăr om de stat american. Astfel, grație comunicațiilor de masă, întreaga omenire participă la o uriașă dezbateră. Și chiar atunci cînd părerile sînt diferite, oamenii discută pretutîndeni aceleași probleme. Este un pas important spre înțelegere, spre o întîlnire a ideilor, spre pace».

În încheiere, oaspetele s-a referit la perspectivele relațiilor româno-engleze: «România și Anglia au interese comune în tehnologie și comerț. Sînt convins că există numeroase domenii în care cooperarea noastră se poate dezvolta, sînt convins de importanța politică a acestei colaborări pentru menținerea păcii. Sînt încîntat că am venit în România și foarte impresionat de primirea prietenească care mi s-a făcut».

I. D.

CONVORBIRE CU ELMAR KLOS

despre Festivalul de la Karlovy Vary

Astăzi, 15 iunie, se consumă aici ultimul act al festivalului cinematografic aflat la cea de-a 16-a ediție. Cele zece zile de paradă a filmului desfășurate în acest început de vară au prilejuit interesante confruntări între creațiile cinematografice din 16 țări. Chiar dacă, în ciuda selecției riguroase, pe lîngă «filmele mari» au reținut ecranul și unele pelicule de valoare discutabilă, Festivalul de la Karlovy Vary se încheie totuși cu succesul scontat, oferindu-și premiile filmelor care le merită.

În interviul pe care l-a acordat revistei «Flacăra», cunoscutul regizor ceh Elmar Klos (unul dintre autorii filmului «Magazinul de pe strada mare», distins cu mai multe premii Oscar) precizează, în calitatea sa de președinte al comisiei de selecționare și programare a filmelor, că ediția a 16-a marchează o trecere de la cantitate la calitate.

— Vă rog să ne spuneți în ce constă acest salt.

— Criteriile de selecționare au devenit mult mai severe. Comisia noastră a vizitat înainte festivalului o serie de țări și a vizionat peste 100 de filme.

— Cîte trebuiau să fie reținute?

— Numai 20, deși la festival s-au prezentat 22 de filme. Ceea ce ne-a preocupat a fost calitatea lor reală. Am ținut ca a 16-a ediție să însemne, de fapt, un festival cu totul nou. Participanții sînt în măsură să confirme dacă am reușit sau nu să realizăm acest obiectiv.

— 16 țări participante la a 16-a ediție. Vă rog să ne indicați cîteva dintre filmele pe succesul cărora s-a scontat.

— Personal, cred că merită atenție filmul «Vară capricioasă» al lui Jiri Menzel (filmul său «Trenuri păzite cu strictețe» a obținut anul acesta Premiul Oscar), care inițial trebuia să fie prezentat la Cannes. La Karlovy Vary s-au prezentat mulți concurenți serioși. Printre aceștia se numără Stanley Kramer cu filmul «Ghici, cine vine la cină». Este ultimul film în care a apărut Spencer Tracy alături de Katherine Hepburn. Alte creații: «Dancing la cartierul general al lui Hitler» (Polonia), «Sechestrul pe persoană» (Italia), «Biotoxic» (Spania), «Ola și Julie» (Suedia), «Cu sînge rece» (S.U.A.), «Contemporanul tău» (U.R.S.S.), «Tante Zita» (Franța) și «Sarmana femeie» (Anglia).

— Ce ne puteți spune despre juriile festivalului?

— În primul rînd faptul că în componența lor s-au aflat personalități consacrate, ca Cesare Zavattini, Emmanuele Riva, Raf Vallone, Stanislav Rostațki, Arnold Lustig și alții. În al doilea rînd, faptul că mai multe jurii au avut dreptul să confere premiile unuia și aceluiași film.

— Care a fost la această ediție tema dezbătută în cadrul tribunei libere a festivalului?

— «Libertatea creației artistice și cinematografia contemporană».

B. DIC

După arestarea la Londra, de către inspectori ai Scotland Yardului a presupusului asasin al lui Martin Luther King — James Earl Ray — au fost luate severe măsuri de pază a acestuia. Imaginea înfățișează astfel de măsuri luate cu prilejul aducerii lui Ray în fața unui tribunal din Bow Street pentru a-i stabili adevărata identitate și a se pronunța asupra extrădării sale. După cum au transmis agențiile de presă, Ray «a adoptat tactica tăcerii».

CE MAI RĂMÎNE DE VÎNZARE?

«Vîndut domnului cu pîlărie de cow-boy... Damnable, castelul Windsor este al dv. Cînd îl veți ridica?»

Această scenă de la o licitație de coșmar a devenit obsedantă pentru locuitorii Marii Britanii, pe măsură ce vechi și iubite reminiscențe istorice dispar, trecînd Atlanticul.

Faimosul pod al Londrei se îndreaptă spre Vestul sălbatic din S.U.A. — la Lake Havasu, Arizona. În toamna aceasta transatlanticul «Queen Elizabeth», se va îndrepta spre Philadelphia. Acum cîva timp a început chiar dislocarea «stincilor albe» de la Dover.

S-a mers atît de departe cu vînzarea încît englezii nu s-ar mira dacă ar auzi că Palatul Buckingham a fost vîndut spre a servi drept motel în Florida.

Acum doi ani, o biserică întreagă din Londra a fost demontată și transportată în statul Missouri. Cam în același timp un californian a încercat, deși fără succes, să achiziționeze o porțiune din Valul lui Adrian, construit de romani de-a curmezîșul Angliei de nord. Un magnat din Florida a cumpărat o parte considerabilă din

regiunea Killarney, în Irlanda. Vînzarea navei «Queen Elizabeth» a fost precedată de vînzarea vasului «Queen Mary», care va servi ca muzeu la Long Beach, în California.

Pentru americanii care nu-și pot permite să cumpere castele, poduri sau transatlantice, la Windsor și Stratford on Avon, locul de naștere al lui Shakespeare, există de vînzare o cantitate de teren de mărimea unei... batiste. Pentru un lot de circa 1 picior pătrat (30,5 cm²) plus un frumos act de proprietate prețul este de circa 10 dolari.

Exportul pieselor de tradiție nu se mărginește la brobrietați imobiliare. Titluri nomiale pot fi cumpărate la licitații pentru cîteva sute de dolari. O firmă scoțiană a primit o comandă de export de containere de apă veritabilă din Scoția, în valoare de 1,2 milioane dolari, care se consumă cu whisky scoțian veritabil.

Toate acestea se adaugă traficului constant de oameni de știință britanici care emigrează în Statele Unite.

A mai rămas un singur lucru pe care nimeni nu a încercat vreodată să-l cumpere sau să-l vîndă — ceața din Marea Britanie.

(Din «International Herald Tribune»)

POZNAN

PARAMETRII EDIȚIEI 37

Corespondență specială de la D. BABOIAN

Un șuvoi nesfîrșit de vizitatori asaltează de cîteva zile pavilioanele celui de-al 37-lea Tîrg internațional de la Poznan, la care sînt reprezentate 46 de țări, între care și România socialistă. 3 000 de întreprinderi polo-

neze și 2 500 firme de peste hotare și-au împărțit între ele cei aproape 130 000 mp suprafață de expunere, etalînd în cele mai variate și originale forme produsele lor. De pe terasa hotelului Merkury poți cu-

Asasinarea lui Kennedy

de Silviu BRUCAN

Asasinarea mișlească a lui Robert Kennedy a repus pe tapet problema aprig disputată în ultimii ani a asasinatului politic în Statele Unite. Recitim în ziare și reauzim în emisiuni radiofonice despre șocul, oroarea și indignarea opiniei publice americane și mondiale care s-au produs odată cu asasinarea fostului președinte John Kennedy, în noiembrie 1963, și a liderului luptei pentru drepturi civile, Martin Luther King, în aprilie 1968. Se repetă tragic formule și măsuri care par să fi devenit o tradiție americană: doliu național, drapelul în bernă, funeralii la cimitirul Arlington și chemări la unitate națională, pe deasupra oricărui diviziuni politice sau rasiale. Ura și violența sînt condamnate de la cea mai înaltă tribună, în timp ce războiul dus în Vietnam continuă și presa publică zilnic cifra patrioților vietnamezi uciși în luptă...

Și iarăși auzim aceleași explicații care au căpătat un sunet familiar: cultul crimei și al forței brute în presă, în filme, în literatură, la televiziune; comerțul liber cu arme de foc pe care le poți cumpăra în magazine sau prin poștă; atracția celebrității, impulsurile subconștientului, alienarea individului în societatea super-materialistă, abuzul în materie de senzualitate și sex și alte asemenea explorări în «străfundul uman» în care psihologii și sociologii americani sînt neîntrecuți. Nu pot desigur lipsi din acest jazz-band frenetic istoricii cu a lor teorie despre cele două laturi ale caracterului american — umanismul democratic, dorința justiției pentru toți, posibilități egale pentru oamenii de rînd, într-un cuvînt, ceea ce se numește «visul american», iar pe de altă parte brutalitatea de cea mai inumană și mai crudă speță, născută în vîltoarea masacrelor de piei roșii și a comerțului cu sclavi și evoluată pînă la metodele «civilizate» ale napalmului și bombei cu bile, într-un cuvînt ceea ce se numește «fox-hunt», vînătoarea de vulpi, denumire plastică dată mitralierii din elicoptere a partizanilor.

Cine ar putea nega însemnătatea și rolul acestor fenomene sociale cînd fiecare dintre ele este ilustrat cu statistici atît de convingătoare? Să o cităm doar pe cea mai recentă: în S.U.A. se întîmplă un atac grav împotriva unei persoane la fiecare două minute, o hoție la fiecare trei minute, un viol la 21 minute, un asasinat la 48 minute.

Și totuși, rezultanta acestor fenomene sociale incontestabile nu oferă, în cazul celor trei asasinate — John Kennedy, Martin Luther King și Robert Kennedy — o

explicație plauzibilă. Nici în cazul asasinatului de la Dallas, nici în cazul asasinatului de la Memphis opinia publică n-a primit pînă astăzi o explicație completă și satisfăcătoare. Pentru că dacă fenomenele menționate definesc cadrul social general, adică ceea ce a fost caracterizat ca o «societate bolnavă», cele trei asasinate aparțin unei categorii speciale: ele sînt asasinate politice, iar asasinatele politice au logica lor specifică și — după cum constatăm — și o tehnică specifică. Ele s-au produs în momente politice cruciale: John Kennedy, la apogeul popularității sale care-l desemna pentru al doilea termen prezidențial; Robert Kennedy, la terminarea victorioasă a alegerilor preliminare care-l indicau drept pretendent favorit al Convenției democratice la candidatura în alegerile prezidențiale; tot astfel după cum și King se afla în preajma «marșului săracilor» asupra Washingtonului. Iar comun celor trei era orientarea democratică, potrivnică militarismului agresiv și rasismului, ceea ce ar putea să spună ceva în privința cercurilor interesate în eliminarea lor de pe scena politică.

Sirhanii și Oswaldii — mai mult sau mai puțin identificați — fac parte din categoria denumită în S.U.A. «hired killer» — asasini închiriați. Dar dacă despre asasinii reali sau presupuși s-au dat unele indicii, n-am aflat niciodată nimic din surse autorizate cine i-a închiriat. Or, aceasta este chestiunea esențială într-un asasinat politic. Cu Sirhan se încearcă a se acredita aceeași versiune oficială ca și în cazul Oswald: psihopat individual, motivat bineînțeles de porniri «naționaliste» sau «comuniste». Un «psihopat» care are grijă să nu pozeze asupra lui nici un act de identitate și să-și lase acasă un jurnal personal în care notase exact ceea ce trebuia pentru ca versiunea poliției să capete crezare!

La Los Angeles ca și la Dallas tehnica pare să fie aceeași. Cine l-a închiriat pe Sirhan? Va rămîne oare răspunsul un mister, ca și la Dallas?

În ce privește crima din Dallas, rezultă destul de clar că investigația conspirației a fost oprită pentru că principalii actori ai dramei — Oswald și Jack Ruby — aveau vechi legături cu cele două temute agenții federale — F.B.I. și C.I.A. — și orice pas în direcția lor ar fi dus la «compromiterea instituțiilor americane». Întrebarea este dacă și de astă dată va funcționa vreo frînă de acest gen în dezvoltarea adevărului. Aici rezidă și cheia problemei.

prinde cu privirea panorama tîrgului care apare, nu departe de albia rîului Warta, ca un orașel pitoresc, cu totul insolit prin varietatea stilurilor arhitectonice ale pavilionelor sale. Alături de turnul pavilionului țării-gazdă, silueta zveltă a turlei de 50 de metri a instalației de foraj petrolifer F 200, produsă de uzina «1 Mai» din Ploiești, domină întregul ansamblu al expoziției. Operațiunea de înălțare pe verticală a acestui colos de metal, efectuată în cîteva minute cu ajutorul unui motor puternic, a produs impresie chiar și în rîndurile specialiștilor. Încă din prima zi pavilionul românesc s-a bucurat de afluența vizitatorilor, care se întîlnesc aici cu produse reprezentative ale industriei noastre, de la locomotiva diesel-electrică de 2 100 CP sau cea hidraulică de 1 250 CP pînă la robustele strunguri universale, ferăstraie circulare automate, mașini de filetat și mașini-unelte livrate în peste 40 de țări. Atenția vizitatorilor este atrasă, pe lângă autocamionul «Carpați» de 5 tone sau autoturismul de teren M 461, și de recenta realizare: remorca Camping minor, folosită în agricultură.

Robin Sanders, trimisul special al revistei londoneze «Economist», ne-a declarat după vizitarea pavilionului nostru că exponatele reflectă un remarcabil avînt industrial și, în general, economic al României. «Ceea ce

— spune el — nu poate fi decît rodul unei politici inteligente».

Și la actuala ediție a Tîrgului de la Poznan ponderea cea mai mare — ca volum de produse și suprafață de expunere (59 090 mp) — revine pavilionului polonez. 20 firme cehoslovace prezintă un ansamblu de expozate foarte solicitat de vizitatori.

Expoziția S.U.A. își propune să demonstreze rolul conducerii întreprinderii în industria americană, precum și tehnica studierii pieței. Totul este redat cu ajutorul unor instalații moderne de înregistrare și prelucrare a informațiilor. Replica japoneză constă în prezentarea de către «Nippon Electric Company Ltd» (una dintre cele 24 firme japoneze care expun) a unei serii de computere realizate în întregime pe bază de transistoare. Sînt de asemeni prezente la tîrg: R.F.G., R.A.U., Maroc, Ghana, Pakistan, Congo (Kinshasa).

În legătură cu caracterul larg al actualei ediții a tîrgului, ministrul comerțului exterior al Poloniei, Witold Trampczynski, a declarat la inaugurare că numărul mare de expozanți și de vizitatori dintr-o serie întregă de țări capitaliste constituie o dovadă a faptului că Polonia este dispusă să acționeze pentru înlăturarea oricărui bariere artificiale existente în calea comerțului Est-Vest.

să se desfășoare într-o perioadă cînd orașul Lund își poate pune cu adevărat în valoare frumusețile.

Universitatea din Lund a fost inaugurată în anul 1668 sub numele latin de «Regia Academia Carolina Conciliatrix», fiind opera regelui Carol al X-lea, care hotărîse înființarea unei instituții de învățămînt superior la Lund în cursul unei vizite de inspecție în provincia Skane, în partea de sud a Suediei.

Universitatea și-a început activitatea cu 80 de studenți și un corp didactic format din 14 profesori — alcătuit în proporție de jumătate din suedezi, cealaltă jumătate fiind danezi și germani. În prezent numărul studenților celor șase facultăți ale universității se ridică la aproape 16 000, iar corpul didactic este format din cîteva mii de cadre

universitare, dispunînd de o bogată bază materială pentru desfășurarea unei activități susținute de cercetare științifică în diverse domenii.

Biblioteca universității posedă una dintre cele mai bogate colecții de cărți publicate în Suedia, întrucît, potrivit tradiției, primește cîte un exemplar din fiecare lucrare tipărită în Suedia.

Universitatea din Lund întreține legături de colaborare cu sute de instituții de învățămînt superior din lume, printre care și cu unele din România. De altfel, la Facultatea de filologie funcționează o catedră de limbi române, în cadrul careia se predă și limba română. Catedra este condusă de profesorul Alf Lombard, care menține contacte permanente cu filologii și instituții de specialitate din România.

BARCELONA

PREZENȚĂ REMARCATĂ

Corespondență specială de la José GARCIA

În ziua apariției acestor rînduri renumitul Tîrg internațional de mostre de la Barcelona își închide porțile. Este, desigur, prematur să apreciem concret eficiența lui comercială, dar ținînd seama de numărul foarte mare de vizitatori — mulți dintre ei veniți din aproape toate țările lumii — de interesul manifestat de produsele prezentate, putem spera că rezultatele, concretizate în cifra de afaceri, vor fi superioare celor realizate la edițiile precedente.

Printre participanți a fost prezentă pentru a doua oară consecutiv România. Pavilionul român, bogat în mărfuri de bună calitate și mare varietate, reflectînd dezvoltarea economică, în special cea industrială, a României, s-a bucurat de o afluență mare de vizitatori. Numeroși oameni de afaceri și specialiști s-au interesat direct și detaliat de performanțele și caracteristicile exponatelor, competitive cu produsele similare din oricare altă țară. Au impresionat în mod deosebit instalația de foraj, mașinile-unelte puse în funcțiune, utilajul electrotehnice, motocompresoarele și agregatele frigorifice. Tractoarele și mașinile agricole sînt de acum cunoscute și apreciate pe piața spa-

niolă, ca și alte produse de altfel din domeniul industriei chimice (materiale plastice, intermediari pentru industria organică de sinteză, produse farmaceutice) și petroliere.

Prezența românească la acest important tîrg internațional a fost remarcată de oficialități și de presă, care a scris mult și laudativ despre produsele prezentate. Acest succes s-a evidențiat în contracte comerciale importante, reciproc avantajoase, care contribuie la o mai largă dezvoltare a relațiilor economice dintre Spania și România.

STOCKHOLM

TRICENTENARUL DE LA LUND

Corespondență specială de la Stig LARSSON

Timp de trei zile (13-15 iunie a.c.), în centrul universitar din sudul Suediei — Lund — a domnit o atmosferă festivă. Aici s-au desfășurat o serie de manifestări prilejuate de împlinirea a 300 de ani de la înființarea universității. Festivitățile s-au bucurat de prezența unor importante personalități din țară și străinătate.

Aniversarea ar fi trebuit de fapt să aibă loc cu o jumătate de an mai devreme — data reală a jubileului fiind 28 ianuarie. Dar, cum arată organizatorii manifestărilor, datorită «sezonului nepotrivit de iarnă» a devenit o tradiție ca toate aniversările

COSTUL BOMBARDAMENTELOR

«Bombardarea nordului (R.D. Vietnam — n.r.) a costat S.U.A. aproape o mie de soldați morți sau făcuți prizonieri și pierderea a peste 800 de avioane. În termeni financiari costul programului de bombardament a fost evaluat cu câteva luni în urmă la șase miliarde dolari... Din punct de vedere politic încetarea bombardamentelor ar constitui în mod neîndoielnic un adevărat câștig. Există o neliniște din ce în ce mai mare în rândurile aliaților noștri europeni în legătură cu linia pe care o urmărim în Vietnam.

Pe plan atât militar cât și politic, așadar, bombardarea nordului nu mai pare a justifica cheltuiala. Din ce în ce mai mult pierderile americane depășesc pagubele provocate, în timp ce încetarea bombardamentelor poate aduce mari avantaje».

Roger HILSMAN
fost subsecretar de stat al S.U.A.
pentru problemele Extremului Orient

„NU SE FACE“

«Multe dintre principiile noastre au fost călcate în picioare în cursa transplantărilor — și în primul rând principiul universalității cercetării științifice. Știința e ori un bun universal, ori nu mai este nimic. În cursa transplantărilor sînt două lucruri care mă dezgustă: primul, spiritul sportiv cu care anumite persoane au început să manipuleze vieți omenești; al doilea, mania naționalistă. Cînd văd fotografia chirurgului englez fluturînd, după transplant, drapelul britanic, mi-e rușine pentru el. E absurd și supărător. Nu se face».

Werner FORSSMANN
laureat al Premiului Nobel pentru medicină
(Dintr-un interviu acordat revistei italiene «Europeo»)

Centrul Saigonului s-a transformat în ultimele zile într-o adevărată linie I a frontului, în urma puternicilor atacuri declanșate de forțele patriotice împotriva capitalei sud-vietnameze. În legătură cu desfășurarea operațiunilor din Vietnamul de sud sînt semnificative declarațiile făcute recent de generalul Westmoreland cu prilejul părăsirii funcției de comandant al forțelor americane din Vietnam: «Este nerealist să se aștepte înfrîngerea rapidă a dușmanului...», spunea Westmoreland, subliniind totodată că nu este posibil să fie câștigat războiul «în sensul clasic al cuvîntului».

Datorită evenimentelor legate de asasinarea senatorului Robert Kennedy — oglindite în numărul de față — continuarea romanului «Rebeliunea din Puerto Santos» de J.K. Galbraith va apărea în numărul viitor.

OPERATIA „EXTRACTIE“

— respectiv suma depusă inițial și un credit suplimentar proporțional. Operația a fost calificată de experți ca o măsură de «apărare a francului».

Ce a determinat folosirea acestui drept? La bursele din Londra, Frankfurt pe Main, New York și chiar Hong Kong începuse un «asalt» împotriva francului. Speculanții care s-au năpustit ca să vîndă franci în schimbul altor valute au rămas, evident, neidentificați, dar s-a creat certitudinea că jocul era sincronizat cu scopul de a sili Banca Franței să arunce pe piață o parte din rezervele sale. Aceste rezerve sînt evaluate la 5 miliarde de dolari aur și peste un miliard în devize. Dar în locul politicii «devenșivă» așteptate, autoritățile franceze au trecut la contraofensivă și au determinat devierea loviturii. În felul acesta, Banca Franței și-a consolidat momentan rezervele și, totodată, și-a sporit lichiditățile necesare acum, în momentul reluării activității bancare și de afaceri după marea grevă din mai-iunie.

Refuzul autorităților franceze de a vinde din rezervele de aur a dezamăgit pe cei ce pîneau o nouă «sursă ușișeră». Tentativa de a declanșa o manevră asemănătoare cu cea premergătoare devalorizării lirei sterline a fost dejucată. Francul a rămas «stăpîn pe situație». Ceea ce însă nu exclude organizarea unor noi «asalturi», chiar mai masive, în viitor. Replicile se anunță, în orice caz, dure.

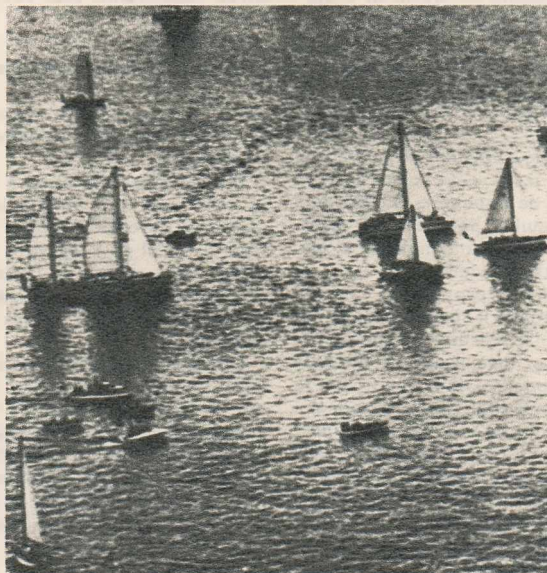
«Extragerea» de către Franța a sumei de 745 milioane de dolari din Fondul Monetar Internațional s-a făcut pe baza dreptului la «credit nelimitat» a membrilor majori ai acestui organism. Este vorba de dreptul de a retrage «tranșaur» și «supertranșaur»,

„ANUL DESTINULUI“?

Un comunicat mai mult autolinșitior. Că lucrurile stau așa vine să confirme nu numai faptul că președintele-dictator Duvalier a simțit nevoia obținerii unor «împunătorici speciale» din partea parlamentului și a decretat «starea de urgență», ci și știrile de la începutul acestei săptămîni despre noi lupte în regiunea Cap Haitien. Șeful statului haitian, François Duvalier — «un despot care de zece ani de teroare singeroasă își menține dominația asupra celei mai vechi republici negre din lume» și care «s-a autonomit pe viață» atribuindu-și jivialul prenume de «Papa Doc», cum îl caracterizează revista vest-germană «Der Spiegel» — referindu-se la adversarii regimului său, îi califică drept un grup «în slujba fostului președinte Paul Magloire», refugiat în Statele Unite. Este o încercare de a minimaliza amploarea opoziției față de regimul Duvalier, opoziție evidențiată, pe de o parte, de astfel de acțiuni ca incendierea unor plantații de trestie de zahăr din apropierea capitalei (aparținînd unor mari latifundiari și companiei americane «Hasco») și, pe de altă parte, de activitatea faimoșilor «ton-ton-macoutes» care au lichidat peste 2 000 de «adversari politici» ai lui Duvalier. Profundă ostilitate față de regimul Duvalier, care a cuprins cele mai largi pături ale populației, își are originea în dezastruoasa situație ce domnește în Haiti pe toate planurile. Cînd ziarul «Le Monde» scrie că «la sfîrșitul acestui prim deceniu (de dictatură a lui Duvalier — n.n.) Haiti oferă un spectacol dezolant», se referă la faptul că există fără deșine recordul în întreaga Americă Latină în ce privește venitul redus pe cap de locuitor (în medie 75 dolari anual, dar 85% din populație nu câștigă decît pe jumătate!); se referă la procentul uriaș de analfabeți — 90%; la faptul că, deși economia acestei țări e aproape exclusiv agrară, doar mai puțin de jumătate din suprafața arabilă e cultivată iar majoritatea țărănilor deșin mai puțin de un hectar; se referă la faptul că Haiti este supusă unei exploatare de tip colonial — companiile nord-americane scoțind de acolo materiile prime și revînzîndu-le țării ca produse finite; se referă la longevitatea medie a populației — 32,6 ani. De necrezut? Imposibil? «Astăzi, în Haiti — scria același «Le Monde» — aceste cuvinte nu mai au nici un sens».

La începutul acestui an, ziarul haitian «Lumea nouă», cîntînd osanale unui demagogic plan de «demaraj economic» lansat de Duvalier cu surle și trîmbițe, menționa că 1968 trebuie «salutat ca anul destinului». În lumina intensificării luptei împotriva regimului Duvalier s-ar putea întîmpla ca citatele cuvinte să fie profetice. Cu un amendament: un an al... sfîrșitului «destinului» prezidențial al lui «Papa Doc».

Z. F.

Startul, la Plymouth, în temerara traversare a Atlanticului — întrecere devenită tradițională în ultimii ani.

I. CIOARĂ

În țara cu Los Angeles

Nu sînt dintre cei care visează la o mașină sau la mașini; mașinile nu-mi inspiră nimic important; desigur, neputînd visa cînd le contempļu, nu mă interesează nici realitatea lor. Ca atare, nu știu să deosebesc în mod profund un Wartburg de o Simcă — și nu trăiesc de loc mai prost din cauza asta. Superioritatea Jaguarului asupra Trabantului sau invers mă lasă rece; nu mă laud cu această ignoranță, o exprim doar pentru a nu mi se cere amănunte la cele ce urmează. Nu mă pricep, dar aflu că la General Motors — în țara cu Los Angeles, cimitirul Arlington și cimitire de mașini — urmează să apară mașini cu volan antișoc. Chiar la viteze de 70 la oră, acest volan-minune va absorbi orice lovituri, va amortiza orice conflicte violente între mașini și mediul inconjurător (parapete, pereți, copaci, borne kilometrice, stîlpi, stînci și ce mai iese în cale). Vor mai fi accidente, firește, dar nu mortale — zic specialiștii — ceea ce va constitui un progres, «cel mai important progres în domeniul securității auto de la inventarea centurilor de siguranță», după părerea unui cercetător de la Universitatea din Michigan. «Ciocnirile de copaci sau de stîlpi pot fi considerate

CRONICA DE TREI SECUDE

de acum înainte ca benigne» — scrie «Washington Post». E prima oară cînd visez ca omul să fie sau măcar să aibă ceva de mașină: un volan antișoc, de pildă, miniaturizat în creier, la nas, la piept, unde o fi, căci pentru așa ceva nu există locuri tabu. Visez la un volan antișoc pentru lungile noastre curse pe șoselele complicate care se întind de la un om la alt om.

Ulise '68

Un tînar grec — Petru Klutas — e într-o situație ambetantă, cum se mai întîmplă cu junii la vîrsta de 26. El ar vrea să realizeze în 3 luni de concediu ceea ce Ulise a izbutit în 10 ani, nesalarat: o odisee. Klutas are tot ce-i trebuie: o barcă de 9 metri, fără compas, bune cunoștințe în orientarea solară și stelară, ambiție, entuziasm și un itinerar homeric: Troia-nordul Greciei-insula Hidrei-Tunisia-Corsica - Sicilia - Corfu și Itaca, unde ar trebui să-l aștepte Penelopa cu al ei

covor. Numai că omului îi lipsește tocmai Penelopa: logodnica lui Klutas l-a anunțat că dacă nu se întoarce la Atena în trei luni, atunci pa și pusi — cum se zice într-un limbaj demitizat. Ce va face Ulise '68 cu această Penelopă ratată? Să plutească pe mare fără să-i pese de timp și de logodnică — e o idee dar nu mai e o odisee căci — o știe și un școlar — fără Penelopă nu mai ești Ulise, Cîrce nu mai are haz, Scila și Caribda sînt fără sens și mai bine stai acasă. Să lase pluta unde o fi și fix după trei luni să ia un tren, un avion și să cadă la timp în brațele domnișoarei — ar fi nedemn pentru un bărbat care se orientează pe mare fără compas. Să ia o altă carte ca sursă de inspirație? Care? De la Homer încoace, mai toate cărțile serioase ale lumii spun cam același lucru: oricum te învîrtești, oricîte ocholuri faci, oricît întîrzi prin golfuri și porturi, la capătul tuturor peripelelor de bărbat călător te așteaptă implacabilă aceeași întrebare, fără scăpare: ce fac cu această femeie, ce fac cu Penelopă? O las? Rămîn? Eu așa face o combinație între primele două soluții, chiar dacă se bat cap în cap. În fond, la Penelope ratate e logic să apară Uliși ratați, Odisei ratate. Secolul nostru nu s-ar minia peste poate.

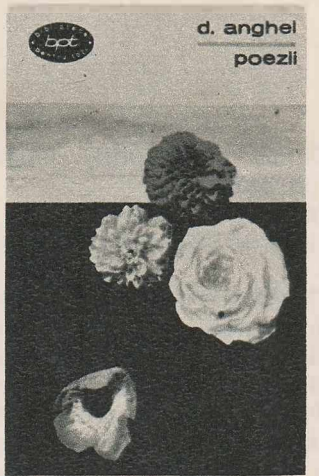
Radu COSAȘU

carte

● Numele scriitorului Marin Preda pe coperta unei cărți a devenit garanția indiscutabilă a unei proze de adâncime...

● În excelente condiții grafice, cu numeroase fotografii în alb-negru și color, cu texte valoroase iscalite de Letiția Gitză, Jordan Chimet și Valentin Silvestru...

● În colecția «Biblioteca pentru toți» au apărut: Poezii de D. Anghel (ediție îngrijită și prefațată de M. Dragomirescu)...

● Tot în colecția BPT, sub titlul Viața lui Bertoldo, sînt strînse Cărți populare care au circulat ca lectură aproape exclusivă în faza preexistentă formării beletristicii românești...

● O selecție din opera lirică a poetului Adrian Maniu — plecat nu demult dintre noi — a apărut în colecția Cele mai frumoase poezii.

● Dintre ultimele apariții la Editura Consiliului Național pentru Educație Fizică și Sport notăm: Biomecanica exercițiilor fizice de dr. A. Iliescu, Anatomia funcțională a aparatului locomotor de Clement C. Baciu...

● Noi cărți de poezie: Oamenii, visele... de Tania Lovinescu (Editura pentru literatură), Afectivități conștiente de Lucian Bureriu (Colecția «Lucașăru»).

plastică

● Tinere speranțe. Peste 300 de desene, fotografii artistice, picturi, obiecte de artizanat, aparate și instalații tehnice etc., creații ale școlărilor din clasele I — VIII din întreaga țară, sînt expuse la Dalles.

● Membrii cercului de artă plastică al Consiliului Sindicatelor Școlare ex-

pun circa 200 de lucrări de pictură, sculptură, grafică etc., în Pavilionul C din Parcul Herăstrău.

● Lucia Ioan — pictură. Artistă își îndreaptă atenția spre două direcții, fertile de altfel: universul istoric și cel folcloric. Un remarcabil tablou prin picturalitatea și dinamismul construcției — «Răscala» — deschide acest orizont istoric...

● George Ștefănescu — pictură. Citeva pinze («Maternitate», «Femeia care așteaptă») cu personaje construite în volume rotunjite. Apoi peisaje și motive, echivalente plastice ale unor senzații...

● Radu Costinescu — pictură. 14 lucrări ale unui artist aflat la prima sa expoziție personală. Citeva peisaje născind din culorile și sugerînd vastitățile spațiului («Peisaj», «Orașul»), o ancorare în baladesc într-o sugestivă lucrare («Miorița»), în sfîrșit echivalente metaforice în «Raze», «Reflex» etc.

cinema

● Hiroshima, dragostea mea. Eveniment cinematografic. Fără să ne mai șocheze prin nouitatea limbajului cinematografic (între timp am mai văzut citeva dintre marile creații ale ultimilor ani), filmul lui Alain Resnais, după un scenariu al scriitoarei Marguerite Duras, își păstrează întreaga frumusețe și căldură a mesajului său uman.

● Domnișoarele din Rochefort. Autorul «Umbrelor din Cherbourg», Jacques Demy, folosește încă o dată muzica, culoarea (cărora li se adaugă de data aceasta și dansul) ca pe niște prelungiri ale sensibilității noastre...

● Bomba de la ora 10 și 10. Un film de tensiune, cu subiectul luat din lupta partizanilor iugoslavi în anii ocupației hitleriste, povestit fără eforturi artistice de nici un fel. Scenariul și regia: Ceslav Damjanovici (o producție a studioului Avala-Film—Belgrad). În rolurile principale: Branka Plesa, Rade Marcovici («Hoțul de pierșic»), Ljuba Tadić și actorul american George Montgomery.

Emmanuèle Riva

muzică

● Înainte de a-și lua și ea vacanță precum Orchestra simfonică a RTV, Filarmonica continuă să ne prezinte personalități muzicale de mare prestigiu, lucru demn de subliniat pentru întreaga stagiune ce se va încheia curînd. De data aceasta invitatul primei noastre orchestre simfonice este dirijorul belgian Edgar D. Doneux.

● Orchestra simfonică a cinematografului n-a mai ieșit... în public de multă vreme. De ce? Doar și în trecut avea sarcini specifice și totuși ne făcea plăcerea să se lase și văzută nu numai auzită. Ne bucurăm să o vedem din nou într-un concert sub conducerea lui Constantin Bugeanu...

● Între 13 și 16 iunie, sala Palatului găzduiește spectacolele Ansamblului de music-hall din Moscova. Într-un recent turneu la Teatrul «Olympia» din Paris — adevărată piatră de încercare pentru oricine vizează consacrația — ansamblul moscovit a obținut un frumos succes.

● Ne aflăm în perioada în care unele teatre provinciale întreprind turnee în București. Astfel Teatrul Național din Cluj prezintă Lungul drum al zilei către noapte de O'Neill în regia lui Crin Teodorescu și scenografia semnată de Liviu Ciulei.

teatru

● Georges Feydeau, unul dintre cei mai reputați autori de comedii burlești, e prezentat pentru prima dată publicului românesc de către Teatrul de stat din Tg. Mureș cu piesa Cu ochii legați. Aventuri comice, qui pro quo-uri, vervă, iată pe scurt mijloacele de expresie ale autorului.

● Bobby Solo și formația sa, copia infidelă a lui Elvis Presley și a formațiilor sale, a cucerit nu numai aplauzele ascultătorilor noștri dar și sufragiile ascultătorilor din lumea întreagă.

● Teatrul Țândărică se află la Zürich, în cadrul zilelor festive ale acestui oraș, cu spectacolul Cele trei neveste ale lui Don Cristobal. Ultima premieră a teatrului bucureștean a fost spectacolul Șoricelul și păpușa — realizat cu fantezie și culoare de către regizorul Ștefan Lenkesch.

● Teatrul din Piatra Neamț, specialist în spectacole pentru copii, prezintă publicului din București dramatizarea Vrăjitorul din Oz după Frank Baum. O nouă reușită regizorală a lui Ion Cojar.

Radu Beligan

● În săptămîna care urmează vom putea asculta la emisiunea Teatrul radiofonic actori ca Radu Beligan, Grigore Vasiliu-Birlic, Marcel Anghelescu («Mielul turbat»), Ileana Predescu, Ion Marinescu («Vacanțele vîsate»), Sanda Toma, Costache Antoniu («Andreea»), Toma Caragiu («În foșnet de hirtie»), Vasilica Tastaman, Nineta Gusti («Nu-i adevărat, totuși cred»).

disc

● Electrecordul s-a întrecut în operativitate! Iată-l pe Roddy McNeil, ultrasimpaticul interpret scoțian de la Festivalul de la Brașov, surprîndu-ne de pe fotografia copertei discului și cîntîndu-ne: «The tango of my youth», «Lewis bridal song», «The lovely lass of Inverness», «To the tattoo».

● Depășitoarea «Cerbului de bronz» de la Brașov, Kalinka, vedeta numărului 1 a emisiunilor de televiziune belgiene, apare pe un disc românesc de dimensiuni medii dar de rezonanțe majore. Aici puteți reasculta nu numai excelența interpretare a cîntecului lui Vasilache-junior «Ploaia și noi», dar mai ales «Nobody knows the Troubles I've seen», acel «negro spiritual» de neuitat pe care l-am ascultat la televiziune, în direct, de la Brașov.

● Caterina Caselli, «hors-concours» la Brașov, poate fi adusă fără mari sacrificii pe disc de toți, la electrofoanele respective. Ca să mai auziți o dată: «L'uomo d'oro» sau «Sono bugiarda» sau, și mai bine chiar, toate piesele de pe acest disc remarcabil (EDD-1198).

● Bobby Solo și formația sa, copia infidelă a lui Elvis Presley și a formațiilor sale, a cucerit nu numai aplauzele ascultătorilor noștri dar și sufragiile ascultătorilor din lumea întreagă.

● Teatrul Țândărică se află la Zürich, în cadrul zilelor festive ale acestui oraș, cu spectacolul Cele trei neveste ale lui Don Cristobal. Ultima premieră a teatrului bucureștean a fost spectacolul Șoricelul și păpușa — realizat cu fantezie și culoare de către regizorul Ștefan Lenkesch.

● Bobby Solo și formația sa, copia infidelă a lui Elvis Presley și a formațiilor sale, a cucerit nu numai aplauzele ascultătorilor noștri dar și sufragiile ascultătorilor din lumea întreagă.

● Bobby Solo și formația sa, copia infidelă a lui Elvis Presley și a formațiilor sale, a cucerit nu numai aplauzele ascultătorilor noștri dar și sufragiile ascultătorilor din lumea întreagă.

televiziune

Singurul lucru mai deosebit în această săptămîină este introducerea a încă unei zile (duminică) cu două programe paralele. Sporul acesta de ore de emisiuni se cere însă susținut de un efort mai vizibil în direcția îmbogățirii calitative a programelor: varietate, atractivitate,

fantezie... Și, să nu uităm, a început perioada vacanțelor și de aceea — credem noi — ponderea emisiunilor de divertisment ar trebui să crească.

DUMINICĂ 16 Iunie. Am asistat duminică trecută la un «Zigzag» neașteptat de slab. În consecință, nu ne mai încumetăm să recomandăm din această emisiune de circa 5 ore decît un singur titlu cu care mergem la sigur: fotbal — finala Cupei României (17.30) ● Emisiunea de Varietăți încearcă o împropăștare lansînd invitații estradelor din Deva, Ploiești, Brașov, Pitești, Galați, Constanța, Suceava. Dacă plouă și nu ieșiți la plimbare la șosea, puteți încerca această emisiune (20.15) ● Frumoasa actriță italiană Antonella Lualdi într-un film necunoscut la noi în țară — «Telefoniste» (21.30) ● La concurență cu «Varietățile» din programul I — o emisiune coregrafică pe programul II (Cristina Hamel, Elena Dacian, Rodica Simion, Sergiu Ștefănescu, Ion Tugearu, Dan Moise), iar paralel cu filmul (neinspirat programare) Teatrul în studio: «Mioara» de Camil Petrescu (Nineta Gusti, Anda Caropol, Eugenia Bădulescu, Victor Rebențiu ș.a.).

LUNI 17 Iunie. O temă ispititoare la Teleuniversitate (ciclul Istoria civilizațiilor): «Cele mai vechi urme de cultură pe teritoriul țării noastre» (20.45) ● «Honoré din Marsilia» — un film cu Fernandel (21.20).

MARTI 18 Iunie. Seară de teatru: «Candida» de G.B. Shaw (Beate Fredarou, Septimiu Sever, Ion Caramitră) în regia lui George Carabin (20.30).

MERCURI 19 Iunie. Ne e dat ca, după toate lăsarile de cortină pe toate campionatele naționale și internaționale, să vedem din nou fotbal: Rapid-Lokomotiv Sofia, în finala Campionatului internațional feroviar (18.00) ● O oră de muzică populară românească în compania Elisabetei Tîcșuț, Mariei Butaciu-Drăgu și a lui Nicolae Florian (20.00) ● Studioul tinărilor interpret, o tribună artistică valoroasă, prezintă formația «Corals» (20.45) ● Pe afișul Telecinematoclii: Nicolae Cerkasov și filmul său, «Aleksandr Nevski» (21.15).

JOI 20 Iunie. Dick Rivers, cîntăreț de muzică ușoară (francez, în ciuda numelui), ne oferă un recital de 20 de minute (21.40) ● Cîntă eminenta violonistă belgiană de origine română, Lola Bobescu, în emisiunea Mari interpreți (22.30) ● Programul II: sirtaky, jenkă, hostela, shake, hullygully. Învățați să dansați! Profesori: balerini ai Operei Române (22.25).

VINERI 21 Iunie. Studioul muzical. Excelentă emisiune de propagandă pentru arta lui Euterpe Azi: opera italiană — Rossini (Arta Florescu, Elena Cerni, Magda Ianculescu, Nicolae Herlea) (20.20) ● «Ocolul» — realizare remarcabilă a cinematografului bulgar. O foarte bună interpretă în persoana Nevenke Kokanova (21.15).

SIMBĂTA 22 Iunie. Participăm «de visu et de auditu» la concursul de muzică ușoară «Cheia de aur», transmis de la Karlovy Vary (21.15) ● Filmul serial «Campionii». Sau poate «Răzbușătorii». Că programarea acestor seriale este cam labilă (22.45).

pronosport

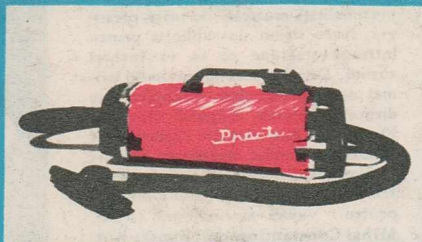
Pronosticul antrenorului TITUS OZON la Concursul nr. 24 din 16 iunie 1968

Table with 3 columns: Race number, Name, and Odds. Races include Milan, Torino, Verona, Potenza, Foggia, Reggiana, Perugia, Genova, Modena, Catanzaro, Monza, and Pisa.

„PRACTIC“

ASPIRATORUL
ULTIMELOR

CERINȚE

Practic

«PRACTIC» consumă numai 420 Wați pe oră.

Diferența de presiune pe care o creează el este de 1 300 milimetri coloană de apă.

«PRACTIC» are un randament superior, performanțele lui fiind comparabile cu ale celor mai bune produse similare străine. L-ați recunoscut deci: «PRACTIC», noul tip de aspirator de praf realizat de uzina «Electromotor»-Timișoara, este rodul unor temeinice studii și experimentări. Tehnologia modernă de fabricație și execuția îngrijită îi conferă performanțe mult îmbunătățite în comparație cu tipul «Record». «PRACTIC», ASPIRATORUL IDEAL, VĂ STĂ LA DISPOZIȚIE ÎN VITRINELE MAGAZINELOR DE SPECIALITATE.

UZINA ELECTROMOTOR

TIMIȘOARA. BD. REPUBLICII NR. 1

TELEFON 13856